

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Overduidelijk woke en onverschrokken queer: Hoe 'woke' en 'queer' semantisch verschuiven door connotaties, intersubjectificatie en pejorisatie

Willemstein, Guusje

Citation

Willemstein, G. (2026). *Overduidelijk woke en onverschrokken queer: Hoe 'woke' en 'queer' semantisch verschuiven door connotaties, intersubjectificatie en pejorisatie*.

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [License to inclusion and publication of a Bachelor or Master Thesis, 2023](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/4291531>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Overduidelijk *woke* en onverschrokken *queer*

Hoe *woke* en *queer* semantisch verschuiven door connotaties,
intersubjectificatie en pejorisatie

Masterscriptie
Universiteit Leiden
Faculteit Geesteswetenschappen
Opleiding Neerlandistiek
Richting Taalbeheersing van het Nederlands

Begeleider: dr. R. J. U. Boogaart
Tweede lezer: prof. dr. G. J. Rutten
Woordenaantal: 17291

G. W. K. Willemstein
S2120321

15 januari 2026

Voorwoord

Al sinds mijn bachelor Nederlandse Taal en Cultuur aan de Universiteit Utrecht ben ik geïnteresseerd in modern taalgebruik. Nieuwe woorden, jongerentaal en taboewoorden behoren tot mijn interessegebieden. Tijdens de master Neerlandistiek aan de Universiteit Leiden kwam daar ook het sturen met taal bij. In mijn masterscriptie heb ik geprobeerd alle interesses samen te laten komen in één onderwerp. Als je een scriptie schrijft naar het sturen met taal, hoop je natuurlijk op een begeleider die daar net zo geïnteresseerd in is als jij, en dr. Ronny Boogaart is daarvoor de aangewezen persoon. De begeleiding heb ik als zeer prettig ervaren en heeft bijgedragen aan een soepel scriptieproces, waarvoor veel dank.

Deze masterscriptie is dan nu echt het einde van mijn studieperiode (nee, ik ga écht niet nog een studie doen). Ik hoop de toekomst te mogen vullen met nog veel meer taaladviezen van alle soorten aan iedereen uit mijn omgeving, want jullie weten dat ik maar al te graag al jullie vragen uitzoek.

Samenvatting

Achtergrond De woorden *woke* en *queer* zijn beide voorbeelden van Engelse woorden die meer en meer opduiken in het Nederlandse discours in verschillende contexten. Wat deze woorden betekenen, ligt sterk aan de context. Afhankelijk van de context wordt een woord pejoratief, als *slur* of juist positief ingezet.

Doelen Om te onderzoeken hoe de connotatieve betekenissen van de woorden *woke* en *queer* veranderen over tijd, is in deze studie onderzocht hoe de context in journalistiek discours van beide woorden verandert over twee tijdsperiodes en wat op basis daarvan gezegd kan worden over connotaties van de woorden.

Methode De onderzoeksvraag is beantwoord door middel van een gecombineerde onderzoeksmethode. Een collocatieanalyse biedt inzicht in de thematische patronen waarmee de woorden *woke* en *queer* vaak voorkomen. De aanvullende kwalitatieve analyse gaat in op de evaluatieve lading waarmee een woord zich omringt. De ladingen zijn in zes categorieën onderverdeeld door middel van een *bottom-up*-methode.

Analyse Uit zowel de collocatieanalyse als de kwalitatieve analyse is gebleken dat het gebruik van het woord *woke* overwegend negatiever is geworden in het gebruik. *Queer* toont in beide tijdsperiodes overwegend neutraal gebruik.

Conclusie Dit onderzoek laat zien dat *woke* in Nederlandse journalistieke teksten tussen 2017 en 2025 een duidelijke pejorisatie doormaakt, terwijl *queer* neutraler en positiever wordt ingezet. Deze betekenisevoluties laten zien dat connotaties en pragmatische processen een grote rol spelen in de ontwikkeling van dit soort termen.

Voorwoord	1
Samenvatting	2
1. Inleiding	5
2. Betekenis in gebruik: pragmatische processen rond woke en queer	8
2.1 Woke	8
2.2 Queer	8
2.3 Conversationele implicaturen en connotaties	9
2.4 Pejorisatie	11
2.5 Sturende taalhandelingen	12
2.6 Slurs	13
2.6.1 Wat is een slur?	14
2.6.2 Reclaiming	15
2.6.3 Ambigüiteit bij slurs	15
2.7 Intersubjectiviteit	17
2.8 Betekenisverandering bij pejoratieven	17
3. Onderzoeksmethode	19
3.1 Onderzoeksopzet	19
3.2 Corpus	19
3.3 Analyse	21
3.3.1 Collocatieanalyse	21
3.3.2 Kwalitatieve analyse	21
3.3.3 Betrouwbaarheid	22
4. Woke en queer in analyse	23
4.1 Case woke	23
4.1.1 Collocatieanalyse woke introductieperiode	23
4.1.2 Collocatieanalyse woke heden	24
4.1.3 Kwalitatieve analyse woke introductieperiode	26
4.1.3.1 Twijfelgevallen	29
4.1.4 Kwalitatieve analyse woke heden	30
4.1.5 Ontwikkeling van woke	31
4.2 Case queer	34
4.2.1 Collocatieanalyse queer introductieperiode	34
4.2.2 Collocatieanalyse queer heden	35
4.2.3 Kwalitatieve analyse queer introductieperiode	36
4.2.4 Kwalitatieve analyse queer heden	38
4.2.4.1 Twijfelgeval	39
4.2.5 Ontwikkeling van queer	39
4.3 Vergelijking woke en queer	41
5. Discussie	42
5.1 Theorie	42
5.1.1 Woke	42
5.1.2 Queer	43
5.1.3 Woke versus queer	45
5.2 Beperkingen en kritische reflectie	45

5.3 Suggesties voor vervolgonderzoek	46
6. Conclusie	47
Literatuurlijst	49
Digitale media	52
Bijlagen	53
Bijlage 1: Metadata corpus	53
Bijlage 2: codeboek kwalitatieve analyse	81

1. Inleiding

Waar denk je aan bij *woke*? Linkse, progressieve activisten? Volgens Van Dale (z.d.): 'personen die zich zeer bewust zijn van racisme en sociaal onrecht jegens minderheden.' Een redelijk neutrale tot positieve verwoording. Toch duikt de term *woke* steeds vaker op in een meer negatieve context. Zo omschreef De Correspondent (2021) het gebruik van *woke* als een overkoepelende term waarin alles wat mis is met links-progressieve gedachten wordt ondergebracht. Vanuit andere ideologische hoeken wordt *woke* gezien als een bedreiging van de vrijheid van meningsuiting en de oorzaak van de *cancel culture* en polarisatie (NOS, 2022).

En bij *queer*? Van oorsprong is *queer* het Engelse woord voor vreemd, ongewoon of verdacht. Brontsema (2004) onderzocht de ontwikkeling van het woord. Vanaf het begin van de twintigste eeuw werd *queer* ingezet als een beledigende term voor mensen met een non-normatieve seksualiteit. *Queers* werden hiermee aangeduid als raar, abnormaal of pervers. Vanaf het einde van de twintigste eeuw stond de LHBTIQ+-gemeenschap op tegen deze negatieve betekenis in het woord: er ontstond een beweging waarin *queer* juist met trots gebruikt werd als een positieve en inclusieve identiteitsaanduiding (Pavone, 2024). Van Dale (z.d.) verwoordt *queer* als volgt: 'iemand die zich qua sekse of seksuele voorkeur niet in een hokje wil laten duwen.'

Wat *betekent* het als iemand je *woke* of *queer* noemt? Is het een verwijzing naar de woordenboekbetekenis van het woord of *bedoelt* iemand iets anders met het woord? De betekenis van termen als *woke* en *queer* is sterk contextafhankelijk: connotaties, dus de sociale en emotionele betekenissen zijn sterk afhankelijk van gedeelde overtuigingen en maatschappelijke ideologische ontwikkelingen (Allan, 2005).

Een categorie woorden waarin zulke pragmatische betekenissen centraal staan, is die van pejoratieven. Pejoratieven zijn woorden die niet alleen een semantische betekenis dragen, maar ook een negatieve, pragmatische betekenis. Ze worden ingezet om minachting of afkeer uit te drukken. Het gaat vaak om racistische, homofobische, seksistische of andere negatieve beelden over de referent (Miscovic, 2012; Dinu et al., 2021).

Sommige pejoratieven nemen de vorm aan van *slurs*: een beledigende en denigrerende term die bedoeld is om een sociale groep te kleineren. In het geval van een *slur* kan de negatieve lading niet meer los van het woord worden gezien. Elke *slur* is daarmee een pejoratief, maar niet elk pejoratief is meteen ook een *slur*. Pejoratieven kunnen ook subtieler functioneren, zonder dat ze expliciet als scheldwoord worden ervaren (Anderson & Lepore, 2013).

Queer is een sprekend voorbeeld van een teruggeclaimde term: het was ooit een scheldwoord, nu ook een symbool van trots en inclusie, al blijft de oude lading meeklinken (Pavone, 2024). Bij terugclaimen is een woord de 'pejoratieve fase' voorbij. Het woord wordt hergebruikt en voorzien van een nieuwe, positieve betekenislaag.

De processen van pejorisatie en *reclaiming* laten duidelijk zien hoe betekenis dynamisch is en sterk wordt beïnvloed door context, gebaseerd op sociale en ideologische waarden. Binnen het politieke, publieke en journalistieke discours zien we veel woorden die een dergelijke ontwikkeling ondergaan. In de Nederlandse taal kennen we veel van dit soort 'modewoorden', die sterk leunen op hun pragmatische betekenis. Voorbeelden zijn de

ontwikkelingen van 'politiek correct', dat de ontwikkeling van positieve betekenis naar negatieve betekenis lijkt te maken, *boomer*, dat van neutraal naar negatief lijkt te ontwikkelen en 'klimaatgekkie', dat juist van negatief naar positief lijkt te gaan.

In het geval van *woke* lijkt de verschuiving van een neutrale richting naar een negatieve connotatie te gaan. *Queer* laat juist het tegenovergestelde proces zien: van scheldwoord naar symbool van trots. Deze tegenovergestelde verschuiving maakt de woorden *woke* en *queer* interessant om te vergelijken. Corpusgebaseerd onderzoek naar Nederlandse termen illustreert dat je op basis van het woord zelf niet goed kan voorspellen of het neutraal of pejoratief gebruikt is (Hogeweg, 2023). Het onderzoek van Hogeweg (2023) focust zich op Nederlandse *slurs* en pejoratieven, maar het gebruik van woorden met Engelse herkomst in het Nederlands is hierin niet meegenomen. *Woke* en *queer* zijn beide Engelse leenwoorden. Leenwoorden zijn in het begin vreemde woorden binnen de taal, die daarna een normale taalontwikkeling binnen de taal doormaken (Van der Sijs, 2001). De Engelse herkomst van deze twee woorden maakt dat juist deze woorden goed te vergelijken zijn.

Het is interessant om dit type betekenisverandering te onderzoeken in het journalistieke domein omdat journalistiek taalgebruik zich op het snijvlak van beschrijvende verslaggeving en evaluatieve positionering bevindt. Journalisten maken onvermijdelijk keuzes in woordgebruik en framing, waarbij zij anticiperen op gedeelde kennis en dominante maatschappelijke opvattingen. Journalistieke teksten vormen bovendien een belangrijk verspreidingskanaal voor connotaties: door herhaald gebruik in vergelijkbare contexten kan pejorisatie of juist *reclaiming* optreden.

Internationaal gezien is er veel onderzoek gedaan naar connotaties bij taboewoorden en pejoratieven. Toch ontbreekt een systematisch onderzoek naar de manier waarop woorden zoals *woke* en *queer* functioneren en veranderen binnen het Nederlandse discours. Het onderzoek naar het Nederlandse discours is een waardevolle aanvulling, omdat het laat zien hoe internationale termen worden overgenomen en een taalspecifieke betekenislaag kunnen krijgen.

In dit onderzoek staat de context waarin de woorden voorkomen centraal. De onderzoeksvraag is:

Hoe zijn de connotatieve betekenissen van *woke* en *queer* in Nederlandse journalistieke teksten veranderd tussen 2017 en 2025?

Dit onderzoek sluit aan bij bestaande literatuur over pejorisatie, reclaimen en connotatieve betekenis, maar voegt er een nieuw perspectief aan toe: het combineert kwalitatieve contextanalyse met collocatieonderzoek binnen het Nederlandse journalistieke domein, om te bekijken hoe ideologisch geladen woorden zich ontwikkelen in gebruik en betekenis.

In het volgende hoofdstuk wordt een theoretische basis gelegd waarin wordt ingegaan op pragmatische betekenis, pejorisatie, *slurs* en *reclaiming*. Hoofdstuk 3 bespreekt de onderzoeksmethode en het corpus waarop het onderzoek is gebaseerd. Door contexten te bestuderen waarin *woke* en *queer* voorkomen, kan worden vastgesteld hoe de woorden worden gebruikt. Een aanvullende collocatieanalyse laat vervolgens zien welke andere woorden vaak samen voorkomen met *woke* en *queer*, wat inzicht biedt in de semantische en pragmatische patronen rond deze termen. Het vierde hoofdstuk gaat in op de resultaten van de verschillende analyses, in de vorm van twee casestudies: één over *woke* en één over

queer. De twee woorden worden vervolgens met elkaar vergeleken. In hoofdstuk 5 reflecteer ik op de resultaten en doe ik suggesties voor vervolgonderzoek. Tot slot bespreek ik in hoofdstuk 6 een antwoord op de hoofdvraag.

2. Betekenis in gebruik: pragmatische processen rond *woke* en *queer*

In dit onderzoek staan twee woorden centraal: *woke* (2.1) en *queer* (2.2). Dit hoofdstuk licht deze woorden eerst uit. Daarna wordt ingegaan op de theorie. Eerst worden conversationele implicaturen in verband gebracht met connotaties en ironie (2.3), vervolgens wordt aandacht besteed aan het proces van pejorisatie (2.4), sturende taalhandelingen (2.5), slurs (2.6) en intersubjectiviteit (2.7). Tot slot komt betekenisverandering bij pejoratieven (2.8) aan bod.

2.1 *Woke*

Volgens Van Dale (z.d.) betekent *woke* 'zich zeer bewust van racisme en sociaal onrecht jegens minderheden.' De Hingh (2021) onderzocht de herkomst van het woord in Nederland voor de Correspondent. Het woord kent zijn oorsprong in de jaren dertig van de vorige eeuw, toen het in Afro-Amerikaanse gemeenschappen werd gebruikt als een oproep om alert te blijven op structureel racisme. In de decennia daarna werd *woke* ook binnen feministische en academische contexten gebruikt als aanduiding voor maatschappelijk bewustzijn en sociale rechtvaardigheid.

In Nederland is de term de afgelopen tien jaar overgenomen en toegepast op uiteenlopende vormen van sociaal onrecht. Rond 2018 begon volgens De Hingh (2021) de betekenisverschuiving: *woke* kreeg een negatieve bijklank. Steeds vaker werd het woord ironisch of afkeurend gebruikt, terwijl het oorspronkelijk een positieve betekenis had. Iemand die *woke* is, is overgevoelig, of te politiek correct. Deze verschuiving kan gedefinieerd worden als een betekenisverlaging (Van der Sijs, 2001): een woord wordt steeds vaker in negatieve context ingezet, en krijgt daardoor een negatieve (lage) bijklank.

Of deze negatieve bijklank ook in Nederland breed wordt gedeeld, is nog onduidelijk, omdat daar nog geen onderzoek naar is gedaan. Wel is negatief en ironisch gebruik van *woke* zichtbaar in het Nederlandse publieke en journalistieke debat, waardoor het woord regelmatig functioneert als ideologisch label. Ipsos (2025) onderzocht de waardering van het woord in Engeland. Uit het onderzoek bleek dat veertig procent van de respondenten *woke* als een belediging ervaart, maar een even groot deel vindt het juist een compliment.

2.2 *Queer*

De descriptieve betekenis definieert het Engelse woord *queer* als 'krom', 'vreemd', 'abnormaal'. In de negentiende eeuw werd het woord steeds meer toegepast op personen, met als betekenis 'vreemd, excentriek in uiterlijk en karakter', maar ook 'dubieus' of 'verdacht'. Vanaf het eind van de negentiende eeuw werd de term in het Engels ook gebruikt als aanduiding voor mensen met een niet-normatieve seksualiteit of genderidentiteit (Brontsema, 2004). De oorspronkelijke betekenis van 'raar' en 'vreemd' ging over in een pejoratieve betekenis, waarmee *queer* een belediging werd. Die negatieve connotatie bleef sterk verbonden aan het woord (Brontsema, 2004). Volgens Mendelsohn et al. (2020) is dit extra pijnlijk omdat de LHBTIQ+-gemeenschap bij uitstek een gemeenschap is die veel geconfronteerd wordt met (ook) linguïstisch geweld. De woordkeuze en semantische associaties zorgen voor een sterk *out-group*-gevoel.

Queer is daarna een proces van *reclaiming* ondergaan. Het woord werd door de gemeenschap zelf hergebruikt en veranderde daardoor geleidelijk van een scheldwoord in een neutrale of zelfs positieve term. Brontsema (2004) merkt op dat het proces van *reclaiming* sneller gaat onder jongere dan oudere generaties. Dit hangt waarschijnlijk samen met de ervaring: jongere *queers* hebben het woord minder vaak als directe belediging ervaren. Toch is het proces van *reclaiming* volgens Cepollaro (2017, pp. 187-189) nooit voltooid. *Queer* kan in sommige contexten nog altijd denigrerend worden gebruikt, vooral door sprekers van buiten de gemeenschap (*out-group*).

Als een woord op een andere manier gebruikt wordt, zoals na het terugclaimen, krijgt een het volgens Macagno & Walton (2010, pp. 1997) geen nieuwe beschrijvende referentie, maar wel een nieuwe emotionele betekenis. De negatieve lading maakt langzaam plaats voor nieuwe evaluatieve en expressieve waarden. *Queer* is nu vooral een uitdrukking van trots, solidariteit en identiteit.

2.3 Conversationele implicaturen en connotaties

De woorden *woke* en *queer* hebben met elkaar gemeen dat ze beide een betekenisverandering ondergaan hebben en beide pejoratief ingezet kunnen worden. De vraag is *waar* die negatieve lading zich bevindt.

Grice (1975) stelde dat taal vooral een middel is waarin wordt samengewerkt om boodschappen over te brengen. Die samenwerking wordt gestuurd door vier maxims: kwantiteit (geef genoeg informatie, maar niet te veel), kwaliteit (zeg dingen die waar zijn), relevantie (geef informatie die van belang is) en wijze (wees duidelijk). Als een spreker een van de maxims overtreedt, verwacht de hoorder dat daar een reden voor is, een pragmatische lading die de schending verklaart. Zie het klassieke voorbeeld:

(1a): "Gaat Jan mee naar het feest?"

(1b): "Hij heeft tentamens."

Semantisch gezien is (1b) slechts een mededeling, maar pragmatisch gezien zal iedereen begrijpen dat Jan waarschijnlijk niet meegaat naar het feest. De hoorder leidt een conversationele implicatuur af: een pragmatische betekenis die voortkomt uit redenering op basis van context en intentie.

Connotaties functioneren anders dan implicaturen. Connotaties zijn pragmatische effecten die voortkomen uit het gebruik van de woorden. Ze weerspiegelen sociaal-culturele patronen en machtsverhoudingen op een duidelijke manier en kunnen daarom sterk variëren tussen verschillende groepen, vanwege wisselende *common ground* (Allan, 2005). Het zijn daarmee conventionele associaties die zich naast de lexicale betekenis ontwikkelen. De connotaties drukken uit hoe iets sociaal en emotioneel wordt ontvangen door de hoorder. De associaties zijn gebaseerd op gedeelde kennis en waarden en normen tussen spreker en hoorder. Ze kunnen daardoor sterk verschillen per gemeenschap of sociale groep.

Dat connotaties meer doen dan alleen evalueren, sluit aan bij inzichten over betekenis en categorisering. Verhagen (2002) laat zien dat talige categorisering altijd bepaalde verwachtingen en conclusies oproept. De keuze voor een specifieke term roept een prototypisch beeld op en stuurt de interpretatie van de hoorder in een bepaalde richting. Zo riep de framing van de aanslagen op 11 september 2001 als 'misdad' andere verwachtingen op dan de latere benoeming als 'oorlog': in het eerste geval wordt een juridisch kader van opsporing en berechting geactiveerd, terwijl het tweede juist associaties

oproept met uitzonderingsmaatregelen en militair geweld. De betekenis van woorden omvat daarmee niet alleen de aanduiding van een type situatie, maar ook de ideeën en gevolgen die aan die categorisering verbonden zijn.

Taalelementen hebben dus altijd een argumentatieve status: zij fungeren als een impliciet argument voor een bepaalde conclusie, ook wanneer die conclusie niet expliciet wordt verwoord (Verhagen, 2002). Boogaart (2013) laat zien dat termen als 'stoptrein' en 'sprinter' weliswaar naar dezelfde feitelijke situatie kunnen verwijzen, maar verschillende inferenties oproepen doordat ze een andere argumentatieve richting hebben.

Daarom kunnen connotaties implicaturen sterk beïnvloeden. Wanneer woorden als *woke* en *queer* al een sterke evaluatieve lading hebben, werken die connotaties mee in de conclusies die een hoorder in een bepaalde context zal trekken. De pragmatische lading van het woord stuurt zo de interpretatie, nog voordat expliciete standpunten worden ingenomen of oordelen worden uitgesproken.

Dit wordt duidelijk bij ironisch taalgebruik. In traditionele benaderingen wordt ironie opgevat als het communiceren van het tegenovergestelde van wat letterlijk wordt gezegd. Door de maxime van kwaliteit (Grice, 1975) openlijk te schenden, herkent de geadresseerde dat een andere betekenis wordt bedoeld. Wanneer iemand op een mislukt feest zegt: 'Wat een leuk feestje', wordt begrepen dat een negatieve evaluatie wordt overgebracht. Later onderzoek beschrijft ironie als een vorm van 'echo-interpretatie', waarbij een bestaande opvatting wordt opgeroepen en tegelijkertijd, door een spottende houding, wordt afgewezen.

Giora (1995) stelt dat deze opvattingen tekortschieten en analyseert ironie als vorm van indirecte ontkenning zonder expliciete negatiemarker. Door een bevestigende formulering te gebruiken, maakt de spreker duidelijk dat de feitelijke situatie sterk afwijkt van wat met die formulering normaal gesproken wordt aangeduid. De relatie tussen wat wordt gezegd en wat wordt bedoeld is geen simpele omkering: de expliciete en geïmpliceerde betekenis blijven beide actief, zodat de ironische spreker erop wijst hoe ver de verwachting van het feest van de werkelijkheid af staat. Deze benadering sluit aan bij het model van Grice (1975), aangezien ironie de totstandkoming van een implicatuur oproept.

Bij gebruik van een ironische indirecte negatie ontstaat een sterker effect dan bij directe negatie. Directe ontkenningen laten doorgaans ruimte voor zwakke of scalaire interpretaties: 'niet warm' betekent bijvoorbeeld niet noodzakelijk 'koud'. Bij ironisch gebruik kan dat wel. Daarnaast is ironie breder inzetbaar dan directe ontkenning, omdat ook metaforische, hyperbolische en benaderende formuleringen ironisch kunnen worden gebruikt, waar dat met expliciete negaties niet kan. De impliciete betekenis van ironie is daarom geen tegenstelling, maar een genuanceerde evaluatie (Giora, 1995).

Voor een geslaagde ironische interpretatie moet er sprake zijn van een gelijke *common ground* (Malady et al., 2023). Giora (1995) stelt dat ironie alleen werkt wanneer het gespreksonderwerp beschikbaar is, wanneer de uiting afwijkt ten opzichte van wat in de context verwacht wordt, en wanneer het de geadresseerde ertoe aanzet een impliciete betekenis te construeren, waarin het contrast tussen de beide interpretaties zichtbaar wordt. Deze impliciete betekenis wordt versterkt door bestaande connotaties. Ironisch gebruik kan deze connotaties activeren en versterken, maar hoeft niet noodzakelijk de oorsprong ervan te zijn. Afhankelijk van *common ground* kan een woord functioneren als neutrale aanduiding, ironische evaluatie of pejoratieve term.

2.4 Pejorisatie

Dit onderzoek richt zich op het gebruik en de connotatieve betekenis van de woorden *woke* en *queer*. Wanneer de maatschappelijke houding ten opzichte van een woord structureel verslechtert, kan dit leiden tot pejorisatie. De negatieve connotatie slaat dan over op het woord zelf, het is een pejoratief geworden (Allan, 2005). Pejoratieven zijn woorden of uitspraken die negatieve associaties en connotaties oproepen en gebruikt kunnen worden om de ander te kleineren (Dinu et al., 2021). Palmer et al. (2017) omschrijven het proces van pejorisatie als volgt: *'From a theoretical perspective, pejoration is a process by which lexical items acquire negative meaning.'* Van der Sijs (2001) geeft dit als betekenisvernaauwing weer, een woord met neutrale betekenis wordt vernaauwd tot een specifieke betekenis. In het geval van pejoratieven is dit een woord met negatieve connotatie geworden.

Het bekendste Nederlandse voorbeeld van een pejoratief is 'wijf'. Van oudsher betekent het 'niet-adellijke vrouw', maar door de jaren heen heeft het zich ontwikkeld tot een term met een zeer negatieve connotatie (zeurkous, laf mens) (Etymologiebank, z.d.). Een pejoratief heeft vaak een non-pejoratieve tegenhanger, zoals 'vrouw' dat is van 'wijf' (Hom & May, 2013).

Dat een woord zich ontwikkelt tot pejoratief in de ene taal, betekent niet dat dat in alle talen gebeurt. Vergelijk het Nederlandse 'wijf' met het Engelse 'wife' (Dinu et al., 2021). Ook kan een pejoratieve betekenis van een woord veranderen. Het kan bijvoorbeeld eerst wel pejoratief zijn en daarna niet meer of vice versa (Dinu et al., 2021). Omdat er voor beledigend taalgebruik continu nieuwe woorden worden bedacht en ook weer verdwijnen, is het complex om een lexicon van beledigende woorden samen te stellen (Wiegand et al., 2018). Afhankelijk van de context, kan een pejoratief beledigend zijn of niet (Palmer et al., 2017). Zie het voorbeeld:

(2a): "Wat een enge film was dat!"

(2b): "Wat een enge man!"

In pejoratief taalgebruik krijgt talige categorisering een uitgesproken sturende functie. Zoals Verhagen (2002) laat zien, roept de keuze voor een bepaalde term prototypische beelden en verwachtingen op en fungeert dat als een impliciet argument voor specifieke conclusies. In het geval van pejoratieven is deze argumentatieve richting geladen: door de woordkeuze wordt een categorie opgeroepen waarin morele afkeuring besloten ligt. Volgens Hom & May (2013) verwijzen pejoratieven niet op een waarheidsgetrouwe manier naar de werkelijkheid. Zij stellen dat er geen objectieve eigenschappen bestaan op basis van kenmerken als ras, gender of seksuele oriëntatie. Een pejoratief doet echter alsof zulke eigenschappen wél inherent zijn aan een groep en gebruikt die vermeende eigenschappen als grond voor veroordeling. Pejoratieven zijn niet enkel de negatieve tegenhangers van neutrale termen: een neutrale term verwijst beschrijvend naar een groep of identiteit, terwijl een pejoratief een geconstrueerde, moreel negatief voorgestelde categorie oproept. Het verschil met een neutrale term zit dus niet alleen in de houding van de spreker, maar ook in de betekenis zelf: de twee versies sturen verschillende interpretaties en conclusies (Hom & May, 2013).

Bij *woke* wordt dit onderscheid ook zichtbaar. In neutrale zin verwijst *woke* naar maatschappelijk bewustzijn en gevoeligheid voor sociale ongelijkheid (Van Dale, z.d.). Wanneer het woord pejoratief ingezet wordt, verwijst het niet langer naar dit bewustzijn, maar naar een overdreven vorm of karikatuur hiervan, waarbij morele afkeuring wordt

gesuggereerd. Ook *queer* laat de tegenstelling tussen neutrale definitie en pejoratief zien. Als *queer* gebruikt wordt als scheldwoord voor mensen met een niet-normatieve identiteit, roept het een moreel negatieve categorie op die via taalgebruik wordt geconstrueerd en die specifieke perlocutionaire effecten activeert.

2.5 Sturende taalhandelingen

Volgens de taalhandelingstheorie (Austin, 1962; Searle & Vanderveken, 1985) wordt met elke uiting een combinatie van drie handelingen uitgevoerd: locutie (de linguïstische inhoud), illocutie (de daad die je uitvoert door het uitspreken) en perlocutie (het effect dat de uiting heeft op de hoorder). De linguïstische inhoud van een uiting is te vatten in *truth-conditions*. Deze omschrijven onder welke omstandigheden een uiting waar of onwaar is. Deze beschrijving vormt een belangrijk theoretisch uitgangspunt, maar is onvoldoende om de volledige betekenis van taal te verklaren, omdat de sociale en contextuele dimensie van taal daarmee buiten beschouwing blijft. Naast een descriptieve betekenis dragen woorden ook een pragmatische betekenis. Een spreker kiest woorden en drukt daarmee houdingen uit en bereikt doelen.

Ducrot (2012) bouwt hierop voort door te betogen dat taal in essentie argumentatief is. Een uiting beschrijft de werkelijkheid nooit neutraal, maar ook uit de evaluatie die door de woordkeuze wordt meegegeven. Deze argumentatieve lading maakt geen deel uit van de taalhandeling zelf, maar beïnvloedt wel hoe die handeling wordt geïnterpreteerd. Wanneer *woke* of *queer* als pejoratief wordt gebruikt, kan de spreker bijvoorbeeld een bewering doen of een houding uitdrukken, terwijl de negatieve waardering voortkomt uit de keuze voor het pejoratieve woord. Searle & Vanderveken (1985) onderscheiden vijf typen illocutionaire handelingen: assertieven, directieven, commissieven, expressieven en declaratieven. De expressieven hebben als doel om de innerlijke staat of houding van een spreker uit te drukken (Searle & Vanderveken, 1985, p. 214). Er zou gesteld kunnen worden dat het gebruik van pejoratieven onder de expressieve taalhandelingen valt: er wordt namelijk een uitdrukking van minachting, vijandigheid of morele afkeer tegen een persoon of groep geuit. De illocutionaire kracht van dit soort taalgebruik is bijna voelbaar (Brontsema, 2004).

Macagno & Walton (2010) richten zich op een specifiek aspect van pragmatische betekenis: de persuasieve herframing. Door een situatie anders te categoriseren, verschuift het interpretatiekader en worden bepaalde keuzes vanzelfsprekend, terwijl de evaluatieve richting van het discours behouden blijft. Het doel is overtuiging: de herframing stuurt attitudes en oordelen in een bepaalde richting. De herframing fungeert als een impliciet argument: door iets op een bepaalde manier te benoemen, wordt een evaluatie 'meegesmokkeld' zonder dat deze expliciet gemaakt of onderbouwd wordt. Daardoor lijkt een gebruikte term vanzelfsprekend, terwijl er in feite een interpretatie wordt opgelegd.

Vergelijk het voorbeeld uit Zarefsky (2007) over de gebeurtenissen op 9/11. De gebeurtenissen hadden bijvoorbeeld kunnen worden omschreven als tragische daden, terrorisme, misdaden of ongevallen, maar vanaf het eerste moment omschreef Bush de gebeurtenissen als 'oorlog'. Dit zorgde ervoor dat 'oorlog' de dominante interpretatie werd door middel van herhaling en connotatie. Dit sluit aan bij wat Macagno & Walton (2010) zeggen over persuasieve herframing. Door de gebeurtenissen als oorlog te framen, veranderde niet zozeer de ernst van de situatie, maar wel het interpretatiekader en de conclusies die daar vanzelfsprekend uit volgden. Met een vergelijkbare strategie kan een

connotatie van overdreven normering en politieke correctheid gecreëerd worden in een woord als *woke*.

Eenzijds kunnen deze herframingen worden opgevat als onderdeel van de pragmatiek, omdat ook hier de context, intentie van de spreker en interpretatie door de hoorder bepalend zijn voor de betekenis. Onder pragmatische betekenis wordt daarbij de betekenis verstaan die ontstaat in woordgebruik in context, waaronder implicaturen, connotaties en inferenties die hoorders afleiden, en die niet kan worden teruggebracht tot de descriptieve of *truth-conditionele* inhoud. In dit opzicht functioneren pejoratieven niet alleen beschrijvend, maar ook performatief: door het gebruik van een pejoratief wordt een sociale handeling verricht, zoals het uitdrukken van afkeuring of het legitimeren van uitsluiting.

Tegelijkertijd hebben de pejoratieven een perlocutionaire kracht, omdat ze zich expliciet richten op de overtuigingskracht en de hoorder soms ook impliciet proberen te beïnvloeden. Het taalgebruik geeft in dat geval een selectieve representatie van de werkelijkheid weer, waarin door de woordkeuze bepaalde emoties worden opgeroepen of juist onderdrukt en waarin specifieke interpretaties en reacties als vanzelfsprekend worden gepresenteerd (Macagno, 2014).

Bij persuasieve herframing ontstaat semantische ambiguïteit. In het geval van het gebruik van het woord 'oorlog' bij de aanslagen op 9/11 wordt verondersteld dat de gebeurtenissen onder deze categorie vallen, terwijl zij afwijken van de descriptieve betekenis in de zin van het prototypische gebruik. De hoorders nemen de nieuwe, overtuigende definitie over, terwijl bestaande connotaties en implicaturen het woord actief blijven beïnvloeden. Het woord fungeert daardoor niet alleen beschrijvend, maar ook als impliciet argument voor vergelding, militair geweld en het opschorten van reguliere rechtsregels (Walton, 2005).

Het strategisch inzetten van zulke definities wordt *pandering* genoemd: de spreker sluit bewust aan bij de overtuigingen en emoties van de hoorder om de hoorder te overtuigen (Zarefsky, 2007). Een spreker kan ook kiezen voor specifieke woorden om zo de connotatieve betekenis te exploiteren en de eigen positie te versterken. Ook bij *woke* is er sprake van persuasieve herframing, in de zin dat de descriptieve invulling van de term in het publieke debat verschuift van sociaal bewustzijn naar politiek geladen term, terwijl de morele lading behouden blijft. Bij *queer* is het proces minder eenduidig: hier circuleren verschillende herframingen naast elkaar, waaronder pejoratief gebruik en reclaiming, waardoor oude lading contextafhankelijk kunnen worden geactiveerd.

2.6 Slurs

In deze paragraaf wordt eerst ingegaan op de definitie van een *slur* ten opzichte van een pejoratief (1.6.1). Vervolgens wordt ingegaan op het proces van *reclaimen* bij *slurs* en tot slot wordt aandacht besteed aan het ambigue karakter van de *slur* (1.6.3). Hoewel *woke* en *queer* geen *slurs* zijn, is deze bespreking relevant omdat de woorden in bepaalde contexten wel een vergelijkbare functie kunnen vervullen. Inzicht in de kenmerken en werking van *slurs* biedt daarmee een kader om te begrijpen hoe deze woorden pejoratief kunnen worden ingezet en hoe hun betekenis contextafhankelijk kan verschuiven.

2.6.1 Wat is een *slur*?

Bij *slurs* is de negatieve betekenis van het woord onlosmakelijk verbonden met het woord (Hom, 2008). Volgens Camp (2013) valt de *slur* onder de expressieve taalhandelingen zoals vormgegeven door Searle & Vanderveken (1985): de *slurs* beschrijven niet alleen iets, maar drukken ook een houding uit ten opzichte van hun referent. Volgens Cepollaro (2015) functioneert een *slur* op groepsniveau. Er worden hele sociale groepen in één keer beledigd op basis van ras, gender, seksuele oriëntatie of nationaliteit bij gebruik van het woord. Anderson & Lepore (2013) stellen dat de kracht van *slurs* groter is dan van gewone scheldwoorden of pejoratieven, omdat ze gaan over maatschappelijke ongelijkheid. Aan de hand van deze bronnen kan de volgende definitie van een *slur* opgesteld worden: *een slur is een lexicale expressie waarvan de negatieve connotatie semantisch vastgelegd is en die bedoeld is om een individu of groep te denigreren op basis van sociale kenmerken zoals ras, gender, seksuele oriëntatie of nationaliteit.*

Als een *slur* gebruikt wordt, is dat op een openlijke (overt) en onomkeerbare manier. Het is niet aannemelijk dat *slurs* toevallig gekozen worden, of op een neutrale manier gebruikt worden. Het is vaak een expliciete manier van de spreker om zich te positioneren ten opzichte van de aangesproken groep, zoals ook Walton (2005) onderschrijft. Als de spreker neutraal had willen communiceren, had de spreker een neutrale versie van de term kunnen kiezen (Camp, 2013). Dat maakt de *slur* expressief krachtig. *Slurs* zijn zelfs zo krachtig, dat de normschending ook kan plaatsvinden bij citaten, ironie, fictie, negaties en klank-nabije woorden (Hom, 2008).

Bij het gebruik van een *slur* kan geen beroep gedaan worden op ontkenning van de negatieve inhoud (*deniability*). De beledigende inhoud is namelijk niet impliciet, maar expliciet aanwezig in het woord. Ontkenning is alleen mogelijk wanneer iets covert geïnsinueerd wordt: de spreker suggereert iets dan op een bedekte manier, zonder het letterlijk te zeggen (Oswald, 2022). Zie het voorbeeld:

(3a): “Zij is wel erg *woke* tegenwoordig.”

(3b): “Hij is gewoon een *faggot*.”

Iemand die (3a) uitspreekt, kan nog ontkennen dat het negatief bedoeld was, omdat de afkeuring impliciet blijft en afhankelijk is van toon of context. Bij het gebruik van een *slur* ontbreekt die ruimte voor interpretatie, zoals bij (3b). Mensen kunnen wel zeggen dat ze niet wisten dat *faggot* negatief was, maar dat is dan niet redelijk. Wanneer een spreker gebruikmaakt van een *slur*, geldt dat de spreker er vanuit gaat dat de hoorder dezelfde negatieve attitude (expressieve uiting) ten opzichte van de groep deelt, tenzij er expliciet tegen in wordt gegaan (Castroviejo et al., 2020; Cepollaro, 2015). Een *slur* heeft dan een pragmatische presuppositie: de expressieve betekenis wordt als vanzelfsprekend aangenomen (Cepollaro, 2015; Hom, 2013). Cepollaro (2015) benadrukt de belediging van hele groepen in één keer bij gebruik van *slurs*:

(4): “Ben je homo ofzo?”

In een zin als (4) wordt homoseksualiteit als negatieve kwalificatie weggezet. De zin impliceert dat ‘homo zijn’ een gebrek aan durf betekent, en construeert daarmee een associatie tussen een sociale categorie en een negatieve eigenschap. Het lijkt alsof de

belediging zich op een individu richt, maar tegelijk wordt een hele groep tegelijk geraakt. De negatieve lading wordt niet expliciet benoemd, maar volgt uit de presuppositie dat homoseksualiteit ongewenst zou zijn.

Een bijzondere vorm van taalgebruik is het satirische gebruik van *slurs* en pejoratieven. Cepollaro (2015) beschrijft dit als een gebruik waarbij de spreker wel beledigende woorden inzet, maar de negatieve connotatie die ermee samenhangt niet onderschrijft. Volgens Camp (2013) behoudt de uiting dan wel het pejoratieve karakter, maar de betekenis op pragmatisch niveau verschuift van denigrerend naar ironisch. De illocutionaire kracht van de uiting verandert in dit geval ook. De spreker beledigt niet, maar bekritiseert de houding die met de *slur* verbonden is (Palmer et al., 2017).

Dit type gebruik is goed zichtbaar bij gebruik van *woke*. Wanneer een spreker bijvoorbeeld zegt: 'Heel *woke* van je!', ontstaat pragmatische ambiguïteit. Het gebruik lijkt op het eerste gezicht positief of bevestigend, maar kan afhankelijk van de context en de gedeelde attitudes tussen spreker en hoorder functioneren als een oprecht compliment of een ironische uitspraak. In het laatste geval wordt het woordgebruik van anderen geëchood, om zo het maatschappelijke discours te bekritisieren. Er wordt op die manier afstand genomen van de manier waarop de anderen de term *woke* gebruiken.

2.6.2 Reclaiming

Als een *slur* door de groep in kwestie zelf toegepast wordt, spreken we van de *reclaiming* van een term. De illocutionaire kracht die wordt geuit, wordt dan als het ware omgedraaid en omgezet in een krachtige, trotse term (Brontsema, 2004; Cepollaro, 2015). *Queer* is daarvan een sprekend voorbeeld. Door gebruik van de LHBTIQ+-gemeenschap is het een neutrale of zelfs positieve term geworden. *Reclaiming* kan in een vroege fase deels samenvallen met ironisch gebruik. De spreker activeert dan bewust de negatieve connotatie van een woord, terwijl het door een positieve of trotse context tegelijkertijd wordt ondermijnd. Volgens de benadering van Giora (1995) blijven dan zowel de expliciete als de impliciete betekenis actief, waardoor het contrast tussen de oorspronkelijke belediging en de nieuwe evaluatie zichtbaar wordt. Naarmate het reclaimingsproces vordert, kan de ironische lading afnemen en kan het functioneren als een neutrale of positieve term.

Reclaiming is volgens Brontsema (2004) een proces dat altijd in beweging blijft. Er is geen duidelijk eindpunt aan te wijzen waarop alle pejoratieve betekenissen verdwenen zijn en er alleen positieve betekenissen overblijven. Daarnaast kan het per sociale groep verschillen in hoeverre een term teruggereclaimd is. Vaak begint het proces bij *in-group*-gebruik en breidt het zich uit naar *out-group*-gebruik, zoals bijvoorbeeld bij *dyke*, of het Nederlandse 'pot'. Het woord kan *in-group* functioneren als geuzennaam, terwijl de oorspronkelijke negatieve lading in *out-group*-gebruik problematisch blijft (Cepollaro, 2017).

2.6.3 Ambiguïteit bij slurs

Volgens Cepollaro (2015; 2017) is de *slur* een theoretisch complex begrip vanwege de ambiguïteit: *slurs* kunnen zowel denigrerend als niet-denigrerend (bij ironie en *reclaiming*) voorkomen. In dit probleem van ambiguïteit onderscheidt Brontsema (2004) drie verschillende perspectieven op *slurs*.

Een eerste benadering stelt dat de expressieve kracht van een *slur* niet los te zien is van de descriptieve betekenis (Hom, 2008). De beledigende waarde is semantisch ingebed in het woord zelf: de negatieve lading maakt deel uit van de definitie. Dit impliceert dat elke poging tot neutraal of positief gebruik problematisch is, omdat de negatieve lading als vast onderdeel van de woordbetekenis wordt opgevat. Vanuit deze visie kan een *slur* dus niet werkelijk worden teruggeclaimd, omdat ieder gebruik denigrerend blijft. Anderson & Lepore (2013) betogen daarentegen dat de beledigende factor niet uitsluitend in de betekenis kan liggen, omdat de negatieve lading van een woord verdwijnt als het nooit in denigrerende context wordt gebruikt. Dit benadrukt het belang van pragmatische factoren bij pejoratieven en *slurs*.

Het tweede kamp dat Brontsema (2004) onderscheidt, stelt dat de pejoratieve definitie wel los kan staan van het woord. *Reclaiming* kan dan bijdragen aan het neutraliseren van de beledigende kracht. Volgens Brontsema (2004) is een proces van terugclaimen compleet op het moment dat het woord alle kracht verloren heeft, dus ook positieve kracht (zoals trots, bij *queer*). Anderson & Lepore (2013) brengen daartegen in dat een proces van terugclaimen nooit compleet kan zijn, omdat de oorsprong van het woord altijd mee zal blijven klinken. Daarnaast stellen zij dat taal zich voortdurend aanpast: zelfs als een term wordt geneutraliseerd, zal er nieuwe taal ontstaan om te denigreren. Dit neemt niet weg dat een term binnen specifieke contexten of gemeenschappen wel volledig geneutraliseerd kan worden gebruikt.

De derde benadering zoekt een middenweg. Volgens Camp (2013) en Cepollaro (2017) maakt de expressieve definitie inderdaad een vast deel uit van het woord, maar betekent dat niet dat het woord nooit teruggeclaimd kan worden. Hierbij moet opgemerkt worden dat *reclaiming* vooral effectief is binnen de *in-group*: de groep die het doelwit was van de *slur*. De negatieve connotatie wordt niet gewist, maar juist benadrukt, waarbij de *in-group* de controle over het gebruik terugneemt. Hoe vaker een *slur* binnen een groep op een teruggeclaimde manier wordt ingezet, hoe minder problematisch het gebruik wordt en hoe beter de positieve definitie naar voren komt (Brontsema, 2004). Toch blijft ook dit standpunt lastig, omdat het niet altijd duidelijk is wat de intenties van iemand zijn en of iemand tot *in-* of *out-group* behoort (Anderson & Lepore, 2013).

De *non-content-based*-benadering ziet de beledigende kracht als pragmatisch, niet als semantisch. Anderson & Lepore (2013) stellen dat de belediging niet uit de betekenis van het woord komt, maar uit wat het woord doet: het drukt een negatieve houding uit die voortkomt uit machtsverhoudingen in de samenleving. Omdat die betekenis afhankelijk is van context, kan de kracht van een *slur* in de loop van de tijd veranderen of zelfs verdwijnen, zoals bij terugclaimen. Dit verklaart het verschil in context bij *slurs*: waarom het in de ene context wel beledigend is en in de ander niet. Cepollaro (2017) sluit deels aan bij dit standpunt, maar vindt dat de definitie van *slurs* niet puur contextueel is. Volgens haar roepen de *slurs* ook zonder context bepaalde sociale aannames en negatieve connotaties op. Zij positioneert zich daarmee tussen de twee kampen in: de belediging van *slurs* ontstaat volgens haar in de wisselwerking tussen semantiek en pragmatische context.

De besproken tegenstelling tussen semantische en pragmatische benaderingen is ook relevant voor het gebruik van *woke* en *queer*. In bepaalde contexten krijgen deze woorden een duidelijke negatieve lading: *woke* kan worden gebruikt als verwijt voor overdreven moralisme en *queer* kan nog steeds functioneren als scheldwoord. In andere contexten

functioneren de woorden echter neutraal of positief: *woke* verwijst dan naar maatschappelijk bewustzijn, terwijl *queer* kan worden ingezet als positieve identiteitsaanduiding.

De hierboven besproken tegenstelling tussen semantische en pragmatische benaderingen kan ook worden toegepast op het gebruik van de woorden *woke* en *queer*. *Woke* zou dan niet alleen 'maatschappelijk bewust' betekenen, maar ook kunnen worden opgevat als 'overdreven moreel of betuttelend', en *queer* niet alleen 'niet-normatieve seksualiteit', maar ook 'afwijkend'. Deze analyse roept de vraag op of deze negatieve betekenislagen dan in alle contexten actief zijn, en hoe te verklaren is dat zij in andere gebruikssituaties juist afwezig lijken. Deze contextgevoeligheid ondersteunt de opvatting dat negatieve lading van woorden niet vastligt in de semantische betekenis, maar ontstaat in pragmatisch gebruik.

2.7 Intersubjectiviteit

Traugott (2010) beschrijft het proces van taalverandering als een glijdende schaal van subjectificatie naar intersubjectificatie. In het gebruik kunnen woorden nieuwe functies ontwikkelen. De betekenisverschuiving is eerst gericht op de innerlijke houding van de spreker (*subjectivity*) en vervolgens op de sociale relatie tussen spreker en hoorder (*intersubjectivity*). Met intersubjectiviteit kan een gedeelde houding en sociale positionering uitgedrukt worden, zoals beleefdheid, solidariteit, maar ook onbeleefdheid.

Bij pejoratieven is er sprake van intersubjectificatie: woorden ontwikkelen een negatieve waarde doordat ze niet alleen iets beschrijven, maar ook de houding tegenover de aangesprokene uitdrukken. De oorspronkelijke descriptieve term krijgt door gebruik ook een pragmatische, negatieve lading. In het geval van pejoratieven blijft dit sterk contextafhankelijk. In verschillende contexten kan de negatieve waarde wel of niet naar voren komen.

De woorden *woke* en *queer* omschrijven het proces dat Traugott (2010) bedoelt. In de subjectieve betekenis verwees *woke* naar een bewustzijn van maatschappelijke ongelijkheid: het gaf de spreker een positie als sociaal betrokken individu. Nu heeft het woord ook een intersubjectieve functie gekregen. *Woke* wordt gebruikt om afstand te nemen van of kritiek te leveren op anderen die als overdreven politiek correct worden gezien. De houding van de spreker ten opzichte van de hoorder wordt duidelijk door dit gebruik.

Queer was van oorsprong een openlijk pejoratieve term, gebruikt om een sociale groep te beledigen. Subjectificatie zorgde ervoor dat het woord een steeds explicietere evaluatieve lading uitdrukte. In pejoratieve toepassingen volgde ook intersubjectificatie, omdat het woord gebruikt wordt om de aangesprokene sociaal te positioneren als afwijkend of minderwaardig. Pejorisatie is in dit opzicht een mogelijke uitkomst van intersubjectificatie. Door *reclaiming* veranderde het woord *queer*. Het is nu ook een marker van gedeelde identiteit en solidariteit. Deze betekenisverschuiving laat zien dat niet alleen de relatie tussen spreker en hoorder wordt uitgedrukt, maar ook de manier waarop de spreker zich tot een gemeenschap of publiek verhoudt.

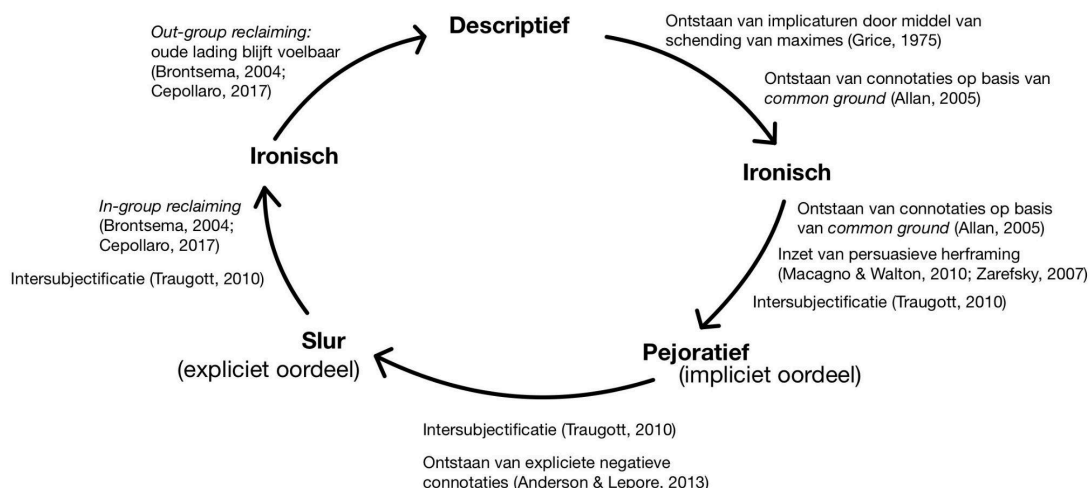
2.8 Betekenisverandering bij pejoratieven

Onder invloed van de theorieën van Traugott (2010), Macagno & Walton (2014) en Allan (2005) komt de *content-based*-benadering in het gedrang. Hoewel ik het er mee eens ben dat pejoratieven en *slurs* geen waarheidsgetrouwe representaties van de werkelijkheid

bieden, is het niet aannemelijk dat een pejoratief of *slur* en een neutrale term beide naar iets anders verwijzen.

Zoals Allan (2005) benadrukt, ontstaan connotaties uit gedeelde kennis, ervaringen en sociale oordelen, en kunnen deze zich in de loop van tijd aan woorden hechten als pragmatische effecten die de lexicale betekenis overstijgen. Dergelijke connotaties vormen vaak de eerste stap in pejorisatie: niet het woord zelf verandert spontaan, maar de sociaal-culturele evaluaties die ermee geassocieerd worden. Via persuasieve herframing (Macagno & Walton, 2010) kunnen zulke evaluaties bovendien strategisch worden versterkt of verschoven, doordat de descriptieve betekenis impliciet wordt aangepast terwijl de expressieve lading blijft doorwerken. Traugotts intersubjectificatie (2010) laat vervolgens zien hoe woorden steeds sterker worden ingezet om sociale houdingen en interpersoonlijke relaties uit te drukken. Deze mechanismen laten zien dat pejoratieve waarde in gebruik ontstaat en dus niet vastligt in de semantische kern. In dit onderzoek wordt daarom uitgegaan van de *non-content-based*-benadering bij pejoratieven, terwijl bij *slurs* wordt aangenomen dat de negatieve expressieve kern wel gebonden is aan het woord.

Betekenisverandering wordt in dit onderzoek opgevat als een dynamisch en cyclisch proces, waarin woorden niet lineair verschuiven van neutraal naar negatief of positief, maar zich afhankelijk van context en gebruik in meerdere richtingen kunnen ontwikkelen. Figuur 1 visualiseert dit proces en laat zien hoe evaluatieve termen kunnen uitgroeien tot pejoratieven en van pejoratieven verder tot *slurs*, maar ook hoe *reclaiming* mogelijk blijft via *in-group*gebruik en ironie, waarbij bestaande betekenislagen niet verdwijnen, maar opnieuw worden geïnterpreteerd. Dit model vormt het analytisch kader voor de analyse van de woorden *woke* en *queer*, waarbij wordt onderzocht hoe deze termen zich in journalistieke contexten binnen verschillende stadia van betekenisverandering positioneren.

Figuur 1: Cyclisch model van betekenisverandering.

3. Onderzoeksmethode

In dit hoofdstuk wordt de onderzoeksmethode uiteengezet. Er worden kwantitatieve en kwalitatieve manieren gebruikt om een gecombineerde onderzoeksmethode te creëren. Het doel van het onderzoek is om een diachroon corpusonderzoek uit te voeren om de betekenisverandering van *woke* en *queer* in kaart te brengen. Er worden twee tijdsperiodes met elkaar vergeleken, om de betekenisverandering in connotatie en gebruik door de tijd zichtbaar te maken. De analyse zal frequentieanalyse, collocatieanalyse en kwalitatieve discoursanalyse met elkaar combineren.

In de eerste paragraaf van dit hoofdstuk wordt aandacht besteed aan de onderzoeksopzet (3.1). Vervolgens wordt toegelicht hoe het corpus tot stand gekomen is (3.2). In paragraaf 3.3 staat vermeld hoe de data verzameld, gefilterd en geannoteerd is. Tot slot volgt in paragraaf 3.4 de toelichting van de gebruikte analyses.

3.1 Onderzoeksopzet

Het doel van dit onderzoek is om pragmatische en connotatieve verschuivingen in het gebruik van *woke* en *queer* in Nederlandse journalistieke teksten in kaart te brengen. De onderzoeksvraag luidt:

Hoe zijn de connotatieve betekenissen van ‘woke’ en ‘queer’ in Nederlandse journalistieke teksten veranderd tussen 2017 en 2025?

Om deze vraag te beantwoorden wordt gebruikgemaakt van een gecombineerde onderzoeksmethode. Het onderzoek combineert een kwantitatieve collocatieanalyse met een kwalitatieve contextuele analyse.

De collocatieanalyse maakt het mogelijk om patronen en associaties rond *woke* en *queer* systematisch te identificeren. Zo wordt inzicht verkregen in welke woorden vaak samen voorkomen en welke semantische velden of discoursen zichtbaar worden.

De kwalitatieve analyse richt zich vervolgens op de interpretatie van deze patronen in context. Hierbij wordt onderzocht hoe journalisten de woorden inzetten, welke houdingen of waarderingen doorklinken en hoe deze betekenissen tussen de onderzochte perioden verschillen.

De combinatie van deze methoden maakt het mogelijk zowel gebruiks- als betekenisverschuivingen te analyseren en biedt zo een volledig beeld van hoe *woke* en *queer* zich in de Nederlandse journalistieke taal hebben ontwikkeld.

3.2 Corpus

Voor dit onderzoek is een eigen corpus samengesteld van Nederlandse teksten uit Nederlandstalige kranten, magazines en tijdschriften. De teksten worden verzameld via LexisNexis, een databank die een breed en representatief overzicht biedt van Nederlandse journalistieke bronnen. De teksten komen allemaal uit de periode 1 januari 2017 tot en met 29 oktober 2025. Hoewel De Hingh (2021) de ontwikkeling van *woke* in 2018 plaatste, dateert de eerste treffer in LexisNexis uit 2017. De meest recente treffer ten tijde van het onderzoek is van 29 oktober 2025. Voor *queer* is dezelfde periode gebruikt.

In LexisNexis is respectievelijk gezocht op de woorden *woke* en *queer*. Artikelen waar *woke* of *queer* minimaal één keer in voorkomt, worden geselecteerd voor het onderzoek. Hierbij gaat het om *woke* in de betekenis ‘zich zeer bewust van racisme en sociaal onrecht jegens minderheden’, vertalingen van het Engelse werkwoord *to wake*, worden uitgesloten (*‘woke up like this’*). Het onderzoek bevat artikelen uit het hele Nederlandse taalgebied: zowel Nederland als België.

In dit onderzoek is gebruikgemaakt van LexisNexis, aangezien uitsluitend journalistieke teksten zijn opgenomen. Journalistiek taalgebruik bevindt zich op het snijvlak van descriptieve verslaggeving en evaluatieve positionering en is daarom bij uitstek geschikt om pragmatische betekenisverschuivingen in het publieke discours te onderzoeken. Journalisten maken onvermijdelijk keuzes in woordgebruik, waarbij zij uitgaan van gedeelde kennis en dominante maatschappelijke opvattingen zonder dat hun taalgebruik sterk polariserend is. Politieke teksten en sociale media zijn daarom buiten beschouwing gelaten, aangezien woorden als *woke* en *queer* in die contexten vaak strategisch en argumentatief functioneren. Dit zou de analyse verschuiven van pragmatische betekenisontwikkeling naar retorische positionering, wat buiten dit onderzoek valt.

Voor dit onderzoek worden twee perioden met elkaar vergeleken om veranderingen in gebruik en connotatie te analyseren. De eerste periode, 1 januari 2017 t/m 31 december 2019, fungeert als ‘introductieperiode’, waarin de woorden in Nederland hun intrede maakten in journalistieke contexten. De tweede periode, 6 september t/m 29 oktober 2025 vertegenwoordigt het hedendaagse gebruik, waarin beide woorden veel voorkomen.

Per geval (*woke* en *queer*) zijn honderd artikelen per periode verzameld. Voor de introductieperiode van *woke* zijn slechts 91 artikelen verzameld, omdat er niet meer artikelen beschikbaar waren in het corpus binnen de geselecteerde periode. Tabel 1 toont de verdeling van de artikelen per periode. Elk artikel bevat minimaal één keer het betreffende woord. De verdeling van het aantal gevallen per periode is te vinden in Tabel 2. Afgeleide of samengestelde vormen (*wokisme*, *queerness*) zijn niet opgenomen, om de analyse te beperken tot het kernwoord en de meest directe contexten van gebruik. Publicaties waarin het woord als titel (bijvoorbeeld van een lied, film of theatervoorstelling) of in het Engels (*‘he’s so woke’*) voorkomt zijn uitgesloten. Artikelen die meermaals gepubliceerd zijn in verschillende kranten of bladen zijn één keer opgenomen. Tijdens een tweede selectie zijn twintig artikelen uit de analyse verwijderd, omdat deze artikelen onder een andere titel voorkomen binnen het corpus. In bijlage 1 zijn alle metadata van het corpus te vinden.

	Introductieperiode artikelen	Hedendaags gebruik artikelen	Totaal
Woke	87	100	191
Queer	100	100	200
Totaal	191	200	391

Tabel 1: aantal artikelen per periode per woord.

	Introductieperiode individuele gevallen	Hedendaags gebruik individuele gevallen	Totaal
Woke	161	116	277
Queer	157	155	312
Totaal	318	271	609

Tabel 2: aantal individuele gevallen per periode.

3.3 Analyse

Het onderzoek combineert twee analyses: de collocatieanalyse (3.3.1) en de kwalitatieve analyse (3.3.2). Beide analysemethoden geven een breed beeld van het gebruik en de context waarin de woorden *woke* en *queer* voorkomen.

3.3.1 Collocatieanalyse

De collocatieanalyse richt zich op woorden die frequent in de nabijheid van *woke* en *queer* voorkomen. Collocaties zijn woorden die vaker voorkomen dan te voorspellen is door kansberekening. Een collocatieanalyse is geschikt om semantische en pragmatische verschuivingen zichtbaar te maken, omdat collocaties inzicht geven in de thematische velden waarin een woord functioneert. Aan de hand van de collocaties kan het standpunt van de auteur en de mening van de doelgroep duidelijk worden (Gillings et al., 2023). De collocatieanalyse wordt uitgevoerd door het corpus in SketchEngine in te voegen. Een collocatievenster van vijf woorden voor en na het lemma wordt toegepast voor elke onderzoeksperiode. Hiervoor is gekozen om een breed beeld van de thematische collocaties te schetsen. Aan de hand van het collocatievenster worden de collocaties vastgesteld. Er wordt gefocust op inhoudswoorden, dus zelfstandig naamwoorden, werkwoorden en bijvoeglijk naamwoorden, omdat er een inhoudelijke analyse uitgevoerd dient te worden. Deze woorden worden vervolgens verdeeld in thematische categorieën. Deze analyse leidt tot een *semantic preference* van de onderzoekswaarden. De *semantic preference* verwijst naar de neiging van een woord om regelmatig voor te komen met woorden uit een bepaalde semantische of thematische categorie. Het gaat dus om inhoudelijke associaties (Gillings et al., 2023).

3.3.2 Kwalitatieve analyse

Om bij de *semantic preference* aan te sluiten wordt ook de *semantic prosody* onderzocht. Gillings et al. (2023) definieert dat als de evaluatieve lading die een woord krijgt in context, dus de positieve, neutrale of negatieve toon waarmee een woord zich omringt. Dit onderzoek gebeurt aan de hand van een kwalitatieve discoursanalyse.

Alle artikelen worden in deze fase van de analyse bekeken en verdeeld in categorieën. De analyse volgt een *bottom-up*-benadering: de categorieën zijn niet vooraf bepaald, maar ontstaan tijdens de analyse van de artikelen. Tijdens de analyse worden de fragmenten geassocieerd op basis van de connotatieve lading. Door vanuit de data te werken, kunnen terugkerende evaluatieve en pragmatische patronen worden

geïdentificeerd, zonder dat de interpretatie wordt beperkt door vooraf gestelde definities (Gillings et al., 2023; Palmer et al., 2017).

Bij de kwalitatieve analyse zijn de individuele voorkomens van *woke* en *queer* thematisch ingedeeld in zes connotatieve categorieën die uit de data zijn afgeleid. De categorieën zijn als volgt gedefinieerd:

1. Neutraal: het gebruik waarin het woord verwijst naar beschrijving of feitelijkheid, zonder duidelijke waardering of emotionele lading.
2. Positief: het gebruik waarin het woord waardierend of ondersteunend wordt ingezet, bijvoorbeeld als symbool van kracht of solidariteit.
3. Negatief: het gebruik waarin het woord afkeurend of kritisch wordt gebruikt, maar zonder expliciete belediging of vernedering.
4. Pejoratief: het gebruik waarin het woord duidelijk denigrerend of beledigend gebruikt wordt, bijvoorbeeld om personen of ideeën belachelijk te maken of hun gezag te ondermijnen.
5. Satire: het gebruik waarin het woord voorkomt in ironische of spottende contexten, vaak om een discours, sociale groep of ideologie te denigreren.
6. Meta: het gebruik waarin het woord niet verwijst naar een groep of eigenschap zelf, maar het discours erover, bijvoorbeeld over de betekenis, het gebruik of de connotaties van het woord.

In veel gevallen valt een gebruik binnen één categorie, maar sommige gevallen verbinden kenmerken van meerdere categorieën. In die gevallen is een dubbele codering toegepast. Combinaties bestaan uit maximaal twee categorieën tegelijk (bijvoorbeeld positief-neutraal of negatief-satirisch).

3.3.3 Betrouwbaarheid

Hoewel de kwalitatieve analyse een interpretatief karakter heeft, is geprobeerd de betrouwbaarheid van de resultaten zo groot mogelijk te maken. De analyse is daarom volgens vaste, transparante procedures uitgevoerd. Alle coderingsbeslissingen zijn vastgelegd in een codeboek (zie bijlage 2), waarin per categorie de bijbehorende kenmerken en hun fragmenten zijn opgenomen.

4. *Woke* en *queer* in analyse

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het corpusonderzoek gepresenteerd. Het doel van dit onderzoek is om inzicht te geven in collocaties en gebruikspatronen van de onderzochte woorden *woke* en *queer* in de verschillende tijdsperiodes. De analyse is uitgevoerd in Sketch Engine, op basis van de samengestelde corpusdata uit Nederlandstalige journalistieke bronnen.

4.1 Case *woke*

Het eerste onderzochte woord is *woke*. In deze paragraaf worden de resultaten van de collocatieanalyse (4.1.1 en 4.1.2) en de kwalitatieve analyse (4.1.3 en 4.1.4) besproken. De diachrone ontwikkeling en opvallende onderzoeksresultaten staan beschreven in 4.1.5.

4.1.1 Collocatieanalyse *woke* introductieperiode

Uit het corpus blijkt dat *woke* voornamelijk als adjectief wordt gebruikt (n = 150 van 164). Daarnaast komt het 11 keer als nomen voor. Deze verdeling laat zien dat *woke* in de onderzochte periode vooral functioneert als kwalificerend element in zinsconstructies, en in mindere mate als zelfstandig concept. Een voorbeeld van *woke* als nomen zien we in zin (35a):

(35a): “Na Obama is de Democratische Partij steeds meer de partij van de vrouwen en de *woke* geworden.”

Tabel 3 laat zien met wat voor woorden *woke* volgens de collocatieanalyse het meest voorkomt. Deze collocatieanalyse heeft slechts betrekking op de gevallen waarin *woke* als adjectief voorkomt. De bepalingen zijn de bijwoorden die intensiteit of graad van *woke* aangeven. ‘*Woke* en/of’ geeft semantische equivalenten of contrastwoorden binnen het corpus aan. De categorie ‘nomina die gekwalificeerd worden door *woke*’ geeft aan welke zelfstandig naamwoorden gebruikt worden in combinatie met *woke*.

Collocatiecategorie	Woorden
Bepalingen van <i>woke</i>	opeens, kortom, wel, meer, ontzettend, graag, erg, echt, zo, niet, <i>stay</i> , even, beduidend, voorbeeldig, overduidelijk, ongelofelijk, lekker, zeer, minder, meest, heel
<i>Woke</i> en/of	bewust, <i>unwoke</i> , maatschappijbewust
Nomina die gekwalificeerd worden door <i>woke</i>	twitter, gast(en), <i>washing</i> , wereld, jargon, <i>anthem</i> , millennial, popcultuur, principe, tijd, persoon, mens(en)

Tabel 3: Collocatieanalyse van *woke* in de introductieperiode.

De collocaties waarin *woke* in de introductieperiode voorkomt, kunnen worden onderverdeeld in drie thematische categorieën. Deze categorieën geven inzicht in de *semantic preference* van het woord in de eerste periode.

De eerste categorie betreft 'bewustzijn en maatschappelijke betrokkenheid'. In deze context wordt *woke* gebruikt in verband met alertheid in maatschappelijke kwesties. Collocaties zoals 'bewust, maatschappijbewust, jargon, principe en wereld' horen erbij.

Een tweede categorie bevat collocaties waarin *woke* gebruikt wordt om personen of groepen te omschrijven. In deze groep vallen de woorden 'gast(en), persoon, mens(en) en millennial'. De collocaties laten zien dat *woke* in deze periode veelvuldig gebruikt wordt als een eigenschapsaanduiding van individuen of groepen. Het woord is hier een beschrijving van een houding of overtuiging en wordt ingezet om een bepaald type mens te typeren. Een voorbeeld zien we in artikel 22 van het corpus:

(22): "**Woke mensen** zijn zó bezig met het bestrijden van (vermeende) misstanden in de wereld, dat ze niet in staat zijn plezier te beleven."

De derde categorie heeft betrekking op 'media en cultuur'. In dit domein komt *woke* voor met woorden als 'twitter, popcultuur en *anthem*¹'. *Woke* wordt in deze contexten gebruikt in relatie tot mediagebruik en discoursen op sociale platforms. Het verwijst hier naar een breder cultureel fenomeen dat gebruikt wordt in de media.

4.1.2 Collocatieanalyse woke heden

In de tweede periode zien we *woke* ook het meest als adjectief (n = 84 van 116). Als nomen komt het 32 keer voor, bijvoorbeeld in de volgende zinnen:

(131): "Drink ook rauwe melk. Verzoen nooit met *woke*. Verhuis naar Rusland. Koop een bivakmuts."

(157): "*Woke* wil alles vernietigen, alles wat mooi is."

Tabel 4 laat zien met welke woorden *woke* voorkomt volgens de collocatieanalyse in de tweede tijdsperiode. De categorie 'werkwoorden met *woke* als onderwerp' toont werkwoorden die vaak voorkomen in zinnen waarin *woke* het onderwerp is. De zinnen (108) en (179b) illustreren bijvoorbeeld deze categorie. In voorbeeld (108) drukt 'moeten' een oordeel uit over wat er volgens de spreker zou moeten gebeuren, waardoor *woke* wordt neergezet als iets waartegen actie nodig is. In zin (179b) suggereert 'blijken' dat een negatieve beoordeling voortkomt uit een waarneming of conclusie, waardoor deze minder expliciet als mening wordt gepresenteerd. De categorie '*woke is ...*' laat zien hoe *woke* (als onderwerp) expliciet genoemd wordt binnen het corpus.

(108): "Meteen daarna is in Republikeinse kringen geopperd dat links en *woke* moeten worden uitgeroeid."

(179b): "Nu blijken de onderliggende ideeën uit de *woke*-wereld niet zo onschuldig en chique te zijn."

¹ In artikel 17 wordt de videoclip 'Formation' van Beyoncé aangeduid als *woke anthem*, vanwege verwijzingen naar Black Lives Matter, zwart cultureel erfgoed, orkaan Katrina en feministische solidariteit.

Collocatiecategorie	Woorden
Bepalingen van <i>woke</i>	meer, niet, zo, gevaarlijk
<i>Woke</i> en/of	ander, progressief, links, klimaatontkenner, non-binair, radicaal, criminaliteit, stikstof, cancelcultuur, migratie, mens
Nomina die gekwalificeerd worden door <i>woke</i>	propaganda, moralisme, kinderboekschrijvers, genderideologie, gedoe, rotzooi, democraat, plannen, politiek, discussie, jongeren, politici
Werkwoorden met <i>woke</i> als onderwerp	blijken, moeten, zijn, worden
<i>Woke</i> is ...	onzin

Tabel 4: Collocatieanalyse van *woke* in de periode 'heden'.

De woorden in deze collocatieanalyse roepen in sterke mate negatieve connotaties op. Vooral in de categorie 'nomina die gekwalificeerd worden door *woke*' en '*woke* en/of' komen woorden voor die leiden tot een negatieve kwalificering. Woorden als 'rotzooi', 'onzin', 'radicaal' en 'propaganda' worden vaker ingezet in een afwijzende context.

De collocaties van *woke* in de tweede periode vertonen ook een thematische clustering. Op basis van deze patronen kan de *semantic preference* van het woord worden omschreven. De collocaties wijzen op drie overkoepelende betekenisvelden: politiek en ideologie, maatschappij en cultuur en pejoratieve contexten.

De eerste categorie omvat collocaties die verwijzen naar politieke en ideologische oriëntatie. In deze context wordt *woke* gebruikt in combinatie met woorden als 'links, progressief, radicaal, democraat, non-binair, propaganda, moralisme, genderideologie en klimaatontkenner.' De combinaties laten zien dat *woke* in deze periode sterk verbonden is met politieke overtuigingen en ideologische standpunten. *Woke* is in sommige gevallen zelfs uitwisselbaar met woorden als 'links' en 'progressief'. De woorden drukken waarden, overtuigingen en morele houdingen uit. Zie ook het voorbeeld uit artikel 92:

(92): "Maandag werd de allereerste versie van de tegenhanger van Wikipedia - door Musk verweten **linkse woke propaganda** te verspreiden - toegankelijk voor bezoekers."

Een tweede categorie laat collocaties zien die te maken hebben met maatschappij en cultuur, zoals bij de woorden 'politiek, discussie, jongeren, politici, kinderboekschrijvers en migratie'. Deze collocaties laten zien dat het woord wordt gebruikt in relatie tot debatten, beleid en representatie en voorkomt in discussies over cultuur en opvoeding.

Tot slot is er een categorie te zien waar *woke* pejoratief geladen voorkomt. Hieronder vallen de woorden 'gedoe, rotzooi, gevaarlijk, criminaliteit en cancelcultuur'. Deze collocaties verwijzen naar contexten waarin *woke* wordt geassocieerd met overdrijving en afkeuring. Dit is te zien in het voorbeeld uit artikel 162:

(162): "Maar als je vader hulpbehoevend in het verpleeghuis zit en er amper personeel is om hem zijn eten te geven, laat staan om hem op de wc te hijsen, is het **woke gedoe** van de Hogeschool Utrecht heus boosmakend, maar toch ook weer niet je grootste kopzorg."

4.1.3 Kwalitatieve analyse woke introductieperiode

De kwalitatieve analyse van *woke* in de introductieperiode laat een gedifferentieerd beeld zien van de manieren waarop het woord discursief werd ingezet (zie Tabel 5). De grootste categorie betreft positief gebruik (n = 51), waarin *woke* wordt ingezet als term voor een groep die zich sterk inzet voor de minderheden in de samenleving of zorgt dat de samenleving een gekleurder beeld laat zien. Dat positief gebruik de grootste categorie vormt, wijst erop dat *woke* vooral werd ingezet als waarderende term, waarmee sprekers sociale betrokkenheid, diversiteit en moreel bewustzijn bekrachtigen. Dit zie je bijvoorbeeld terug in zin (25). De context van het artikel toont *woke* als compliment voor de organisatie van muziekfestival Middelheim. Ze hebben veel diverse artiesten geboekt om een gekleurde line-up mogelijk te maken. Het is duidelijk positief door de toevoeging van ‘as fuck’, dit zet extra kracht bij de uiting.

(25): “*Woke as fuck*, die gasten van Middelheim.”

Categorie	Aantal gevallen <i>woke</i> introductieperiode
Positief	51
Neutraal	34
Negatief	30
Meta	14
Neutraal-negatief	5
Neutraal-positief	4
Positief-meta	4
Negatief-satire	4
Positief-satire	3
Satire	3
Negatief-pejoratief	3
Pejoratief	2
Pejoratief-satire	2
Neutraal-satire	1
Negatief-meta	1

Tabel 5: individuele gevallen *woke* in de introductieperiode verdeeld over categorieën.

Daarnaast komt neutraal gebruik relatief vaak voor (n = 34). In deze gevallen fungeert *woke* vooral als een beschrijvend begrip, zonder expliciete evaluatie. Zie zin (2a), waarin *woke* gebruikt wordt in de woordenboekdefinitie. *Woke* is hier genoemd als een eigenschap van Katy Perry, zonder negatieve of positieve waarde:

(2a): “Plots is Perry *woke*, maatschappijbewust.”

Negatief gebruik vormt ook een substantieel deel van de data (n = 30). Hoewel het woord hier afwijzend gebruikt wordt, blijft de toon impliciet. Het verschil tussen negatief en pejoratief wordt duidelijk in de zinnen (45a) en (12a). Waar zin (12a) pejorativiteit uitstraalt door een sterk overdreven en gegeneraliseerde context, is de toon bij zin (45a) ook negatief, de *woke* persoon wordt namelijk afgeschilderd als ontevreden en iemand die zich snel ergert, maar zeker milder dan bij het pejoratief gebruik. Naast (12a) was er nog slechts één ander geval van puur pejoratief gebruik (n = 2). Het beperkte pejoratieve gebruik wijst erop dat sterk denigrerende toepassingen in deze periode ondergeschikt waren.

(12a): “Facebook is in opspraak geraakt omdat er data van gebruikers zijn gelekt aan malafide partijen en nu denkt elke *woke* millennial dat zijn MDMA-gebruik, adoratie voor de Jessias en wandelroute door Williamburg, Brooklyn, door de illuminatie wordt verzameld.”

(45a): “Eenmaal in de zaal moet ik besluiten of ik vanavond een enthousiaste unwoke persoon ga zijn of een ontevreden *woke* persoon die hier vooral is om zich beroepsmatig te ergeren aan enthousiaste unwoke personen.”

De grens tussen negatief en pejoratief is soms dun, dat blijkt uit de gecombineerde categorie negatief-pejoratief (n = 3). Een voorbeeld daarvan is toegevoegd aan de hand van zin (22b):

(22b): “*Woke* mensen zijn zó bezig met het bestrijden van (vermeende) misstanden in de wereld, dat ze niet in staat zijn plezier te beleven.”

Deze zin illustreert negatief-pejoratief gebruik omdat hij zowel kritiek als denigratie combineert. Het negatieve aspect blijkt uit de afkeurende beschrijving van ‘*woke* mensen’ als overdreven bezig met het bestrijden van misstanden, waardoor hun gedrag als buitensporig wordt neergezet. Tegelijkertijd is de formulering pejoratief doordat de misstanden neer worden gezet als ‘vermeend’ en de groep *woke* mensen als te bekrompen. Dit laat zien dat de term al in een vroeg stadium niet eenduidig werd geïnterpreteerd, maar al inzetbaar was binnen kritische contexten. Dit vormt de basis voor latere betekenisverschuivingen, aangezien dergelijke gebruikcontexten de mogelijkheid creëren voor *woke* om zich te ontwikkelen tot een pejoratief label.

Naast deze categorieën komt er een kleine groep meta-gebruiken voor, zoals in zin (51c). In deze categorie wordt *woke* niet gebruikt om groepen of houdingen te beschrijven, maar als term waarvan de betekenis, inzet en maatschappelijke rol besproken wordt. Binnen het corpus zijn ook combinaties met de categorie ‘meta’, die naast het bespreken van het woord ook een bepaalde lading hebben, zoals positief-meta (17a) en negatief-meta (46).

(51c): “*Woke*, wat is dat?”

(17a): “*Woke* is het nieuwe cool.”

(46): “Zijn opponent raakt zowat in trance van een elektrische (deel)step die is komen overwaaien uit Los Angeles en strooit met hippe termen als ‘*woke*’. (Wie dat niet kent, moet

de thema-uitzending van De Wereld Draait Door met als titel 'The times they are changing' terugkijken, maar pas wel op dat het uw mooie paasweekend niet verpest.)”

In (17a) wordt uitgelegd wat *woke* is (meta), maar het wordt in verband gebracht met 'cool', een positieve term. In (46) wordt uitgelegd wat *woke* is, maar als je de uitzending met uitleg kijkt, zou het je paasweekend kunnen verpesten, dat maakt het een negatieve connotatie.

Ook zijn er verschillende niveaus van satirisch gebruik. De meeste gevallen zijn negatief-satirisch (n = 4). In deze gevallen is er gebruikgemaakt van ironie, maar is er ook een negatieve ondertoon voelbaar. In zin (65b) wordt het protest afkeurend neergezet en bekritiseerd, maar tegelijkertijd worden er overdrijving en spottende contrasten ingezet ('dertien (!) jaar', 'heel erg *woke* zag het er dit keer niet uit'). Hoewel hier sprake is van expliciete negatie, zorgt de ironische context ervoor dat de conventionele betekenis van *woke* actief blijft, waardoor de afstand tussen werkelijkheid en verwachting extra wordt benadrukt (Giora, 1995):

(65b): “Anders is niet te verklaren dat de dames zich nu, na dertien (!) jaar parlementair debat, een reeks stemmingen in de Tweede en de Eerste Kamer plus ruim een jaar invoeringstijd, alsnog overvallen voelen. Voor een goed protest is het natuurlijk nooit te laat, maar heel erg *woke* zag het er dit keer niet uit.”

Daarnaast komt ook satire als enkele categorie voor (n = 3), zoals in zin (75). Deze zin is een overdreven satirische uiting van Thomas van Luyn (een comedian) die zich jeugdig voor probeert te doen. Het doel is humor, zonder evaluatieve lading van *woke* zelf. Ook de categorie positief-satire komt voor, zoals in zin (86). Aaf Brandt Corstius gebruikt hier 'ik ben ongelofelijk *woke*' als humoristische verklaring voor haar eigen toegenomen bewustzijn, maar ze vindt het wel positief dat ze nu door heeft dat de stoffen van de H&M niet zo zacht zijn.

(75): “Ben ik net populair aan het doen met jongelui, helemaal street en *woke* aan het wezen, krijg ik ineens 'u' naar mijn hoofd geslingerd.”

(86): “Van een afstand zag het er mooi uit, maar wie aan de stof voelde, voelde een heleboel hard textiel door de handen gaan. Dat is natuurlijk altijd zo geweest bij H&M-collecties van grote designers, maar nu voelde ik het beter, want ik ben ongelofelijk *woke*.”

Tot slot zijn er twee gevallen van pejoratief-satire, waarvan één geïllustreerd is in (19b). *Woke* wordt hier ingezet om de twintigers spottend te relativiseren en tegelijkertijd denigrerend neer te zetten. In termen van Giora (1995) functioneert *woke* in deze context als onderdeel van een ironische evaluatie waarin zowel de conventionele, positief geladen betekenis als de impliciet geladen afwijzing ervan actief blijven. De bevestigende formulering 'lekker *woke*' roept een verwachting op die door de context direct wordt ondermijnd. Het pejoratieve effect wordt versterkt door het gebruik van 'lekker', dat de quasi-moraliteit van de twintigers op spottende wijze benadrukt. Daarnaast minimaliseert de slotvraag ('er is toch geen kiezel in de rivier verlegd?') de impact van hun handelen, waardoor de afstand tussen morele pretentie en feitelijke betekenis duidelijk wordt. De ironie zorgt er dus voor dat *woke* wordt gepositioneerd als denigrerend label, zonder dat de expliciete formulering wordt ontkend.

(19b): “Waar ik heen wilde: twintigers hebben zich een dag kunnen ventileren en profileren om een inschattingsfout. Lekker *woke*, maar aan het eind van de dag is er toch geen kiezel in de rivier verlegd?”

4.1.3.1 Twijfelgevallen

Binnen het corpus zijn een aantal twijfelgevallen ($n = 4$). Het is binnen die contexten niet eenduidig te zeggen tot welke categorie ze behoren. Het eerste twijfelgeval staat in artikel 2. Het artikel gaat over zangeres Katy Perry die zichzelf met haar nieuwe album wil profileren als *woke*. Eerdere acties van Katy Perry staan haaks op ‘*woke zijn*’ en worden vermeld in het artikel.

(2b): “Niet zo *woke*, zou Amnesty zeggen.”

Amnesty International, een mensenrechtenorganisatie, zou de acties van Katy Perry niet *woke* vinden. *Woke* lijkt hier positief gebruikt, omdat het impliceert dat de schending van mensenrechten in strijd is met wat *woke* vertegenwoordigt. Toch geeft het artikel geen toelichting over de waardering van Amnesty, waardoor onduidelijk is of *woke* hier positief of negatief wordt ingezet. Daarnaast zorgt de ontkenning (‘niet zo *woke*’) voor ambiguïteit, omdat dat ook een ironische lezing toelaat. De expliciete negatie en indirecte bronvermelding versterken de mogelijke ironische lezing.

Het tweede twijfelgeval is te zien in zin (7). Er is zowel een positieve als een satirische interpretatie mogelijk. Het gebruik van ‘absoluut chill’ in combinatie met ‘overduidelijk *woke*’ maakt dat het kan worden gelezen alsof *woke* hier staat voor moderns of cools. Tegelijkertijd zorgt de toevoeging van ‘mogelijk nog vele andere Engelstalige dingen’ voor een ironisch element dat het voorstaande belachelijk maakt. Dit maakt een satirische lezing mogelijk.

(7): “Absoluut chill. Overduidelijk *woke*. Mogelijk nog vele andere Engelstalige dingen.”

Zin (17I) kan zowel neutraal als negatief gelezen worden. *Woke* wordt vooral descriptief gebruikt als verwijzing naar een specifieke gemeenschap (*woke twitter*) zonder waardeoordeel. Daarnaast wordt er ook een negatieve ondertoon gevoeld, omdat het suggereert dat merken veel rekening houden met *woke twitter*, bijvoorbeeld omdat ze de groep veeleisend zouden kunnen vinden.

(17I): “De term duikt vaak op in marketingmilieus: merken - en ook cultuurproducten als films of tv-series - proberen zich zo te branden dat *woke twitter* hen goedgezind is.”

In zin (61) wordt *woke* gekoppeld aan partij Bij1, een partij die zich actief inzet voor sociale minderheden. In principe passen deze twee componenten goed bij elkaar en is er geen waardeoordeel aan de componenten gekoppeld. Wel is er een negatieve bijklank in de context te vinden (‘doorspekt met ...’) en wordt er gezegd dat het ironisch bedoeld was. Als het sociaal-bewuste taalgebruik ironisch bedoeld is, draait dat de lading om, waardoor het juist negatief gebruikt is. De zin zweeft dus tussen neutraal en negatief.

(61): “Zijn stuk, doorspekt met *woke* Bij1-jargon, was ironisch bedoeld.”

4.1.4 Kwalitatieve analyse woke heden

De kwalitatieve categorisering van *woke* in de recente periode laat zien dat het woord voornamelijk een negatieve evaluatie draagt (zie Tabel 6). Opvallend is dat er in deze periode geen twijfelgevallen zijn aangetroffen. Dat wijst erop dat *woke* in het corpus steeds vaker voorkomt in vergelijkbare, kritische contexten. In tegenstelling tot de introductieperiode leveren de hedendaagse teksten dus geen interpretatieve onzekerheid op. In de negatieve context (n = 53) wordt *woke* gebruikt om afstand te nemen van of kritiek te uiten op een progressieve of sociaal-activistische posities, maar zonder de expliciete denigrerende toon die kenmerkend is voor pejoratief gebruik. Een voorbeeld is te zien in (100):

(100): “Ze moeten niks hebben van *woke*.”

Categorie	Aantal gevallen <i>woke</i> periode ‘heden’
Negatief	53
Neutraal	30
Negatief-pejoratief	9
Meta	8
Neutraal-negatief	5
Positief	3
Pejoratief-meta	2
Negatief-satire	2
Neutraal-meta	1
Neutraal-satire	1
Pejoratief	1
Satire	1

Tabel 6: individuele gevallen *woke* in de periode ‘heden’ verdeeld over categorieën.

Daarnaast komt neutraal gebruik relatief frequent voor (n = 30). Deze gevallen betreffen vooral beschrijvende toepassingen waarin *woke* wordt gebruikt om een fenomeen, groep of houding te typeren zonder duidelijke waarde-oordelen. In zin (126) wordt D66 geanalyseerd binnen het politieke landschap. Er wordt geen waardeoordeel aan de analyse verbonden:

(126): “D66 lijkt een stuk pragmatischer. Zijn ze opgeschoven? Minder links, minder *woke*?”

De derde categorie is negatief-pejoratief (n = 9). Deze gevallen combineren expliciet beledigend gebruik met een negatieve ondertoon. Hoewel het woord hier sterker afkeurend

wordt ingezet dan in negatief gebruik, is het pejoratieve gebruik niet dominant genoeg om het tot enkel pejoratief te rekenen:

(111): “We slaan met *woke* soms zo door.”

Ook in deze periode zijn er gevallen in de categorie ‘meta’ geïdentificeerd, zoals in (128). Deze zin gaat over het begrip *woke* en de rol van het woord in de maatschappij:

(128): “Het begrip *woke* is voor mij natuurlijk niks nieuws, al hou ik helemaal niet van dat soort termen. Je hoeft maar met je vingers te knippen of de verkeerde mensen kapen zo’n woord, dat vervolgens als scheldwoord gebruikt wordt.”

In deze periode zijn de groepen gecombineerde categorieën relatief klein en ook positief gebruik komt weinig voor (n = 3). Een interessante categorie binnen dit deel van het corpus is die van pejoratief-meta (n = 2). Deze twee zinnen staan in artikel (183):

(183a): “De andere bubbel heeft het over extreemlinks, gevaarlijk *woke* en ga zo maar door.”

(183b): “Mensen ‘nazi’ noemen opent wankele geesten die menen dat je deze ‘nazi’s’, ‘racisten’, ‘extreemlinksen’ en ‘*woke*-idioten’ wel uit het leven mag schieten.”

In (183a) wordt *woke* opgenomen in een rijtje politiek geladen labels (‘extreemlinks’, ‘gevaarlijk *woke*’), waarmee het niet alleen als bedreigend of overdreven wordt neergezet, maar ook sterk polariserend. (183b) verscherpt die pejoratieve lading verder: ‘*woke*-idioten’ worden hier in een rij met ‘nazi’s’, ‘racisten’ en ‘extreemlinksen’ genoemd in een discussie over radicalisering. Het artikel beschrijft de positie van *woke* in de maatschappij, maar de pejoratieve lading wordt ook sterk benadrukt. Dit gebruik wijst op persuasieve herframing, waarbij *woke* door associatie met reeds sterk negatief geëvalueerde labels wordt ingezet als een bedreigende ideologische categorie in plaats van een neutrale beschrijving.

Er is verder één geval van pejoratief gebruik gevonden (zin (135)). *Woke* wordt neergezet om iets overdreven en irritant neer te zetten: *woke* is een opdringerige kracht die zich sterk met mensen bemoeit. Het begrip wordt hier dus gedegradeerd en geridiculiseerd:

(135): “De uitslaper mag ook niks meer van *woke*!”

In voorbeeld (191) wordt *woke* overduidelijk satirisch neergezet. Er wordt een sterk overdreven beeld geschetst van wat *woke* zou verbieden, aangevuld met de hyperbolische zin ‘Je mag niet eens meer genieten van een blondje.’ Deze overdrijving is niet bedoeld als serieuze kritiek op *woke*, maar als een ironische manier om extremere stemmen na te bootsen. De ironie is hier ontstaan doordat een extreme, herkenbare opvatting over *woke* wordt geëchood, maar door de overdrijving als overtrokken wordt gepresenteerd, waardoor de lezer impliciete relativering construeert.

(191): “En misschien is het *woke*, zoals extreemrechts tegenwoordig roept, om kritiek te hebben op mannen die vrouwen gezellig zoenen. Je mag niet eens meer genieten van een blondje.”

4.1.5 Ontwikkeling van woke

De vergelijking tussen *woke* in de introductieperiode en de hedendaagse periode laat een verschuiving zien in zowel evaluatieve lading als discursieve functie. In de introductieperiode domineerden neutrale en milde negatieve toepassingen, terwijl de positieve en expliciet pejoratieve gevallen schaars waren. In de huidige periode is dit beeld duidelijk veranderd: het aandeel negatieve, pejoratieve en satirische toepassingen is toegenomen, wat wijst op een pejorisatieproces. Deze ontwikkeling zien we ook terug in de uitkomsten van de collocatieanalyse. De *semantic preference* van *woke* is in de hedendaagse periode met woorden als ‘rotzooi’, ‘gedoe’ en ‘criminaliteit’ een stuk negatiever dan de introductieperiode (‘bewust’, ‘wereld’, ‘persoon’).

Daarnaast wijst het ontbreken van twijfelgevallen in de hedendaagse periode erop dat *woke* grotendeels voorkomt in duidelijk negatieve contexten. Dit betekent niet dat de betekenis losstaat van de context, maar dat de contexten waarin *woke* wordt gebruikt vaker een vergelijkbare evaluatieve richting oproepen. Waar *woke* in de introductieperiode nog ruimte liet voor uiteenlopende interpretaties, is het in de hedendaagse data eenduidiger.

De combinatie ‘*woke* twitter’ komt vaak voor (n = 13). Dit verwijst vaak in negatieve zin naar een sociale groep die geassocieerd wordt met overkritisch gedrag.

De hedendaagse data laten zien dat *woke* strategisch wordt ingezet binnen politieke discoursen. In veel contexten heeft het sterke *semantic preference* met linkse politiek. Opvallend is dat *woke* in zin (69) juist wordt geassocieerd met rechts-politieke posities:

(69): “De kritiek die Plasterk ontving, was voorspelbaar. Rechts juichte dat hij eindelijk *woke* was, terwijl bij links precies datgene gebeurde wat je ook wel ziet bij afvalligen die hun stam verlaten. De stam pikt dat niet.”

In Amerikaanse context wordt *woke* vaker pejoratief of negatief gebruikt. Dit gebruik wordt versterkt door persuasieve herframing (Macagno & Walton, 2010), waarbij *woke* wordt gekoppeld aan extremisme en geweld, zoals in de berichtgeving over Charlie Kirk². Dergelijke framing versterkt negatieve connotatieve lading en vergroot de inzetbaarheid als beoordelend label, zie zin (178).

(178): “Door mensen aan de rechterkant van het politieke spectrum, zoals Donald Trump, wordt na de dood van Charlie Kirk de focus gelijk naar links en *woke* gebracht, terwijl er nog niks was bewezen.”

De moord wordt direct aangeschreven aan *woke*. Op deze manier wordt *woke* neergezet als ‘extreemlinks’. Dat een dergelijke inzet sterk bijdraagt aan het proces van pejorisatie zien we vervolgens in artikel 179:

(179b): “Nu blijken de onderliggende ideeën uit de *woke*-wereld niet zo onschuldig en chique te zijn.”

(179c): “Eindigt *woke*-links in geweld?”

² Charlie Kirk was een Amerikaanse politiek activist die in 2025 werd vermoord.

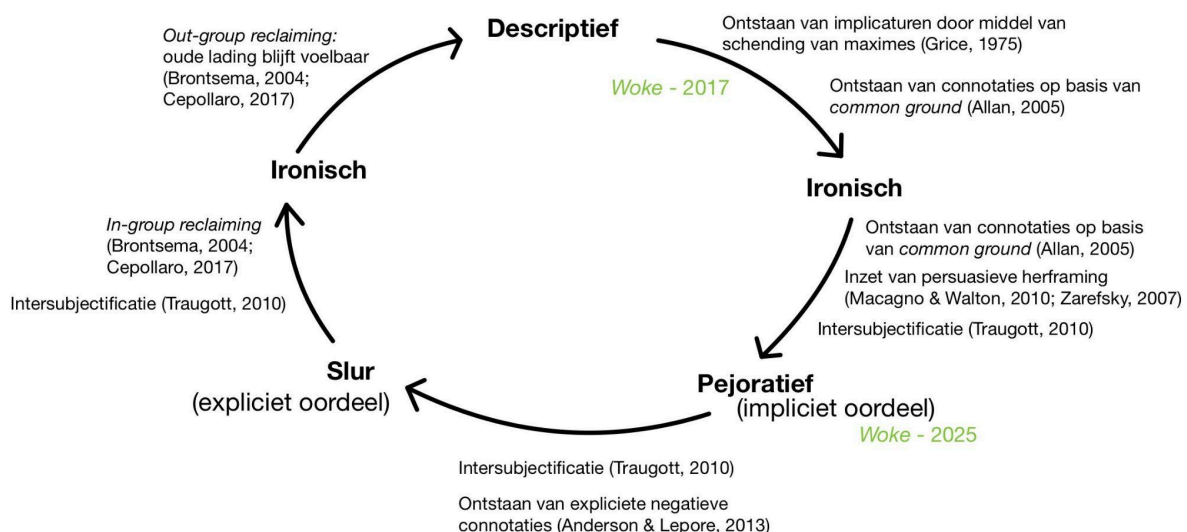
Bovendien valt op dat *woke* in de hedendaagse periode relatief vaker als nomen voorkomt dan in de introductieperiode. Dit wijst op een verschuiving in het gebruik: hoewel het gebruik als adjectief nog steeds de meest voorkomende woordsoort is, wordt de term steeds vaker gebruikt als nomen. De toename van het gebruik als nomen is interessant, omdat *woke* als nomen functioneert als een ideologisch label in plaats van als neutrale kwalificatie. In die vorm kan de term makkelijker worden ingezet om personen en ideeën in een groep te plaatsen ('het *woke*', 'de *woke-beweging*'), waardoor *woke* zich ontwikkelt van een beschrijvend kenmerk naar een politiek-ideologisch label.

Op metaniveau vindt ook een verandering plaats. Het metagebruik was in de introductieperiode voornamelijk gericht op betekenisverheldering, maar in de hedendaagse periode wordt *woke* ook politiserend ingezet op metaniveau. Er wordt dus een verschuiving zichtbaar van beschrijvend naar evaluatief gebruik, *woke* wordt steeds vaker ingezet als retorisch instrument:

(183a): "De andere bubbel heeft het over extreemlinks, gevaarlijk *woke* en ga zo maar door."

Wanneer de ontwikkeling van *woke* wordt gekoppeld aan Figuur 2, kan de diachrone verschuiving worden opgevat als een beweging langs de verschillende fasen. In de introductieperiode functioneert *woke* vooral descriptief als aanduiding van bewustzijn en maatschappelijke betrokkenheid. De vroege aanwezigheid van ironisch en mild negatief gebruik suggereert dat *woke* al snel via implicaturen en connotaties beschikbaar wordt voor herinterpretatie. Ironie vormt hierin een belangrijke schakel: zowel conventionele betekenis als impliciete evaluatie blijven actief, waardoor negatieve connotaties ontstaan zonder expliciete afwijzing.

In de hedendaagse periode is *woke* verschoven richting het pejoratieve domein. Negatieve, neutrale en satirische contexten nemen de overhand en twijfelgevallen verdwijnen. Door middel van intersubjectificatie wordt het oordeel rondom *woke* sociaal herkenbaar. Omdat *woke* vaker als nomen ingezet wordt, is de persuasieve herframing makkelijker: het fungeert als een begrip waar uiteenlopende negatieve evaluaties samenkomen. Hoewel het figuur ook ruimte laat voor verdere ontwikkeling richting *slur*, laat het corpus zien dat *woke* zich tot pejoratief gebruik beperkt.

Figuur 2: Cyclisch model van betekenisverandering, toegepast op *woke*.

4.2 Case *queer*

Het tweede woord dat geanalyseerd is in dit onderzoek is *queer*. In deze paragraaf worden de resultaten van de collocatieanalyse (4.2.1 en 4.2.2) en de kwalitatieve analyse (4.2.3 en 4.2.4) besproken. De diachrone ontwikkeling en opvallende onderzoeksresultaten staan beschreven in 4.2.5.

4.2.1 Collocatieanalyse *queer* introductieperiode

In dit deel van het corpus komt *queer* 104 keer voor als nomen en 53 keer als adjectief. Zin (267) geeft een voorbeeld van *queer* als nomen en zin (245) illustreert *queer* als adjectief. Dat *queer* in dit deel van het corpus vaker als nomen dan als adjectief voorkomt, wijst erop dat het woord zelfstandig functioneert en minder als specificerende aanduiding van een grotere groep.

(267): “Glover vervult de zwarte nerd, zwarte *queer* en zwarte weirdo met trots.”

(245): “Ik vind het belangrijk om veel *queer* seksscènes te schrijven.”

Queer komt, net als *woke*, voor met evaluatieve of intensiverende modificatoren (bepalingen van *queer*) en met verschillende werkwoorden. Ook zien we de categorie met semantische equivalenten en contrastwoorden (*queer* en/of) terug en de categorie die laat zien welke zelfstandig naamwoorden vaak voorkomen met *queer*. *Queer* komt ook regelmatig voor in constructies met het voorzetsel ‘als’, zoals weergegeven in de categorie ‘... als *queer*’. *Queer* fungeert als identiteit- of rolbepaling. De laatste categorie is ‘*queer* is ...’. Het gaat hier om definities of karakterisering van *queer* binnen het corpus.

Collocatiecategorie	Woorden
Bepalingen van <i>queer</i>	fucking, officieel, eigenlijk
Werkwoorden met <i>queer</i>	worden, zijn
<i>Queer</i> en/of	<i>weirdo</i> , christen, feminist, gendernon-conform, <i>fag</i> , <i>questioning</i> , <i>asexual</i>
Nomina die gekwalificeerd worden door <i>queer</i>	gemeenschap / <i>community</i> , moslim, kunstenaar, <i>culture</i> , porno, studie, migranten, makers, activis, artiest(e), lezer, relatie, persoon, feest
... als <i>queer</i>	bijbrengen, opvallen, identificeren
<i>Queer</i> is ...	sexpositief, breed

Tabel 7: collocatieanalyse van *queer* in introductieperiode.

De collocaties van *queer* kunnen in vier categorieën worden ingedeeld: ‘identiteit’, ‘cultuur en expressie’, ‘sociaal en ideologisch’ en enkele voorbeelden van ‘pejoratief gebruik’.

De eerste categorie bevat woorden die verwijzen naar *queer* om identiteit uit te drukken. De werkwoorden ‘zijn’ en ‘worden’ passen hierbij, maar ook de woorden ‘identificeren, *questioning*, *asexual* en *gendernon-conform*’.

De tweede categorie omvat collocaties die behoren tot het domein van ‘cultuur en expressie’: ‘gemeenschap, *community*, artiest(e), makers, kunstenaar, *culture*, porno, studie, sexpositief, lezer, relatie en feest’.

In de derde categorie komen collocaties voor waarin *queer* voorkomt binnen een sociaal en ideologisch kader: ‘feminist, christen, moslim, migranten, activist’. *Queer* wordt in deze context ingezet als concept binnen bredere overtuigingssystemen of levensbeschouwelijke perspectieven.

Tot slot zijn er twee voorbeelden van pejoratief gebruik: ‘*weirdo* en *fag*’. *Queer* krijgt hier een negatieve bijklank. Het voorbeeld uit artikel 206 van het corpus illustreert dat:

(206): “De kinderen op school noemden me fucking queer of fag.”

4.2.2 Collocatieanalyse queer heden

Het laatste deel van het corpus bevat 96 keer *queer* als adjectief. De overige 59 gevallen zijn *queer* als nomen. Zin (332) illustreert een voorbeeld van *queer* als adjectief en zin (359) illustreert een voorbeeld van *queer* als nomen.

(332): “Waarom kan een *queer* diva niet gewoon leven naast een strenggelovige SGP’er?”

(359): “Ik kan niet genoeg benadrukken hoe belangrijk het was voor een jonge *queer* om zichzelf rond de jaren nul ineens gerepresenteerd te zien.”

De collocatiecategorieën zijn hetzelfde als binnen de introductieperiode van *queer*.

Collocatiecategorie	Woorden
Bepalingen van <i>queer</i>	openlijk, jong, onverschrokken, veelzijdig, vrij, hedendaags
Werkwoorden met <i>queer</i>	zijn, hebben
<i>Queer</i> en/of	<i>ally</i> , zwart, gender-inclusieve, polyamoureuus, trans, mens
Nomina die gekwalificeerd worden door <i>queer</i>	persoon, artiest(e), gemeenschap, mens, <i>church</i> , identiteit, jongere, kind, <i>anthem</i> , <i>art</i> , kunstenaar, relatie, man, vrouw
<i>Queer</i> is een ...	genre, persoon
... als <i>queer</i>	zeggen, omarmen, zijn

Tabel 8: collocatieanalyse van *queer* in de periode ‘heden’.

De collocaties waarin *queer* voorkomt, vertonen een duidelijke verdeling voor drie thematische domeinen: identiteit en zelfbeschrijving, cultuur en gemeenschap en

maatschappelijke en ideologische positionering. De thematische domeinen zijn vergelijkbaar met de introductieperiode, alleen het pejoratief gebruik is verdwenen. Dat wil zeggen dat de negatieve connotaties geen rol meer spelen.

De eerste categorie is die van identiteit en zelfbeschrijving. De werkwoorden 'zijn' en 'hebben' laten zien dat *queer* vaak voorkomt in uitspraken waarin identiteit als eigenschap wordt uitgedrukt, zoals in artikel 383 van het corpus:

(383): "Omdat het in die tijd in New York niet makkelijk was om openbaar **queer te zijn**, vormden leden van de gemeenschap eigen families, ook wel 'huizen' genoemd."

Ook de constructies met '... als *queer*' laten zien dat persoonlijke identificatie en zelfbeschrijving een belangrijke categorie is. De zelfstandige naamwoorden 'persoon, mens, jongere, man, vrouw, kind en identiteit' passen ook in deze categorie.

De tweede categorie bevat collocaties die horen bij cultuur, gemeenschap en expressie. *Queer* wordt hier in verband gebracht met sociale groepen en culturele contexten door middel van woorden als 'gemeenschap, *church*, artiest(e), kunstenaar, *art*, *anthem*³, relatie en genre'.

De laatste categorie is die van maatschappelijke en ideologische positionering. *Queer* verschijnt in collocaties die diversiteit en inclusiviteit benadrukken. De woorden 'ally, zwart, gender-inclusieve, polyamoureuus en trans' passen daarbij, maar ook de versterkers 'openlijk, jong, onverschrokken, veelzijdig, vrij en hedendaags' versterken die associaties: ze drukken waarden als zichtbaarheid, progressiviteit en moderniteit uit.

4.2.3 Kwalitatieve analyse queer introductieperiode

De kwalitatieve analyse van *queer* in de introductieperiode laat een overwegend neutraal betekenisprofiel zien (zie Tabel 9). De grootste categorie is die van de neutrale toepassingen (n = 107). Dat laat zien dat *queer* in deze periode functioneert als genormaliseerde beschrijvende term, waarmee iets wordt benoemd zonder expliciete evaluatie. Er zijn geen twijfelgevallen waargenomen, wat erop wijst dat het gebruik van *queer* weinig interpretatieve ambiguïteit oproept. *Queer* fungeert in dit deel van het corpus voornamelijk als beschrijvende term binnen identiteits-, cultuur- of gemeenschapscontexten. Er is geen duidelijke waarde-evaluatie, maar vooral een term die een groep of positie aanduidt. Een voorbeeld is te zien in (216a). Betty de Beauvoir gebruikt *queer* in deze zin als een term om zichzelf te beschrijven, maar bindt daar geen waardeoordeel aan vast.

(216a): "Ik beschouw mezelf als *queer*."

Categorie	Aantal gevallen <i>queer</i> introductieperiode
Neutraal	107
Meta	23

³ In artikel 315 wordt het nummer 'Girlie-Pop' van zangeres Amaarae aangeduid als *queer anthem*, omdat het gaat over niet-traditionele liefde.

Positief	10
Negatief	9
Neutraal-positief	3
Neutraal-negatief	1
Negatief-pejoratief	1
Positief-meta	1
Satire-meta	1
Pejoratief	1

Tabel 9: individuele gevallen *queer* in de introductieperiode verdeeld over categorieën.

De tweede grootste categorie is die van metagebruik (n = 23). Het relatief frequente metagebruik laat zien dat gebruik van de term *queer* uitleg kan vereisen. Deze categorie verwijst naar gebruik van het woord *queer* in discours over betekenis of ontwikkeling van het woord. Vaak is *queer* hier ingezet als een term waarna een definitie volgt, zoals in (211e) of als uitleg van de letters LHBTIQ+, zoals in zin (228):

(211e): “*Queer* is een manier van leven die alle hokjes bevraagt.”

(228): “Een van de langere varianten is LGBTQIA+, waarin ook is inbegrepen *queer* (twijfelend), intersekse-conditie, aseksueel.”

De categorieën positief (n = 10) en negatief (n = 9) zijn vergelijkbaar van grootte. In het negatieve gebruik (zie zin (260)) wordt *queer* in verband gebracht met negatieve eigenschappen, zoals in dit geval verpaupering en misfits. Positief gebruik geeft *queer* weer als symbool van trots en inclusiviteit. Deze relatief kleine categorieën laten zien dat *queer* slechts beperkt evaluatief ingezet werd.

(260): “In de straten van het verpauperde East Harlem tussen de skaters, *queers* en andere misfits begonnen met rappen.”

(283): “Ik wil zwaaien naar de mensen om wie het vandaag écht gaat: gespierde beren, geföhnde nichten, dansende potten, mietjes, zoenende lesbo's, *queers*, huishomo's, tops, bottoms, travestieten, transgenders.”

Enkele kleinere categorieën laten zien dat het betekenisbereik van *queer* veelzijdig is. In de categorieën ‘neutraal-positief’ en ‘neutraal-negatief’ is een evaluatieve lading voelbaar, maar op een subtielere manier dan in de enkelvoudige categorieën. In zin (281g) wordt duidelijk dat het *queer*-zijn een reden is om iemand te benadelen, wat een negatieve lading opwekt, maar het is niet dusdanig negatief geëvalueerd dat het als negatieve eigenschap gezien kan worden.

(281g): “Nederland is nog steeds een heteronormatief land dat *queer*- en transmensen benadeelt vanwege seksualiteit en genderidentiteit.”

Zin (244a) illustreert de gecombineerde categorie ‘negatief-pejoratief’. De zin is negatief omdat de opsomming bestaat uit afkeurende labels die duidelijk een evaluatie uitdrukken. Het woord wordt niet descriptief gebruikt, maar ingebed in een rijtje met sociaal afwijkende categorieën. De termen zijn stigmatiserend en beledigend, wat het gebruik ook een pejoratief karakter geeft. Het is niet als enkelvoudig pejoratief gecategoriseerd, omdat de context van het artikel de afwijkende groepen niet beledigt, maar enkel opsomt als mogelijke personages in nieuwe scripts om een diverser beeld te tonen.

(244a): “Egoïstische vrouwen, marginale vrouwen, ontaarde moeders, *queers*, heksen, moordenaressen. Onversneden lust, ontrouw, agressie, gekte zonder zachte randjes.”

Samengevat toont de introductieperiode van *queer* een sterk gestabiliseerd, voornamelijk neutraal gebruiksprofiel, aangevuld met af en toe waarderende of kritische toepassingen.

4.2.4 Kwalitatieve analyse *queer* heden

De individuele gevallen van *queer* in de hedendaagse periode laten een minder verdeeld beeld zien: veruit de meeste gevallen zijn neutraal (n = 120). In deze categorie functioneert *queer* voornamelijk als descriptieve term:

(316): “Iedereen is welkom: jong en oud, *queer* en ally, ervaren danser of beginner.”

Categorie	Aantal gevallen <i>queer</i> periode ‘heden’
Neutraal	120
Positief	15
Negatief	10
Meta	4
Neutraal-positief	2
Neutraal-negatief	2
Negatief-satire	1
Neutraal-satire	1

Tabel 10: individuele gevallen *queer* in de periode ‘heden’ verdeeld over categorieën.

Ook in deze periode zijn de categorieën positief (n = 15) en negatief (n = 10) van vergelijkbare grootte. Positief gebruik zet *queer* in om creativiteit, inclusiviteit of politieke verbondenheid uit te drukken (zie zin (334)). Negatief gebruik bevat een kritische of afkeurende houding, maar zonder expliciete beledigende intentie (zie zin (356a)):

(334): “Een onverschrokken *queer* dandy, onweerstaanbaar charmant, eloquent, geestig, provocatief.”

(356a): “De leefomstandigheden in Hongarije zijn heel ongezond en uitzichtloos: als *queer* persoon is het er heel lastig.”

Het metagebruik (n = 4) laat zien dat het af en toe nog nodig is om de term toe te lichten:

(330): “De afkorting staat voor lesbisch, gay, biseksueel, transgender en *queer*.”

Er zijn twee gevallen waarin een vorm van satire ingezet wordt. In zin (298) zien we negatief-satire. De opsomming ‘vrijzinnige jonge vrouw, *queer* en polyamoreus’ roept een sterk overdreven beeld op, dat contrasteert met de context van de zin. De expliciete beschrijving en de impliciete evaluatie blijven allebei actief (Giora, 1995). De toevoeging van ‘helleveeg’ versterkt het effect van negatieve interpretatie en wijst op afkeuring die via ironie wordt overgebracht, zonder dat *queer* expliciet wordt gedevalueerd.

(298): “We bedoelen: een vrijzinnige jonge vrouw, *queer* en polyamoreus.”

Zin (332) illustreert de categorie neutraal-satirisch. Er wordt geen expliciet waardeoordeel gegeven aan de ‘*queer* diva’, het wordt gebruikt om een contrast met de ‘strenggelovige SGP’er’ aan te geven. Dit grote contrast roept een zeker geval van satire op, niet om *queer* personen belachelijk te maken, maar om de polarisatie uit te drukken.

(332): “Waarom kan een *queer* diva niet gewoon leven naast een strenggelovige SGP’er?”

4.2.4.1 Twijfelgeval

In dit deel van het corpus is één twijfelgeval geanalyseerd. Het gaat om zin (305):

(305): “Je zou zeggen: ze is hartstikke grootstedelijk, kosmopolitisch, *queer*. Wat een wokevogel!”

Queer is in deze zin opgenomen in een rij descriptieve identiteitskenmerken. Het woord is hier dus een beschrijvende eigenschap, wat de evaluatie neutraal zou maken. Tegelijkertijd draagt het woord een positieve connotatie, omdat de andere eigenschappen in het rijtje vaak geassocieerd worden met openheid en moderniteit. Deze framing suggereert dat *queer* hier bedoeld is als onderdeel van een positief imago.

De zin ‘Wat een wokevogel!’ verandert de interpretatie van het voorafgaande profiel. Door deze toevoeging ontstaat een ironisch perspectief waarin de eerder genoemde eigenschappen niet langer op zichzelf staan, maar worden samengebracht in een karikaturale typering. Het gebruik van ‘-vogel’ sluit aan bij het Nederlandse informele gebruik van ‘vogel’ als persoonsaanduiding onder een bepaald aspect, doorgaans gespecificeerd door een adjectief (‘rare vogel’, in dit geval ‘woke’) (Van Dale, z.d.b). De ironie richt zich daarmee niet op *queer* zelf, maar het samengestelde progressieve profiel dat via *woke* wordt geconstrueerd. Er wordt door middel van deze zin duidelijk dat de schrijver de *queer*heid niet daadwerkelijk waardeert, maar een sterke retorische tegenstelling tussen het progressieve randstedelijke karakter en het extreemrechtse karakter probeert te schetsen. Dit maakt dit geval een combinatie van drie categorieën: satire-positief-neutraal.

4.2.5 Ontwikkeling van *queer*

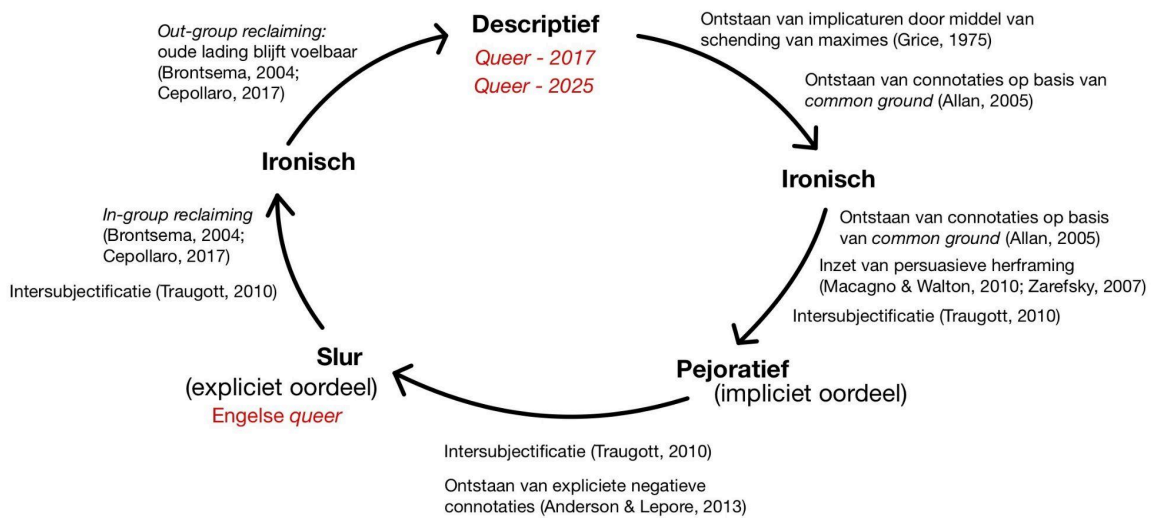
De diachrone vergelijking van *queer* laat zien dat het woord in beide perioden een relatief stabiel, voornamelijk neutraal gebruiksprofiel behoudt ($n = 107$ versus $n = 120$). In zowel de introductieperiode als heden is *queer* vooral een beschrijvende term. Dit wijst erop dat *queer* een genormaliseerde positie inneemt, waarin het woord primair gebruikt wordt om een sociale positionering te benoemen, zonder dat daar een evaluatief oordeel aan verbonden is.

Waar metadiscours in de introductieperiode nog een prominentere rol speelde, lijkt de discussie over de betekenis en positionering van *queer* minder centraal te staan in het huidige taalgebruik. Dit klopt ook met de collocatieanalyse. In de introductieperiode zien we veel werkwoorden als 'zijn', 'worden' en 'identificeren' in de constructies met *queer*, wat wijst op een verkenning van het begrip. De afname van metagebruik illustreert dat *queer* inmiddels als vanzelfsprekend wordt verondersteld.

Beide periodes laten een vergelijkbaar profiel zien op het gebied van positieve, negatieve en satirische toepassingen. Het pejoratieve gebruik is in beide periodes zeldzaam. Dit suggereert dat de negatieve connotaties die historisch aan *queer* verbonden waren, binnen het corpus geen actieve rol meer spelen.

Wanneer de ontwikkeling van *queer* wordt gekoppeld aan het schema in Figuur 3, valt op dat het woord zich in beide tijdperiodes in de descriptieve fase bevindt. *Queer* functioneert hoofdzakelijk als beschrijvende aanduiding. Implicaturen en connotaties ontstaan op basis van *common ground*, maar deze leiden niet tot structurele negatieve evaluaties. Sporadische ironische en satirische toepassingen laten zien dat *queer* beschikbaar is voor herinterpretaties, maar deze resulteren niet in een definitieve herwaardering.

Het verdwijnen van pejoratief gebruik in de hedendaagse periode kan worden geïnterpreteerd als een effect van *reclaiming*. Daarbij is het relevant om te benoemen dat *queer* mogelijk al grotendeels was teruggeclaimd binnen het Engelstalige discours voor het woord zijn weg vond naar het Nederlandse taalgebruik. In dat geval heeft *queer* als leenwoord niet het volledige pejorisatieproces doorlopen, maar is het in het Nederlands geïntroduceerd in een fase waarin het al functioneerde als descriptieve term.

Figuur 3: Cyclisch model van betekenisverandering, toegepast op *queer*.

4.3 Vergelijking *woke* en *queer*

De vergelijking tussen *woke* en *queer* laat zien dat beide woorden zich langs vergelijkbare pragmatische trajecten kunnen bewegen, maar in het onderzochte corpus een andere ontwikkeling laten zien (zie Figuur 2 en 3). Waar *woke* diachroon een verschuiving van overwegend positief en neutraal gebruik naar een voornamelijk negatief en pejoratief gebruik, blijft *queer* in beide perioden vooral een neutrale, beschrijvende term.

Voor *woke* is in de introductieperiode sprake van een verdeeld beeld, met relatief veel positieve toepassingen en slechts beperkt pejoratief gebruik. In de hedendaagse periode domineert negatief gebruik met pejoratieve en satirische contexten, waarbij de interpretatie zich richting afwijzing beweegt. Ook de collocatieanalyse verschuift voor *woke* van associaties met bewustzijn en maatschappelijke betrokkenheid naar expliciet politiek en ideologisch domein.

Queer vertoont daarentegen een stabiel neutraal profiel, met in beide periodes een klein maar vergelijkbaar aandeel positieve en negatieve toepassingen en slechts incidenteel pejoratief of satirisch gebruik. De collocaties blijven consistent gericht op identiteit, cultuur en gemeenschap.

Ook qua vorm ontwikkelen *woke* en *queer* verschillend. Het aandeel waarin *woke* als nomen toeneemt ($n = 11$ versus $n = 32$) wijst erop dat *woke* vaker wordt ingezet als afgebakende groep, in plaats van als een eigenschapsaanduiding. *Queer* komt in de introductieperiode vaker voor als nomen en in de hedendaagse periode vaker als adjectief, maar de verschillen zijn minder groot en het woord blijft met name functioneren als identiteitsmarkeerder, zowel in nominale posities als in de vorm van een adjectief.

5. Discussie

In dit hoofdstuk worden de resultaten van dit onderzoek geplaatst binnen het theoretische kader. In 5.1 staat de betekenisontwikkeling van de woorden centraal, waarna in 5.2 een kritische reflectie wordt weergegeven. Het hoofdstuk sluit af met suggesties voor vervolgonderzoek (5.3).

5.1 Theorie

Deze paragraaf bespreekt het gebruik van *woke* (5.1.1) en *queer* (5.1.2). Daarna worden de twee woorden vergeleken met elkaar (5.1.3).

5.1.1 Woke

Voor *woke* laten de resultaten een duidelijke betekenisontwikkeling zien van overwegend neutrale en politiek-progressieve term naar een meer negatief-pejoratief beeld. In de introductieperiode waren de collocaties van *woke* gerelateerd aan bewustzijn en maatschappelijke betrokkenheid, persoonsbeschrijvingen en media en cultuur. In deze fase sluit het gebruik nauw aan bij de lexicale definitie en zijn evaluatieve implicaties beperkt of impliciet positief. Pragmatisch gezien staat in deze periode vooral de beschrijvende functie centraal: de locutionaire inhoud van het woord is richtinggevend voor de interpretatie en implicaturen liggen doorgaans in lijn met de descriptieve betekenis.

In de hedendaagse data zien we ook pejoratief gebruik en het thema politiek en ideologie. Hierin wordt *woke* ingezet om progressieve posities als irrationeel of bedreigend neer te zetten. Deze verschuiving kan worden begrepen als het resultaat van een betekenisvolle woordkeuze die een implicatuur oproept (Grice, 1975). Wanneer *woke* wordt ingezet in contexten waarin neutrale formuleringen mogelijk zouden zijn, interpreteren hoorders deze keuze als intentioneel en evaluatief. De descriptieve kern van *woke* blijft wel aanwezig, maar wordt minder bepalend voor de interpretatie: het is vooral een referentiepunt waartegen de negatieve lezing kan worden afgezet.

Door herhaald gebruik in dergelijke contexten ontwikkelen deze implicaturen zich tot connotaties die steeds voorspelbaarder worden voor hoorders (Allan, 2005). Er kan worden gesteld dat deze connotaties bij *woke* inmiddels een stabiele rol spelen bij de interpretatie. Bij veel hoorders roept het woord automatisch associaties op met betutteling of problematisch activisme, ook wanneer deze evaluaties niet expliciet worden geformuleerd. Daardoor krijgt *woke* een duidelijke argumentatieve status: de term stuurt de interpretatie in een negatieve richting en fungeert als impliciet argument voor afkeuring, zonder dat deze afkeuring hoeft te worden onderbouwd (Verhagen, 2002; Boogaart, 2013). Deze connotaties zijn gebaseerd op gedeelde kennis en worden geleidelijk onderdeel van de *common ground*. Op die manier worden negatieve lezingen in steeds meer contexten beschikbaar. Naarmate de negatieve connotaties breder gedeeld raken, wordt ironisch gebruik van *woke* beter beschikbaar. Volgens Giora (1995) blijven bij ironisch gebruik zowel de expliciete als de impliciete betekenis actief. *Woke* roept het normatieve ideaal van maatschappelijk bewustzijn op, terwijl de context duidelijk maakt dat dit ideaal niet wordt onderschreven. Juist doordat hoorders inmiddels bekend zijn met de negatieve connotaties, kan het woord ironisch worden ingezet om afstand te nemen van dat ideaal zonder expliciete afkeuring te formuleren. Ironie fungeert hier als versterkend mechanisme.

Hoe vaker de negatieve connotaties worden gedeeld en bevestigd, hoe meer het gebruik van *woke* verschuift. Het woord raakt steeds verder los van individuele contexten en wordt ingezet als overkoepelend label. In zulke gevallen wordt *woke* toegepast op personen, ideeën of praktijken die slechts gedeeltelijk aansluiten bij de oorspronkelijke betekenis. Dit gebruik kan worden opgevat als persuasieve herframing. In dit gebruik wordt *woke* ingezet als label dat een interpretatiekader activeert waarin specifieke oordelen als vanzelfsprekend gelden, zonder dat deze expliciet worden beargumenteerd (Macagno & Walton, 2010; Zarefsky, 2007). In het corpus zagen we bijvoorbeeld dat ‘*woke*-idioten’ in een zin met ‘nazi’s’ werd genoemd. De negatieve evaluatie ontstaat niet doordat de betekenis van *woke* wordt vastgelegd, maar doordat het woord in specifieke contexten wordt ingezet op een manier die protoypische verwachtingen verschuift. Omdat *woke* (nog) geen semantisch vastgelegde belediging is, blijft *deniability* mogelijk (Oswald, 2022).

In termen van Traugott (2010) ontwikkelt *woke* zich van een voornamelijk subjectieve marker, waarmee de spreker zijn eigen betrokkenheid uitdrukt, tot een intersubjectief instrument dat sociale relaties en groepsposities structureert. Het woord wordt niet gebruikt om een houding te beschrijven, maar om sprekers, hoorders en derden te positioneren binnen een gedeeld ideologisch landschap. Het gebruik van *woke* veronderstelt in toenemende mate dat de negatieve evaluatie wordt gedeeld, of op zijn minst herkend, door het beoogde publiek.

Vanuit dit perspectief past *woke* ook in het proces van pejorisatie, maar eerder als een term in een tussenstadium dan als volledig gestabiliseerd pejoratief. Vanuit het perspectief van Hom & May (2013) kan het gebruik van *woke* in negatieve contexten worden opgevat als meer dan een houding met negatieve evaluatie. In dergelijke toepassingen construeert het woord een moreel beladen categorie waarin afkeuring impliciet is opgenomen, waardoor het functioneert als een ander type aanduiding dan slechts een beschrijvende term. Tegelijk blijft het woord inzetbaar in niet-pejoratieve toepassingen, wat benadrukt dat pejorisatie hier sterk contextgevoelig is (Palmer et al., 2017).

In bepaalde contexten vertoont *woke* kenmerken die aan *slurs* doen denken, bijvoorbeeld wanneer het groepsgericht wordt ingezet en er verondersteld wordt dat spreker en hoorder een negatieve houding delen ten opzichte van de aangeduide groep (Camp, 2013; Cepollaro, 2015). Het verschil is dat voor *woke* de semantische onomkeerbaarheid ontbreekt, die kenmerkend is voor *slurs*. *Woke* laat ruimte voor contextuele herinterpretatie en ontkenning, wat het woord pragmatisch flexibel maakt (Hom, 2008). Satirisch en ironisch gebruik versterken deze ambiguïteit. Het gebruik kan bijdragen aan normalisering van negatieve connotaties door herhaling, maar kan ook functioneren als kritiek op het maatschappelijke gebruik van *woke* zelf, doordat het bestaande discours wordt geëchood en becommentarieerd (Camp, 2013; Cepollaro, 2015). De term wordt veelvuldig ingezet om afstand, kritiek of afwijzing uit te drukken, zonder dat daarbij noodzakelijk een moreel gedegradeerde categorie wordt geconstrueerd. Dit onderscheid is belangrijk, omdat het onderstreept dat *woke* geen *slur* is. De descriptieve kern blijft namelijk beschikbaar, en zowel neutraal als positief gebruik blijft mogelijk, afhankelijk van context, spreker en publiek. *Woke* heeft zich dus ontwikkeld van een descriptieve term naar een term waarin ook negatieve evaluaties leesbaar zijn. De negatieve interpretatie is in veel contexten waarschijnlijk geworden, maar niet verplicht of onomkeerbaar.

5.1.2 Queer

Queer is een woord dat van oorsprong beledigend werd ingezet (Brontsema, 2004). De verwachting was dat *queer* volgens de *non-content-based* benadering van Anderson & Lepore (2013) in steeds meer contexten neutraal of positief ingezet kan worden, waarbij de beledigende inhoud steeds minder meeklinkt. Het woord is dus erg ver in het proces van terugclaimen (Brontsema, 2004; Cepollaro, 2015). Dit onderzoek laat zien dat *queer* in zowel de introductieperiode als de latere periode hoofdzakelijk wordt gebruikt als descriptieve aanduiding voor niet-normatieve seksuele oriëntaties en genderidentiteiten. Anders dan bij *woke* is er geen duidelijke verschuiving zichtbaar van descriptief naar dominant negatief gebruik. In beide perioden sluit het gebruik aan bij de lexicale betekenis. Evaluatieve implicaties zijn wel aanwezig, maar beperkt en sterk contextgebonden. Pragmatisch gezien blijft de beschrijvende functie van *queer* richtinggevend voor de interpretatie: de locutionaire inhoud staat centraal en eventuele implicaturen sluiten doorgaans aan bij de descriptieve betekenis.

Dat betekent niet dat *queer* vrij is van negatieve of beladen interpretaties. Historisch gezien functioneerde *queer* in het Engels expliciet als pejoratief, en die geschiedenis is nog steeds beschikbaar in vijandige of marginaliserende contexten. Het woord kan implicaturen oproepen die verwijzen naar afwijking of sociale uitsluiting. Volgens Allan (2005) kan worden gesteld dat *queer* meerdere, deels conflicterende connotaties draagt, die afhankelijk van context, spreker en publiek kunnen worden geactiveerd. In het onderzochte materiaal blijken dergelijke negatieve implicaturen echter zelden vanzelfsprekend en spelen zij geen dominante rol in de interpretatie. Dat zou kunnen komen doordat een deel van de betekenisontwikkeling van *queer* mogelijk al in een eerdere periode in het Engels heeft plaatsgevonden. Het is denkbaar dat het proces van pejorisatie en daaropvolgende reclaiming voor veel hedendaagse sprekers een voorlopig eindpunt heeft bereikt, in de zin dat de historische negatieve betekenis niet langer actief is in hun bewustzijn. Wanneer sprekers niet (meer) bekend zijn met die eerdere pejoratieve lading, kunnen negatieve implicaturen ook niet meer vanzelfsprekend worden geactiveerd: ze verliezen hun kracht omdat ze geen deel meer uitmaken van de *common ground* (Allan, 2005). Dit zou kunnen verklaren waarom *queer* in hedendaagse contexten probleemloos functioneert als neutrale of zelfs positieve identiteitsaanduiding, ondanks de pejoratieve geschiedenis. Tegelijk blijft deze verklaring contextgevoelig.

In de introductieperiode zijn de collocaties van *queer* gericht op identiteit, cultuur en expressiviteit, sociaal en ideologisch gebruik en een enkele keer op pejoratief gebruik. In de hedendaagse periode verdwijnt het pejoratieve gebruik en staan identiteit en zelfbeschrijving, cultuur, gemeenschap en expressie en maatschappelijke en ideologische positionering centraal. De term wordt dus inderdaad ingezet als marker van trots, zelfbeschrijving en inclusiviteit. De aanwezigheid van de negatieve categorie in de kwalitatieve analyse in zowel introductieperiode als heden suggereert dat negatief gebruik nog altijd voorkomt en het proces van terugclaimen nog niet volledig is afgerond (Brontsema, 2004).

Ondanks dat onderzoek laat zien dat *queer* gebruikt werd als *slur*, fungeert *queer* in dit onderzoek niet als *slur*. Er is weinig tot geen pejoratief gebruik geanalyseerd. Een mogelijke verklaring is dat het proces van *reclaiming* al dusdanig gevorderd was voordat het in Nederland gebruikt werd, dat het Nederlandse gebruik een minder expressieve lading laat zien. Het enige pejoratieve gebruik (artikel 206) toont een Amerikaanse spreker die over zijn jeugd vertelt. Dit onderschrijft deze mogelijke verklaring.

5.1.3 *Woke* versus *queer*

Een vergelijking tussen *woke* en *queer* laat zien dat beide woorden pragmatisch geladen zijn, maar zich in het onderzochte materiaal fundamenteel verschillend gedragen. Voor beide termen geldt dat er sprake is van een metacategorie: in het corpus wordt regelmatig gereflecteerd op de betekenis en definitie van de woorden zelf. Opvallend is dat deze categorie in de latere periode voor zowel *woke* als *queer* kleiner wordt, wat erop kan wijzen dat beide Engelse begrippen in toenemende mate zijn ingeburgerd in het Nederlandse taalgebruik.

De data in dit onderzoek illustreren hoe negatieve connotaties zich bij *woke* via herhaald gebruik ontwikkelen tot pragmatische betekenis, wat overeenkomt met concepten als emotieve verschuiving (Allan, 2005) en intersubjectificatie (Traugott, 2010), waarbij het woord steeds vaker functioneert als evaluatief of ideologisch label. Tegelijkertijd laat *queer* zien dat het proces van *reclaiming* de negatieve lading van een term kan verzwakken en kan laten ontwikkelen tot een ingeburgerde term. De bevindingen laten zien dat een *content-based* benadering ontoereikend is om dergelijke ontwikkelingen te verklaren (Hom, 2008). De descriptieve inhoud van een woord verandert nauwelijks, terwijl connotaties, emotieve lading en ideologische positionering bepalend zijn voor betekenisverschuiving. Dit onderzoek laat daarmee zien dat betekenis in hoge mate pragmatisch en discursief wordt gevormd.

5.2 Beperkingen en kritische reflectie

Dit onderzoek laat zien hoe de connotaties van *woke* en *queer* in Nederlandse journalistieke teksten tussen 2017 en 2025 zijn veranderd. De analyse bevestigt dat *woke* een duidelijke verschuiving heeft doorgemaakt van relatief positief geladen term naar een negatief-pejoratief label, terwijl *queer* binnen het journalistieke discours overwegend neutraal tot positief wordt ingezet. Toch kent de gekozen opzet beperkingen. Het eerste punt van kritiek betreft de kwalitatieve pragmatische analyse, die onvermijdelijk afhankelijk is van de interpretatie van de onderzoeker. Hoewel twijfelgevallen zorgvuldig zijn besproken en beslissingen expliciet zijn gemotiveerd, blijft subjectiviteit een structureel probleem bij het analyseren van implicaturen, ironie en evaluatieve lading. De afwezigheid van een tweede codeur of interbeoordelaarsbetrouwbaarheid beperkt de controleerbaarheid van de resultaten.

Daarnaast richt dit onderzoek zich uitsluitend op journalistieke teksten. Hoewel journalistiek taalgebruik een belangrijke rol speelt in het vormen en verspreiden van dominante maatschappelijke discourses, biedt het geen volledig beeld van taalgebruik in de samenleving. Pragmatische betekenis wordt mede gevormd door factoren als intonatie, interactie, humor en directe sociale context, die in geschreven journalistieke teksten slechts beperkt of indirect zichtbaar zijn. Ook de onderzochte periode vormt een beperking. Betekenisverandering is doorgaans een langdurig proces, terwijl de hier onderzochte tijdsperiode van acht jaar relatief kort is. De vastgestelde verschuivingen, met name binnen *woke*, moeten daarom worden geïnterpreteerd als een momentopname binnen een lopend proces, niet als afgeronde semantische ontwikkelingen. Tot slot is er geen onderscheid gemaakt tussen verschillende typen kranten, politieke oriëntaties of regionale variëteiten binnen het Nederlands. Daardoor blijven mogelijke verschillen tussen bijvoorbeeld kwaliteitskranten en tabloids, of tussen Beglisch-Nederlands en Standaardnederlands buiten beeld.

5.3 Suggesties voor vervolgonderzoek

De beperkingen van dit onderzoek bieden verschillende mogelijkheden tot vervolgonderzoek. Een eerste stap is de uitbreiding naar andere corpora, zoals informele spreektaal, politieke debatten en sociale media, waar processen als pejorisatie, *reclaiming* en ironisch taalgebruik zich soms sneller of scherper laten zien. Dit kan meer inzicht geven in hoe connotaties van *woke* en *queer* zich buiten het journalistieke domein ontwikkelen en hoe snel pragmatische verschuivingen daar plaatsvinden.

Daarnaast zou een attitudeonderzoek onder taalgebruikers waardevol zijn. Door respondenten systematisch te laten beoordelen welke connotaties zij koppelen aan verschillende contexten van *woke* en *queer*, kan worden vastgesteld in hoeverre de in dit onderzoek geïdentificeerde evaluaties daadwerkelijk deel uitmaken van de gedeelde *common ground*. Ook een meer gedifferentieerde corpusopzet, waarin onderscheid wordt gemaakt tussen krantentypes, ideologische signatuur of nationale varianten van het Nederlands, kan bijdragen aan een beter begrip van variatie in betekenisgebruik. Tot slot zou een longitudinale studie over een langere periode inzicht kunnen bieden in de stabiliteit of vergankelijkheid van de geobserveerde connotaties. Met name bij *woke* zou vervolgonderzoek kunnen uitwijzen of het huidige negatieve gebruik zich verder verdiept, afvlakt of opnieuw verschuift, terwijl bij *queer* kan worden onderzocht in hoeverre de huidige beschrijvende stabiliteit verschilt over meerdere generaties taalgebruikers.

6. Conclusie

In deze masterscriptie heb ik antwoord gegeven op de onderzoeksvraag: **Hoe zijn de connotatieve betekenissen van *woke* en *queer* in Nederlandse journalistieke teksten veranderd tussen 2017 en 2025?**

Om deze vraag te beantwoorden heb ik een onderzoeksmethode ingezet waarin kwalitatieve en kwantitatieve methoden gecombineerd werden. De combinatie van corpuslinguïstische collocatieanalyse en kwalitatieve pragmatische analyse bleek geschikt om te toetsen of dit maatschappelijke beeld ook in het journalistieke taalgebruik terugkomt. De collocatieanalyse maakt structurele patronen zichtbaar in *semantic preference* en *semantic prosody* (Gillings et al., 2023), terwijl de kwalitatieve analyse inzicht bood in de pragmatiek van de woorden. Hierdoor ontstaat een genuanceerd beeld van betekenisverschuiving binnen het journalistieke domein. Dit onderzoek levert daarmee een bijdrage aan het debat over taal, ideologie en betekenisverandering in de samenleving. De verwachting was dat *woke* een verschuiving laat zien van neutraal naar negatief-pejoratief en *queer* de andere kant op, van negatief-pejoratief naar neutraal-positief.

De maatschappelijke discoursen waarin deze woorden gebruikt worden sluiten goed aan bij de patronen die in dit onderzoek gevonden zijn. Journalistieke bronnen omschreven *woke* eerder als oorzaak van polarisatie en als verzamelterm voor vermeende buitensporigheid van links-progressieven gedachten (NOS, 2022; De Correspondent, 2021), terwijl *queer* wordt gepresenteerd als inclusieve identiteitsterm en symbool van trots voor de LHBTIQ+-gemeenschap (Pavone, 2024). De resultaten laten zien dat *woke* in de onderzochte periode is verschoven van een overwegend descriptieve aanduiding van maatschappelijk bewustzijn naar een term waarin negatieve evaluaties in steeds meer contexten beschikbaar zijn geworden. *Queer* daarentegen vertoont binnen het journalistieke discours geen vergelijkbare verschuiving, maar blijft grotendeels functioneren als een neutrale tot positieve identiteitsaanduiding. Daarmee wordt de oorspronkelijke verwachting slechts gedeeltelijk bevestigd en wordt zichtbaar dat vergelijkbaar ideologisch beladen woorden uiteenlopende ontwikkelingspaden kunnen volgen.

De analyse maakt duidelijk dat deze ontwikkelingen niet toereikend kunnen worden verklaard vanuit een *content-based*-benadering (Hom, 2008). De descriptieve kern van beide woorden blijft in het onderzochte materiaal grotendeels intact, terwijl juist pragmatische en discursieve processen bepalend zijn voor interpretatie. Concepten als connotatieve verschuiving (Allan, 2005), intersubjectificatie (Traugott, 2010) en persuasieve herframing (Macagno & Walton, 2010) bieden een verklaringskader om te begrijpen hoe evaluatieve lading ontstaat en verandert zonder dat de lexicale betekenis fundamenteel verandert.

Daarnaast laat dit onderzoek zien dat journalistiek taalgebruik een belangrijke rol speelt in het vormen en verspreiden van maatschappelijke interpretatiekaders. De manier waarop *woke* en *queer* in journalistieke teksten wordt gebruikt, sluit aan bij bredere maatschappelijke discoursen over ideologie, identiteit en polarisatie en draagt bij aan het normaliseren van bepaalde evaluatieve lezingen. Tegelijk toont de vergelijking tussen beide termen aan dat betekenisverandering niet onvermijdelijk is: waar *woke* een duidelijke verschuiving laat zien, blijft *queer* relatief stabiel, mede door de invloed van eerdere *reclaiming*.

Tot slot illustreert dit onderzoek dat taal een cruciale rol speelt in de constructie van betekenis. De manier waarop *woke* en *queer* discursief worden ingevuld laat zien dat betekenisverandering een sociaal-ideologisch proces is, gestuurd door gebruik. Deze inzichten zijn niet alleen relevant voor taalkundig onderzoek naar betekenisverandering, maar ook voor bredere maatschappelijke discussies over polarisatie, representatie en taalgebruik in de media.

Literatuurlijst

Allan, K. (2005). The pragmatics of connotation. *Journal of Pragmatics*, 39, 1047-1057

Anderson, L. & Lepore, E., (2013). What did you call me? slurs as prohibited words setting things up. *Analytic Philosophy*, 54(3):350–63.

Austin, J. L. (1962). *How to do things with words*. Oxford University Press.

Boogaart, R. J. U. (2013). Een sprinter is een stoptrein zonder wc. In A. Mottart & S. Vanhooren (Red.), *Zevenentwintigste Conferentie Onderwijs Nederlands* (pp. 225-228). Gent: Academia Press.

Brontsema, R., (2004). A queer revolution: Reconceptualizing the debate over linguistic reclamation. *Colorado Research in Linguistics*, 17.

<https://journals.colorado.edu/index.php/cril/article/download/255/235/>

Camp, E., (2013). Slurring perspectives. *Analytic Philosophy* 54/3, 330-349.

Castoviejo, E., Fraser, K., & Vicente, A., (2020). More on pejorative language: Insults that go beyond their extension. *Synthese*, p. 1-26.

Cepollaro, B., (2015). In defence of a presuppositional account of slurs. *Language Sciences* 52, 36-45.

Cepollaro, B., (2017). Let's not worry about the Reclamation Worry. *Croatia journal of philosophy* 17.50, 181-193.

Dinu, L., Iordache, I., Uban, A. & Zampieri, M., (2021). A Computational Exploration of Pejorative Language in Social Media. *Findings Of The Association For Computational Linguistics: EMNLP 2021*. <https://doi.org/10.18653/v1/2021.findings-emnlp.296>

Ducrot, O. (2009). *Slovenian Lectures: Introduction into Argumentative Semantics*. Ljubljana: Pedagogski Institut.

Gillings, M., Mautner, G., & Baker, P. (2023). *Corpus-Assisted Discourse Studies*. Cambridge: Cambridge University Press.

Giora, R. (1995). On irony and negation. *Discourse Processes*, 19(2), 239-264.
<https://doi.org/10.1080/01638539509544916>

Grice, H. P. (1975). Logic and Conversation. *Syntax and semantics: Vol 3. Speech acts*. Academic Press

Hogeweg, L. (2023). Dutch slurs and the descriptive-expressive distinction. *Glossa A Journal Of General Linguistics*, 8(1). <https://doi.org/10.16995/glossa.9246>

- Hom, C. (2008). The semantics of racial epithets. *The Journal of Philosophy*, 105(8), 416-440. <https://doi.org/10.5840/jphil2008105834>
- Hom, C. & May, R. (2013). Moral and semantic innocence. *Analytic Philosophy* 54(3). 293-313. <https://doi.org/10.1111/phib.12020>
- Macagno, F. (2014). *When words are reasoning*. <https://philarchive.org/archive/MACELI-3>
- Macagno, F. & Walton, D. (2010). What we hide in words: Emotive words and persuasive definitions. *Journal of Pragmatics* 42(7): 1997-2013. DOI:10.1016/j.pragma.2009.12.003
- Maladry, A., Lefever, E., Van Hee, C., & Hoste, V. (2023). The limitations of irony detection in Dutch social media. *Language Resources And Evaluation*, 58(4), 1355-1386. <https://doi.org/10.1007/s10579-023-09656-1>
- Mendelsohn, J., Tsvetkov, Y. & Jurafsky, D. (2020). A framework for the computational linguistic analysis of dehumanization. *Frontiers in Artificial Intelligence*, 3:55.
- Miscevic, N. (2012). Offensive communication: The case of pejoratives. *Balkan Journal of Philosophy*, 4(1), 45-49.
- Oswald, S. (2022). Insinuation is committing. *Journal of Pragmatics*, 198, 158-170. <https://doi.org/10.1016/j.pragma.2022.06.016>
- Palmer, A., Robinson, M. & Philips, K. (2017). Illegal is not a noun: Linguistic form for detection of pejorative nominalizations. In: *Proceedings of ALW*.
- Pavone, L. (2024). *Slur reclamation, irony and resilience*. *Papers in Pragmatics*, 20(2), 349-363. <https://doi.org/10.1515/lpp-2024-0029>
- Searle, J. R. & Vanderveken, D. (1985). Foundations of illocutionary logic. *Cambridge University Press*.
- Sijs, van der N. (2001). *Chronologisch woordenboek: De ouderdom en de herkomst van onze woorden en betekenissen*. Digitale editie. Instituut voor de Nederlandse Taal.
- Traugott, E. (2010). (Inter)subjectivity and (inter)subjectification: a reassessment. DOI:10/1515/9783110226102.1.29
- Verhagen, A. (2002). Retorica en cognitie. In: *Taal in gebruik. Een inleiding in de taalwetenschap* (pp. 97-110). <https://hdl.handle.net/1887/1268>
- Walton, D. (2005). Deceptive arguments containing persuasive language and persuasive definitions. *Argumentation*, 19(2), 159-186. <https://doi.org/10.1007/s10503-005-2312-y>
- Wiegand, M., Ruppenhofer, J., Schmidt, A. & Greenberg, C. (2018). Inducing a lexicon of abusive words - a feature-based approach. *Proceedings of NAACL*. <https://aclanthology.org/N18-1095.pdf>

Zarefsky, D. (2007). Strategic Maneuvering through Persuasive Definitions: Implications for Dialectic and Rhetoric. *Argumentation*, 20(4), 399-416.
<https://doi.org/10.007/s10503-007-9030-6>

Digitale media

Bhageloe, S. (2022, 26 december). *Hoe de betekenis van woke veranderde in 2022*. NOS. <https://nos.nl/collectie/13919/artikel/2457766-hoe-de-betekenis-van-woke-veranderde-in-2022>

Etymologiebank. (z.d.). <https://etymologiebank.nl/trefwoord/wijf>

Hingh, de V. (2021, 20 december). Alles en iedereen is 'woke'. Maar wat zegt dat nog? *De Correspondent*. <https://decorrespondent.nl/13005/alles-en-iedereen-is-woke-maar-wat-zegt-dat-nog/3b6d8526-452c-0bda-0493-5a16a7f2182c>

Ipsos (2025). *Ipsos Poll on Consumer Behavior*. <https://www.ipsos.com/sites/default/files/ct/news/documents/2025-04/Topline%20Ipsos%20Consumer%20Tracker%20Wave%20115.pdf>

Van Dale. (z.d.). <https://zoeken.vandale.nl/?dictionaryId=gwn&article=%7B%22search%22%3A%22woke%22,%22index%22%3A0,%22type%22%3A%22EXACT%22,%22dictionaryId%22%3A%22gwn%22%7D&query=woke>

Van Dale. (z.d.a). <https://zoeken.vandale.nl/?dictionaryId=gwn&article=%7B%22search%22%3A%22queer%22,%22index%22%3A0,%22type%22%3A%22EXACT%22,%22dictionaryId%22%3A%22gwn%22%7D&query=queer>

Van Dale. (z.d.b). <https://zoeken.vandale.nl/?dictionaryId=gwn&article=%7B%22search%22%3A%22vogel%22,%22index%22%3A0,%22type%22%3A%22EXACT%22,%22dictionaryId%22%3A%22gwn%22%7D&query=-vogel>

Bijlagen

Bijlage 1: Metadata corpus

	Lemma	Datum	Krant	Periode	Titel
1	Woke	01-06-2017	De Volkskrant	Intro	Rots in de branding
2	Woke	16-06-2017	Trouw	Intro	Bewustwording is niets meer dan marketingfrase
3	Woke	17-08-2017	de Volkskrant	Intro	Progressief Amerika schiet zichzelf in de voet met identiteitspolitiek
4	Woke	26-08-2017	Trouw	Intro	Woke gasten verrijken onze taal
5	Woke	09-09-2017	de Volkskrant	intro	De revolutie van een meidenblad
6	Woke	28-09-2017	NRC Handelsblad	into	Wat weet een tienerblad nou van politiek?
7	Woke	07-10-2017	de Volkskrant	intro	Flex
8	Woke	12-10-2017	De Groene Amsterdammer	intro	Nostalgie is dodelijk
9	Woke	09-02-2018	NRC	intro	Hoe alles subtiel met alles samenhangt
10	Woke	10-02-2018	Trouw	Intro	God is er 24/7'

11	Woke	29-03-2018	Brabants Dagblad / AD Groene Hart/ AD Rivierland / De Twentsche coura nt Tubantia / AD De Dordtenaar / AD Amersfoort / Eindhoven's Dagblad / AD Utrechts Nieuwsblad	intro	Inspiratie
12	Woke	12-04-2018	Het Parool	Intro	The Passion: Facebook edition
13	Woke	21-04-2018	de Volkskrant	Intro	De boysclub binnenskamers
14	Woke	26-04-2018	Vrij Nederland	Intro	De post-Empire-roem van Jaden Smith; populaire cultuur
15	Woke	03-05-2018	NRC Handelsblad	intro	Met een dansleger op de barricade

16	Woke	16-05-2018	Knack Magazine	Intro	Woke! Hoe de Golden state Warriors van basketbal politiek maakten
17	Woke	30-05-2018	Knack Magazine	intro	Zodat u mee bent met wat er in de popcultuur aan het gebeuren is; het WOKE LEXICON
18	Woke	06-06-2018	Knack Magazine	Intro	U hoorde haar in Black Panther, u hoorde haar met Drake, U wilt haar niet missen op Rock Werchter; Jorja Smith
19	Woke	06-06-2018	Knack Magazine	Intro	Waarom Flo Windey u veel, maar niet alles KAN vergeven
20	Woke	20-06-2018	Knack Magazine	Intro	De vrouw van de superheld sterft altijd en zes andere vrouwenclichés die hun beste tijd gehad hebben
21	Woke	21-06-2018	Vrij Nederland	intro	Nederland is een safe space voor witte mensen'; Wat beweegt de 'social justice warriors'?
22	Woke	28-06-2018	De Limburger	Intro	Woke
23	Woke	21-07-2018	De Volkskrant	intro	Wraak
24	Woke	25-07-2018	Knack Magazine	Intro	Waarom is Sacha Baron Cohen niet meer grappig?
25	Woke	01-08-2018	Knack Magazine	Intro	Festivalmanak
26	Woke	01-08-2018	Knack Magazine	Intro	Vervelend, hè, als witte heteroman maar 95 procent van de macht hebben'; Schrijver/acteur Rashif El Kaoui
27	Woke	08-08-2018	Knack Magazine	Intro	Fatsuits en fatshaming: waarom Insatiable nog voor de release wordt geboycot
28	Woke	08-08-2018	Knack	Intro	Waarom zou enkel een transgender een transgender kunnen spelen?'; Lukas Dhont - Regisseur

			Maga zine		
29	Woke	17-10-20 18	Metro	Intro	Hoe woke is Edson da Graça?
30	Woke	06-12-20 18	De Telegr aaf	Intro	Als op tv, maar anders
31	Woke	29-12-20 18	Trouw	Intro	Zwarte uittocht uit het witte Zuiden
32	Woke	04-01-20 19	de Volks krant	Intro	Theater volgens Wensink
33	Woke	04-01-20 19	NRC Hand elsbla d	Intro	Na hard schoppen zoekt de kunst nu verzoening
34	Woke	16-01-20 19	Knac k Maga zine	Intro	Waarom Bruce 'fucking' Willis doet wat hij wil (en daar vlotjes mee wekomt)
35	Woke	22-01-20 19	NRC Hand elsbla d	Intro	Zij wil 'kampioen van mensen die niet worden gehoord' zijn
36	Woke	23-01-20 19	Knac k Maga zine	Intro	Hoe een docureeks R. Kelly een halt heeft toegeroepen. Dan toch.
37	Woke	25-01-20 19	NRC hand elsbla d	Intro	De nieuwrechtse omarming van de oudheid
38	Woke	06-02-20 19	Knac k Maga zine	Intro	Sex education is de chill pill die de popcultuur nodig had
39	Woke	09-02-20 19	de Volks krant	Intro	Hoe YouTube rechtse radicalisering in de hand werkt
40	Woke	22-02-20 19	NRC Hand elsbla d	Intro	Wat je bent en wat je doet; Een stap vooruit in het racismedebat; Robert Vuijsje Nieuwe roman geeft het racismedebat prikkelend weer; De nieuwe roman Robert Vuijsje
41	Woke	02-03-20 19	Het Paroo l	Intro	Onbewoond eiland

42	Woke	21-03-2019	De Groene Amsterdammer	Intro	Het kleine verschil en de grote gevolgen
43	Woke	03-04-2019	de Volkskrant	Intro	#MeToo-verhaal blijft lang de olifant in de kamer in steengoede show van Aziz Ansari
44	Woke	03-04-2019	Het Parool	Intro	Neuroot zoekt liefde
45	Woke	18-04-2019	Het Parool	Intro	Een levende legende
46	Woke	18-04-2019	Eindhovens Dagblad	Intro	Een dikke middelvinger van de kijker
47	Woke	19-04-2019	Lokaal	Intro	Recht
48	Woke	17-05-2019	De Volkskrant	Intro	Sorry Duncan, Israël heeft ook deze keer gewonnen
49	Woke	22-05-2019	NRC Handelsblad	Intro	Tradities lijken zich te keren tegen Cannes
50	Woke	12-06-2019	de Volkskrant	intro	Is Long Shot dé woke komedie van het jaar? Het is in elk geval een vermakelijke komedie met een kloppend hart
51	Woke	20-06-2019	Vrij Nederland	Intro	Woke' is geen wedstrijd
52	Woke	26-06-2019	de Volkskrant	Intro	Is de nieuwe James Bond-film vervloekt, of is het gewoon erg leuk als dingen misgaan?
53	Woke	26-06-2019	NRC Handelsblad	Intro	Clichés spelen om ze te doorbreken
54	Woke	27-06-2019	de Volkskrant	Intro	Vloek
55	Woke	29-06-2019	Het Parool	Intro	Mannen als Elco Brinkman gaan nooit meer weg

56	Woke	07-07-2019	de Volkskrant	Intro	Ricky Gervais valt in herhaling met zijn 'controversiële onderwerpen'
57	Woke	09-07-2019	de Volkskrant	Intro	The Fresh Prince of Bel-Air, nu te zien op Netflix, prikkelt nog steeds en is opvallend 'woke'
58	Woke	15-07-2019	de Volkskrant	Intro	Right Now zou verplichte kost moeten zijn voor mensen die zich moreel superieur wanen
59	Woke	15-07-2019	NRC Handelsblad	Intro	Publiek laat Ansari niet in de steek na #MeToo
60	Woke	16-07-2019	de Volkskrant	intro	Cashoes
61	Woke	29-07-2019	de Volkskrant	Intro	Jill Mathon nam het op voor islamitische bezoekers van de Zwarte Cross. Gebedsruimten ontbraken
62	Woke	31-07-2019	de Volkskrant	Intro	Het transitieteam ziet na de transitie geen plaats meer voor grappen
63	Woke	06-08-2019	NRC Handelsblad	Intro	De echte zender tegen Trump
64	Woke	07-08-2019	Knack Magazine	Intro	Het heeft me lang niet kunnen schelen of mensen mijn werk begrepen'; Theater- en filmmaker Timeau de Keyser
65	Woke	13-08-2019	de Volkskrant	Intro	Overvallen
66	Woke	17-08-2019	de Volkskrant	Intro	In gesprek met sekstherapeut Dr. Ruth (91): 'Mensen moeten begrijpen welke vrijheden ze op het punt staan te verliezen'
67	Woke	24-08-2019	NRC	Intro	De 'racistische tweet' van Trump revisited: een zakelijke beschrijving of een moreel onderdeel? ; Ombudsman
68	Woke	30-08-2019	de Volkskrant	Intro	Iedereen is mooi, zegt Gillette, als je je maar wel scheert
69	Woke	03-09-2019	Het Parool	Intro	Afvallige van het groene geloof

70	Woke	03-09-2019	Het Parool	Intro	Ik weet niet wat ik gedacht zou hebben in 1610
71	Woke	04-09-2019	NRC Handelsblad	Intro	De theaterschool heeft me activistischer gemaakt'
72	Woke	11-09-2019	De Telegraaf	Intro	Elkaar slopen met humor'
73	Woke	19-09-2019	De Groene Amsterdammer	Intro	Kaapse jongeren zijn 'woke'
74	Woke	19-09-2019	de Volkskrant	Intro	Joost Klein begon op YouTube, schreef een dichtbundel en stond als rapper in Carré en op Lowlands: 'Het was opeens een ding'
75	Woke	20-09-2019	de Volkskrant	intro	Eigenlijk zouden we een ritueel moeten ondergaan waar je ingaat als 'je' en uitkomt als 'u'
76	Woke	23-09-2019	de Volkskrant	intro	Ik ben voor empowerment van blacks, maar zoek niet overal naar racisme'
77	Woke	10-10-2019	NRC Handelsblad	Intro	Het enige wat ik wil, is het verhaal iets completer maken'; het proces van dekoloniseren is pijnlijk voor wie het aangaat
78	Woke	14-10-2019	de Volkskrant	intro	Natural hair event' in Nairobi stelt natuurlijk haar centraal voor de Afrikaanse identiteit
79	Woke	17-10-2019	NRC Handelsblad	intro	Fast fashion maakt de wereld kapot
80	Woke	17-10-2019	De Groene Amsterdammer	Intro	Meehullen met de wolven; Essay Twee jaar #MeToo
81	Woke	21-10-2019	Trouw	Intro	Hoe Canada politieke rockster Justin Trudeau beu raakte
82	Woke	31-10-2019	de Volkskrant	Intro	Het Verenigd Koninkrijk blijft, maar Speaker Bercow vertrekt

83	Woke	01-11-2019	de Volkskrant	Intro	Wij willen platgeslagen Romeinen zien
84	Woke	02-11-2019	BN/De Stem	Intro	Kap nou gewoon met dat onzinnige vloekverbod
85	Woke	02-11-2019	Lokaal	Intro	De Eetclub is nu helemaal 2019
86	Woke	10-11-2019	de Volkskrant	Intro	Nu voelde ik het beter, want ik ben ongelofelijk woke
87	Woke	12-11-2019	AD Utrecht	Intro	Doorgelekt
88	Woke	26-11-2019	de Volkskrant	Intro	Ik, Karen
89	Woke	21-12-2019	Het Parool	Intro	Mediapark
90	Woke	27-12-2019	de Volkskrant	Intro	Een terugblik op de mode van de jaren tien in tien significante lemma's
91	Woke	28-12-2019	Lokaal	Intro	Als het over geloof gaat, heb je zó oorlog
92	Woke	29-10-2025	NRC	Heden	Wikipedia noemt Musk 'polariserend figuur', dus Musk begint eigen Grokipedia
93	Woke	29-10-2025	NRC	Heden	Democratie moet je doen
94	Woke	29-10-2025	de Volkskrant	Heden	Waarom jongeren rechts stemmen
95	Woke	28-10-2025	HLN	Heden	Eindejaarschappening in Oudenaarde blijft 'Winterdorp' heten: "Het is ook meer dan een kerstmarkt"
96	Woke	28-10-2025	de Volkskrant	Heden	Boots' komt traag op gang, maar is ondanks (of dankzij) het sputterende Pentagon een hit
97	Woke	27-10-2025	Nederlands Dagblad	Heden	Op campagne met SGP's nummer twee
98	Woke	25-10-2025	Dagblad van het	Heden	Stemadvies: bent u links? SP. Bent u rechts? BBB

			Noord en		
99	Woke	25-10-20 25	Trouw	Heden	Proteïne' fileert de eiwithype
100	Woke	25-10-20 25	Lokaa l	Heden	Voorheen rooie Havenbuurt blijft toch PVV trouw; Verkiezingen; 'Eigenlijk interesseert politiek ons geen reet'
101	Woke	25-10-20 25	de Volks krant	Heden	Hoe het christelijk nationalisme onder Trump in het centrum van de macht terecht kwam
102	Woke	24-10-20 25	Nu.nl	Heden	Amsterdam zal heel anders stemmen dan zijn buurgemeenten
103	Woke	24-10-20 25	Het Paroo l	Heden	Progressief eiland in een rechtse zee?
104	Woke	23-10-20 25	Neder lands Dagbl ad	heden	Nog één week om erachter te komen wie ónze christelijke politicus is
105	Woke	23-10-20 25	De Stent or	Heden	Italiaanse scholieren weten straks niets meer van de bloemetjes en bijtjes
106	Woke	23-10-20 25	Trouw	Heden	Jop de Vrieze fileert de eiwithype (met 143 inzichten en 8 ontcrachte mythes)
107	Woke	23-10-20 25	De Groe ne Amst erda mmer	Heden	De valse erfgenamen van Frits; Het huis van de VVD en radicaal-rechtse splijtzwammen
108	Woke	22-10-20 25	Lokaa l	Heden	Veel jonge Amerikanen zijn extreemrechts'
109	Woke	22-10-20 25	De Telegr aaf	Heden	Duidende klasse vergooit haar geloofwaardigheid
110	Woke	22-10-20 25	Knac k Maga zine	Heden	Waarom de N-VA geen tranen laat om de IJzertoren
111	Woke	21-10-20 25	De Limbu rger	Heden	Ik vrees dat ons einde snel nadert'
112	Woke	21-10-20 25	NRC	Heden	De eenrichtingsweg van Wierd Duk
113	Woke	20-10-20 25	Friesc h	Heden	Haatreacties na hijsen van regenboogvlag

			Dagblad		
114	Woke	20-10-2025	Nederlands Dagblad	Heden	No Kings'-protest op 2500 plekken: 'Belang ligt in de massaliteit'
115	Woke	19-10-2025	De Limburger	Heden	En dat allemaal door wolf
116	Woke	18-10-2025	de Volkskrant	Heden	In Amsterdam Over voormalig UvA-wetenschapper Laurens B. en het wappieboek dat dicht moet
117	Woke	18-10-2025	De Telegraaf	Heden	In Fantasy Football gaan miljarden om
118	Woke	18-10-2025	Trouw	Heden	Ontslagen ambtenaren gaan naar het Capitool: 'Ze moeten ons aankijken'
119	Woke	18-10-2025	NRC	Heden	Deze lerares werd ontslagen na een online opmerking over Charlie Kirk
120	Woke	18-10-2025	HLN	Heden	Raymond van het Groenewoud (75) keert terug naar Vlaamse podia met beperkte tournee: 'Het voelde alsof ik niet compleet was'
121	Woke	18-10-2025	de Volkskrant	Heden	Onheilsprediker met een steeds groter podium: wie is Wierd Duk?
122	Woke	17-10-2025	Nederlands Dagblad	Heden	Doen alsof een seksistische grap onschuldig is/
123	Woke	17-10-2025	Trouw	Heden	Zullen we wat minder over politiek praten
124	Woke	17-10-2025	Trouw	Heden	In het Capitool gaan de door Trump ontslagen ambtenaren onvermoeibaar van deur tot deur, in de hoop te worden gehoord
125	Woke	16-10-2025	Trouw	Heden	Misschien moeten we eens wat minder over politiek praten (en wat meer over kweeperen)
126	Woke	16-10-2025	De Twentse Courant Tubantia	Heden	Wij zijn de ideale partij in 't midden'
127	Woke	15-10-2025	Reformatorisch	Heden	Meer weerstand tegen woke op werk

			Dagblad		
128	Woke	15-10-2025	Trouw	Heden	De veelzijdige supersopraan Robert Alexander (1949-2025) stond een halve eeuw op de bühne en stierf in het harnas
129	Woke	15-10-2025	Lokaal	Heden	Rob Jetten (D66) als ideale schoonzoon, veilig in het midden
130	Woke	14-10-2025	NRC	Heden	Trumps 'sloopkogel' grijpt zijn kans
131	Woke	11-10-2025	De Limburger	Heden	Zo word je binnenkort een paar dagen opgroepen 'moslims van de weg te rijden'
132	Woke	10-10-2025	DeMorgen	Heden	Cultuurfilosoof Simon Truwant: 'Met mensen die niet geïnteresseerd zijn in waarheid, kun je niet langer in discussie'
133	Woke	09-10-2025	De Groene Amsterdammer	Heden	Altijd een nooduitgang
134	Woke	08-10-2025	Brabant Dagblad	Heden	De gehaktbal is prima symbool van wat niet goed gaat in de wereld
135	Woke	08-10-2025	de Volkskrant	Heden	Zendingsdrang
136	Woke	07-10-2025	Dagblad van het Noorden	Heden	Voedselverspilling
137	Woke	07-10-2025	de Volkskrant	Heden	De campagne filmpjes van politieke partijen verdienen stuk voor stuk een Gouden Kalf
138	Woke	07-10-2025	de Volkskrant	Heden	Zorgwekkend zijn niet de mannen in het zwart, maar de radicalisering van klassieke middenpartijen
139	Woke	06-10-2025	de Volkskrant	heden	Geschiedenis herschilderd
140	Woke	05-10-2025	de Volkskrant	Heden	Jacob Lawrence gaf gestalte aan de Afro-Amerikaanse ervaring. Zestig jaar na dato is zijn kunst pijnlijk actueel

141	Woke	03-10-2025	De Limburger	Heden	Horror in coronatijd
142	Woke	03-10-2025	de Volkskrant	Heden	De tv-sketches van Merijn Scholten mogen nog eigenzinniger
143	Woke	03-10-2025	Trouw	Heden	Saddam Hoessein liet zijn top sidderen terwijl hij een enorme sigaar rookte
144	Woke	02-10-2025	Het Parool	Heden	Van links tot rechts gehersenspoeld
145	Woke	02-10-2025	Nederlands Dagblad	Heden	Caroline van der Plas: 'Soms dacht ik: het lijkt wel alsof BBB geen succes wordt gegund'
146	Woke	02-10-2025	De Groene Amsterdammer	Heden	Met een slecht gebit sta je op achterstand'
147	Woke	01-10-2025	Trouw	Heden	Nee, er is niks woke aan deze kinderboekenweek
148	Woke	01-10-2025	HLN	Heden	Miguel Wels past geen teksten aan bij K3 Originals om woke te zijn: 'Al onze liedjes zijn met de beste intenties geschreven'
149	Woke	01-10-2025	De Telegraaf	Heden	Bekend patroon
150	Woke	01-10-2025	Trouw	Heden	Moties die als een tang op een varken slaan
151	Woke	01-10-2025	HP/De Tijd	Heden	Met AI zijn we net kinderen met een cirkelzaag'
152	Woke	01-10-2025	Trouw	Heden	Die schelp is een echte Rosa Sniijders, zo verstop ik me zelf soms ook'
153	Woke	01-10-2025	Het Parool	Heden	De film Eddington is net een 'doomscroll': het is een overvolle, door angst gedreven geweldsspiraal
154	Woke	30-09-2025	Nu.nl	Heden	Trump en zijn defensie-minister willen focus verleggen naar 'oorlogsvoering'
155	Woke	30-09-2025	Libelle	Heden	Daphne
156	Woke	28-09-2025	BN/De Stem	Heden	Man zijn anno 2025: best verwarrend

157	Woke	26-09-2025	De Volkskrant	Heden	Weiger een verhaal te accepteren dat bestaat uit gelijke delen haat en lulkoek
158	Woke	26-09-2025	Dagblad van het Noorden	Heden	We wilden van boze mannen weer mensen maken
159	Woke	26-09-2025	de Volkskrant	Heden	Stiekem is ook Donald Trump aanwezig bij de beurs voor reizen naar Amerika
160	Woke	26-09-2025	Provinciale Zeeuwse Courant	Heden	Lezersbrieven
161	Woke	26-09-2025	de Volkskrant	Heden	VN-organisaties in het veld voelen de echte pijn van bezuinigingen
162	Woke	25-09-2025	Lokaal	Heden	Denk aan deze jongen als u het gek vindt dat Wilders op 32 zetels staat
163	Woke	25-09-2025	Nederlands Dagblad	Heden	Martijn begon Stichting Duurzaam Molenlanden
164	Woke	25-09-2025	EW magazine	Heden	Amerika's oppositie worstelt met zichzelf
165	Woke	24-09-2025	Knack Magazine	Heden	Goud in handen
166	Woke	23-09-2025	NU.nl	Heden	Woke is broke': als kunst moet buigen voor politieke ideologie
167	Woke	23-09-2025	De Limburger	Heden	Aan leraren is het juist nu de taak échte kennis over te dragen
168	Woke	23-09-2025	NRC	Heden	De rock-'n'-roll comedy van Jefferies: waarom grappen over poep en seks?; Ik heb geen problemen met transgenders. Maar ik houd wel van publiciteit
169	Woke	22-09-2025	Nederlands Dagblad	Heden	ChristenUnie doet zichzelf tekort door klimaat als gevoelig thema te zien

170	Woke	21-09-2025	Lokaal	Heden	Tienduizenden Amerikanen bij afscheidsdienst Charlie Kirk: wat kunnen we verwachten?
171	Woke	20-09-2025	Reformatorisch Dagblad	Heden	Want links en islamisme verenigt
172	Woke	20-09-2025	AD	Heden	Christelijke Els houdt rechtse demonstratie
173	Woke	20-09-2025	NRC	Heden	Dat de nar geen grappen mag maken, laat zien hoe slecht het gaat met de vrijheid in de VS
174	Woke	20-09-2025	Nederlands Dagblad	Heden	In het Amerikaanse stadje Normal leeft men nagenoeg zonder conflicten
175	Woke	19-09-2025	Nederlands Dagblad	Heden	Wat als ondenkbaar waar wordt?
176	Woke	18-09-2025	De Groene Amsterdammer	Heden	Patrick van Schie
177	Woke	18-09-2025	De Groene Amsterdammer	Heden	Charlie Kirk 14 oktober 1993 - 10 september 2025
178	Woke	18-09-2025	Het Parool	Heden	Ik vind het niet erg als de serie mensen bang maakt'
179	Woke	16-09-2025	De Telegraaf	Heden	Monddood
180	Woke	16-09-2025	De Gelderlander	Heden	Ahmer Marcouch moet naar de roestbruine kroeg 'Vandaag Inside'
181	Woke	16-09-2025	de Volkskrant	Heden	Flexstuderen, een kortstudeerbonus en betere lerarenopleidingen - de onderwijsplannen van VVD, D66 en JA21
182	Woke	16-09-2025	Nederlands	Heden	Van Miss Arizona tot opvolger van Charlie Kirk: wie is zijn vrouw Erika?

			Dagblad		
183	Woke	15-09-2025	Lokaal	Heden	Verbubbeling
184	Woke	13-09-2025	NRC	Heden	Opluchting
185	Woke	13-09-2025	de Volkskrant	Heden	Mochten hem alvast lezen
186	Woke	13-09-2025	de Limburger	Heden	Nederland niet naar songfestival als Israël meedoet: 'Ernstig menselijk leed in Gaza'
187	Woke	12-09-2025	de Volkskrant	Heden	Lievelling van jong, rechts Amerika en rabiate waakhond van Trump
188	Woke	12-09-2025	Het Parool	Heden	Waarom zet de moord op Kirk de verhoudingen zo op scherp?
189	Woke	12-09-2025	Het Parool	Heden	Bekende naam bij Nederlandse jongeren
190	Woke	11-09-2025	EW Magazine	heden	Ook in eigen land ontwrichtend
191	Woke	06-09-2025	Leeuwarder Courant	Heden	Je mag ook niks meer
192	Queer	11-01-2017	De Groene Amsterdammer	Intro	Je moet de onderdrukking blootleggen': Intersectionaliteit: denken op het kruispunt
193	Queer	01-02-2017	Knack Magazine	Intro	Oscars? Niet belangrijk'
194	Queer	07-02-2017	de Volkskrant	Intro	Queer
195	Queer	16-02-2017	NRC Handelsblad	Intro	Een klap voor strips zonder capes en maillots

196	Queer	10-03-20 17	Trouw	Intro	Nederland is niet meer schattig. En ik ook niet.
197	Queer	05-04-20 17	Leids ch dagbl ad	Intro	Homo-acceptatie is moeilijk meetbaar
198	Queer	08-04-20 17	Eindh ovens Dagbl ad	Intro	Acceptatie van homo's in ons land niet voltooid
199	Queer	08-04-20 17	de Volks krant	Intro	De homo als excuus om de islam te bekritisieren
200	Queer	14-04-20 17	NRC	Intro	Queer kunstenaars hebben lak aan de norm
201	Queer	15-04-20 17	De Volks krant	Intro	De jonge schrijver is een vrouw
202	Queer	19-04-20 17	De Groene Amst erda mmer	Intro	In de manosphere: Feminisering, giftige masculiniteit
203	Queer	19-04-20 17	Lokaa l	Intro	Gospel Sessions en Larry Gus op Wttv
204	Queer	20-04-20 17	Trouw	Intro	Nee, het komt niet vanzelf goed
205	Queer	03-05-20 17	Noord hollan ds dagbl ad	Intro	Meezingen
206	Queer	06-05-20 17	de Volks krant	Intro	Elektromonnik predikt de hackerspace
207	Queer	10-05-20 17	NRC	Intro	Na het vuur de twijfel
208	Queer	22-05-20 17	Trouw	Intro	Koning Jezus, gelovige homo's, queers, otters en beren
209	Queer	24-05-20 17	De Persg roep Neder land	Intro	COC kleurt Hemelvaartweek roze COC jubileumfeest en festivalweek

210	Queer	30-05-2017	Limburgs Dagblad	Intro	Noem mij maar X'
211	Queer	03-06-2017	de Volkskrant	Intro	De bundel bevat uitstekende fragmenten uit de Nederlandse lhbt-literatuur
212	Queer	10-06-2017	NRC Handelsblad	Intro	Homohaar in Indonesië grijpt om zich heen
213	Queer	12-06-2017	AD	Intro	Honderden lopen met 'regenboog'
214	Queer	08-07-2017	Het Parool	Intro	Ik vind dat schreeuwen en schelden lastig'
215	Queer	13-07-2017	De Groene Amsterdammer	Intro	Waterig denken
216	Queer	20-07-2017	Lokaal	Intro	Paraderen en tasjes gooien
217	Queer	24-07-2017	Dagblad van het Noorden	Intro	Festival is blauwdruk voor betere wereld
218	Queer	29-07-2017	NRC Handelsblad	Intro	Dame of heer, dat zeg je niet meer
219	Queer	29-07-2017	de Volkskrant	Intro	LHBTI's maken het elkaar soms verdomd moeilijk
220	Queer	29-07-2017	NRC	Intro	Ik heet liever meneer dan transgender
221	Queer	02-08-2017	NRC	Intro	Levenslessen van Iggy en Michel
222	Queer	03-08-2017	Trouw	Intro	Regenboog wordt een breder begrip, homoseksueel minder breed toepasbaar
223	Queer	04-08-2017	NRC	Intro	De meerderheid van de Amerikaanse kinderen is queer'

224	Queer	04-08-20 17	Trouw	Intro	Wat heilzaam is voor mensen
225	Queer	05-08-20 17	Het Paroo l	Intro	De inhoud van mijn ondergoed is niet relevant
226	Queer	12-08-20 17	De Telegr aaf	Intro	Onuitspreekbaar
227	Queer	14-08-20 17	de Volks krant	Intro	Speuren naar macht en onderdrukking in de tekst
228	Queer	26-08-20 17	EW Maga zine	Intro	De genderzomer van 2017
229	Queer	06-09-20 17	Het Paroo l	Intro	Een avondje fringen door de hele stad
230	Queer	13-09-20 17	de Stent or	Intro	Maak van Zutphen een regenbooggemeente'
231	Queer	22-09-20 17	de Volks krant	Intro	Hema heeft het goed begrepen
232	Queer	05-10-20 17	Metro	Intro	Afrovibes Festival
233	Queer	06-10-20 17	NRC	Intro	Klopjacht op homo's Egypte, voor het eerst in 16 jaar
234	Queer	11-10-20 17	AD	Intro	Moslim en queer: ja, dat kan
235	Queer	20-10-20 17	Refor mator isch Dagbl ad	Intro	Genderneutraal spreken laat medemens in verwarring achter
236	Queer	25-10-20 17	Knac k Maga zine	Intro	Meisjes moeten seksueel autonome wezens worden'
237	Queer	27-10-20 17	Trouw	Intro	Toch niet een verdrietig meisje
238	Queer	22-11-20 17	Knac k Maga zine	Intro	Ach mannen, laat je toch bepotelen

239	Queer	23-11-2017	Het Parool	Intro	Zoenende vrouwen op straat belaagd
240	Queer	09-12-2017	De Gelderlander	Intro	Homo soms nog scheldwoord'
241	Queer	12-12-2017	Noordhollands dagblad	Intro	Wat je met vooroordelen doet maakt het verschil'
242	Queer	16-12-2017	de Volkskrant	Intro	5 redenen waarom u Kamoga Hassan moet leren kennen
243	Queer	20-12-2017	De persgroep Nederland	Intro	Geen bepaald schoonheidsideaal: 'Als je bijna naakt wil dansen, kan dat'
244	Queer	21-12-2017	De Groene Amsterdammer	Intro	Een bepaald soort meisje
245	Queer	17-01-2018	Knack Magazine	Intro	On the record
246	Queer	18-01-2018	Trouw	Intro	Was Jezus 'gewoon mannelijk'? Dat is maar zeer de vraag
247	Queer	20-01-2018	Trouw	Intro	Deconstructie
248	Queer	31-01-2018	De persgroep Nederland	Intro	Groot feest voor alle genders
249	Queer	22-02-2018	NRC	Intro	Progress Bar levert alternatieve verhalen
250	Queer	24-02-2018	Het Parool	Intro	Jinan Vijent
251	Queer	06-03-2018	Het Parool	Intro	Frisse blik op Azië en films met een roze tintje

252	Queer	07-03-2018	de Volkskrant	Intro	Intersectioneel feministische uitgeverij Chaos brengt eerste boek uit op Vrouwendag
253	Queer	21-03-2018	Knack Magazine	Intro	De overheid heeft de gevolgen van de transwet onderschat'
254	Queer	22-03-2018	Het Parool	Intro	Weekendtips
255	Queer	29-03-2018	De Groene Amsterdammer	Intro	U bent allen één in Christus Jezus'
256	Queer	04-04-2018	De Persgroep Nederland	Intro	Expositie over genderdiversiteit
257	Queer	09-04-2018	NRC	Intro	Rewire: bol van goede live-acts
258	Queer	19-04-2018	NRC	Intro	In mijn muziek kan ik verdwijnen'
259	Queer	24-04-2018	Nederlands Dagblad	Intro	Fusie Contrario/CHJC wordt ChristenQueer
260	Queer	25-04-2018	Knack Magazine	Intro	Verkeerd verbonden
261	Queer	26-04-2018	De Groene Amsterdammer	Intro	"Ik voel me vaak een verkeerd soort vreemde"
262	Queer	05-05-2018	Trouw	Intro	Die angst zal bij me blijven'
263	Queer	16-05-2018	Knack Magazine	Intro	Sutdentenclub Acantha
264	Queer	17-05-2018	De Groene	Intro	Nooit meer zweten, bloeden, poepen

			ne Amst erda mmer		
265	Queer	24-05-20 18	Metro	Intro	Danez
266	Queer	31-05-20 18	Het Paroo l	Intro	Festival voor fijnproevers
267	Queer	01-06-20 18	NRC	Intro	Donald Glover is beetje creepy, en heel knuffelbaar
268	Queer	02-06-20 18	AD	Intro	Als transvrouw begrijpen we elkaar'
269	Queer	09-06-20 18	Trouw	Intro	Doe 's rebels, word burgerlijk
270	Queer	09-06-20 18	de Volks krant	Intro	Ex-moslams en minimum-moslams
271	Queer	14-06-20 18	De Groe ne Amst erda mmer	Intro	Persoonlijk: Niña Weijers
272	Queer	21-06-20 18	Vrij Neder land	Intro	Nederland is een safe space voor witte mensen, wat beweegt social justice warriors?
273	Queer	23-06-20 18	Trouw	Intro	Metoo is een zwaktebod
274	Queer	27-06-20 18	De Persg roep Neder land	Intro	Wekelijks Bi-Café in Nijmegen
275	Queer	29-06-20 18	Lokaa l	Intro	Regering doet ook woorden weg
276	Queer	06-07-20 18	NRC	Intro	Geen Brecht en Shakespeare maar rauwe, stedelijke cultuur
277	Queer	11-07-20 18	Metro	Intro	Nieuw op Rotterdam Unlimited: Diverge
278	Queer	14-07-20 18	Het Paroo l	Intro	Waar is het lesbische nachtleven?
279	Queer	01-08-20 218	Knac k	Intro	Papa die vraagt naar welke porno je graag kijkt, dat werkt niet'

			Maga zine		
280	Queer	02-08-20 18	De Groene Amst erda mmer	Intro	Muts
281	Queer	04-08-20 18	Het Paroo l	Intro	Pride is niet vrijblijvend
282	Queer	04-08-20 18	NRC	Intro	Er is verrassend weinig frictie in onze woongroep'
283	Queer	04-08-20 18	De Telegr aaf	Intro	Marketingtool voor grote bedrijven
284	Queer	25-08-20 18	de Volks krant	Intro	Sir Edmund
285	Queer	28-08-20 18	de Volks krant	Intro	Kopstuk feministische mannen in opspraak
286	Queer	30-08-20 18	NRC	Intro	Anna Calvi gebruikt geluk als zelfverdediging
287	Queer	01-09-20 18	Het Paroo l	Intro	Waar moet je zijn op Koningsdag?
288	Queer	01-09-20 18	de Volks krant	Intro	Geef homoseksueel nu eens die rol van homoseksueel
289	Queer	05-09-20 18	NRC	Intro	Producer Blood Orange is buitengewoon multitalent
290	Queer	07-09-20 18	Neder lands Dagbl ad	Intro	Julien Baker ziet zich door God aanvaard
291	Queer	07-09-20 18	Metro	Intro	Stop de vertrutting
292	Queer	29-10-20 25	Lokaa l	Heden	Hier wil je bij zijn! 5 x evenementen in Breda in november
293	Queer	29-10-20 25	de Volks krant	Heden	Ondanks (of dankzij) het sputterende Pentagon is 'Boots' een grote hit geworden
294	Queer	29-10-20 25	de Volks krant	Heden	Stem van het voetbal

295	Queer	29-10-20 25	Trouw	Heden	Op een goed moment keren MeToo-daders terug in hun vak. En wat doen we dan?
296	Queer	28-10-20 25	FLAI R	Heden	Deze week kijk je
297	Queer	28-10-20 25	Margriet	heden	Eropuit
298	Queer	28-10-20 25	DeMorgen	Heden	Deze zesdelige serie is een spiritueel snacktomaatje
299	Queer	28-10-20 25	de Volkskrant	Heden	Van 'azc weg ermee' tot regenboogvlaggen: politiek uit het stadion bannen, is onbegonnen werk
300	Queer	28-10-20 25	Lokaal	Heden	Wokepedia' is het nieuwe doelwit van conservatief Amerika
301	Queer	27-10-20 25	de Volkskrant	Heden	ADE 2025: dj Black Coffee doet de Ziggo Dome versted staan en house en gospel blijken een zalige combinatie
302	Queer	27-10-20 25	NRC	Heden	Tijdens ADE is de nachtclub een kerk
303	Queer	26-10-20 25	de Twentsche Courant Tubantia	Heden	Hier veroverde Geert Wilders bij de vorige verkiezingen de harten, zo denken ze er nu over
304	Queer	25-10-20 25	Lokaal	Heden	Publiek gaat theatrale versie van mij zien'
305	Queer	25-10-20 25	de Volkskrant	Heden	Dit is fascisme
306	Queer	25-10-20 25	de Volkskrant	Heden	Ook als grotere partijen hebben CDA en D66 straks maar een kleine kans om het gebarsten Nederland te helen
307	Queer	24-10-20 25	Het Parool	Heden	Vraag je wat ik in mijn broek heb?
308	Queer	23-10-20 25	Haarlems Dagblad	Heden	Ban op 'expliciet' werk kunstenaar
309	Queer	23-10-20 25	NU.nl	Heden	Haat en trauma's werden darter Van Leuven te veel: 'Ik hoefde niet meer'
310	Queer	23-10-20 25	De Groene Amsterdammer	Heden	Steeds meer een gevangenis

			erda mmer		
311	Queer	22-10-20 25	NU.nl	Heden	Helpt van lhbtqia+-asielzoekers voelt zich onveilig, COA onderneemt actie
312	Queer	22-10-20 25	NRC	Heden	Zes artiesten om op ADE (van de drieduizend) in de gaten te houden
313	Queer	22-10-20 25	Knac k Maga zine	Heden	Opera heeft nood aan nieuwe verhalen'
314	Queer	22-10-20 25	Knac k Maga zine	Heden	Wie zonder zonde is
315	Queer	22-10-20 25	de Volks krant	Heden	Dwarser dancewerk
316	Queer	21-10-20 25	AD	Heden	4x dansen in de Agnietenkapel
317	Queer	21-10-20 25	Flair	Heden	Love my lijf
318	Queer	20-10-20 25	Nu.nl	Heden	Een housefeest in de kerk waar Willem-Alexander en Maxima trouwden
319	Queer	18-10-20 25	AD	Heden	Lavendelhuwelijk is terug: trouwen blijkt zo handig
320	Queer	18-10-20 25	DeMo rgen	Heden	Ik zit in een goeie vibe, muziekgewijs': Dressed Like Boys warmt op voor Perfume Genius in het MoMu
321	Queer	18-10-20 25	Eindh ovens Dagbl ad	Heden	Ik wil Jezus volgen, en ja, ik ben gay'
322	Queer	18-10-20 25	Lokaa l	Heden	Met humor sla ik bruggen. En die worden steeds sterker.
323	Queer	18-10-20 25	Eindh ovens Dagbl ad	Heden	Kerk wordt al vriendelijker'
324	Queer	17-10-20 25	de Volks krant	Heden	Katwijk' verpakt een ijzersterk generatiedrama als hilarische sitcom
325	Queer	15-10-20 25	de Volks krant	Heden	Mijn tijd

326	Queer	15-10-20 25	de Volks krant	Heden	"Ik wilde me losmaken van het drieling-zijn, maar op de middelbare school lukte dat nog niet echt"
327	Queer	14-10-20 25	AD	Heden	Tijd om te griezelen: 4x uitjes tijdens Halloween in Gouda
328	Queer	14-10-20 25	de Volks krant	Heden	Wees Trees
329	Queer	13-10-20 25	AD	Heden	Eerste regenboogwandeling Woerden voor acceptatie queers
330	Queer	13-10-20 25	de Stent or	Heden	Onrustige avond bij rotonde op Urk: brand gesticht en vuurwerk afgestoken
331	Queer	13-10-20 25	de Volks krant	Heden	Weer het diepe in
332	Queer	13-10-20 25	de Stent or	Heden	Stadse meid en zwijgzame boer overbruggen kloof
333	Queer	13-10-20 25	Lokaa l	Heden	Expositie moet hokjesdenken doorbreken
334	Queer	13-10-20 25	NRC	Heden	Fortuyn: On-Hollands is pijnlijk actueel
335	Queer	13-10-20 25	de Volks krant	Heden	Waarborg, verdediging en onderhoud het passief kiesrecht voor iedere vrouw
336	Queer	13-10-20 25	de Volks krant	Heden	Feestelijke melancholie
337	Queer	11-10-20 25	Dagbl ad van het Noord en	Heden	"Ik wil dat mijn neefje in een ander Drenthe opgroeit"
338	Queer	11-10-20 25	NRC	Heden	Waarom Erwin Olaf vroeger niet, en nu wel mag exposeren in het Stedelijk
339	Queer	11-10-20 25	Trouw	Heden	De erotiek van Virginia Woolf
340	Queer	11-10-20 25	Haarl ems Dagbl ad	Heden	bijeenkomst Genieten van Roze ontbijt
341	Queer	10-10-20 25	De Gelde	Heden	We're here, we're queer: deze organisaties in Utrecht helpen lhbtiaq+-ers

			erland er		
342	Queer	10-10-20 25	De Gelde erland er	Heden	Deze dingen doe je dit weekend in Tilburg
343	Queer	09-10-20 25	BN/D e Stem	Heden	Be Proud Weekend inspireert met een nieuw perspectief
344	Queer	09-10-20 25	Trouw	Heden	Zangeres Roufaida: 'Ik wil een gelijke behandeling'
345	Queer	09-10-20 25	De Gelde erland er	Heden	Queer ridderliefde op slagveld
346	Queer	09-10-20 25	Lokaa l	Heden	Levenslijnen mini-festival opent in Breda
347	Queer	09-10-20 25	Lokaa l	Heden	Coming Out Night met voorstellingen en persoonlijke verhalen
348	Queer	08-10-20 25	Lokaa l	Heden	Dit doe je tijdens Coming-outdag 2025 in Tilburg
349	Queer	08-10-20 25	Knac k Maga zine	Heden	Ik wil mensen moed geven'
350	Queer	08-10-20 25	Het Paroo l	Heden	Er zijn véél meer rolmodellen nodig
351	Queer	07-10-20 25	Het Paroo l	Heden	"Je kunt hier naar binnen zonder dat het opvalt"
352	Queer	07-10-20 25	Trouw	Heden	Waarschuwing tegen machtswellust en populisme
353	Queer	07-10-20 25	AD	Heden	Gayfeest Popcake krijgt reünie: 'Ik dacht aan wat mij blijmaakt'
354	Queer	07-10-20 25	Libelle.be	Heden	Leen en Jan zijn trotse ouders van Sam, die non-binair is
355	Queer	06-10-20 25	NRC	Heden	Verbluffend moderne 'Phaedra in vlammen'
356	Queer	04-10-20 25	Het Paroo l	Heden	Via Grindr vond ik een studio aan de Prinsengracht'
357	Queer	04-10-20 25	NRC	Heden	Studenten proberen tenminste iets'; 69 Design Academy

358	Queer	04-10-2025	Leeuwarde Courant	Heden	Booktokker brengt jongeren aan het lezen
359	Queer	04-10-2025	de Volkskrant	Heden	Ineens was seks overal
360	Queer	04-10-2025	DeMorgen	Heden	Ook heteromannen mogen geil worden van mijn seksscenes. Graag zelfs'
361	Queer	02-10-2025	AD	Heden	Coming Out Week in Den Haag: dit is er te doen
362	Queer	02-10-2025	de Volkskrant	Heden	Plat, ranzig, seksistisch: de popcultuur van de jaren nul heeft ons beeld van seks bepaald
363	Queer	01-10-2025	Knack Magazine	Heden	Nadia Melliti
364	Queer	01-10-2025	De Krant van Midden-Drenthe	Heden	Prout expositie in het teken van inclusiviteit
365	Queer	30-09-2025	NRC	Heden	Je kan nooit meer terug
366	Queer	29-09-2025	de Volkskrant	Heden	Reizen door de hel
367	Queer	29-09-2025	Trouw	Heden	Femke Halsema krijgt prijs van regenbooggemeenschap
368	Queer	27-09-2025	Noordhollands dagblad	Heden	Mijlpaal Zaanse Regenboog: Nima is de 250e bankzitter
369	Queer	27-09-2025	NRC	Heden	Een ideale match
370	Queer	26-09-2025	de Volkskrant	Heden	"Pride moet meer zijn dan een feest"
371	Queer	26-09-2025	Lokaal	Heden	Kunst en muziek schuren tijdens cultuurnacht

372	Queer	25-09-2025	Het Parool	Heden	Ik had geen zin om eindeloos in het Kafkadoolhof van de gemeente rond te lopen'
373	Queer	25-09-2025	Trouw	Heden	Heerlijke, weelderige fantasie over driehoeksrelatie
374	Queer	25-09-2025	Het Parool	Heden	Brieven
375	Queer	25-09-2025	de Volkskrant	Heden	Het immer bespottte ANWB-koppel is helemaal niet bespottelijk. Het is jaloersmakend
376	Queer	24-09-2025	Lokaa	Heden	Kleurrijk Tiel: lhbti-expositie in Hyacinthuskapel
377	Queer	23-09-2025	Lokaa	Heden	Het eerste officiële slachtoffer van homohaat Ihsane Jarfi wordt in Gent herdacht
378	Queer	23-09-2025	Trouw	Heden	Kun je je schuldig maken aan verkeerde gedachten?
379	Queer	23-09-2025	Margriet	Heden	Generatie gedoe
380	Queer	22-09-2025	Brabants Dagblad	Heden	Ana en Daan openen Engelse boekwinkel: Books and Beans
381	Queer	20-09-2025	Lokaa	Heden	8x nieuwe muurschilderingen in Beverwaard
382	Queer	19-09-2025	AD	Heden	Den Haag lanceert een campagne die straatintimidatie tegen moet gaan
383	Queer	19-09-2025	Het Parool	Heden	"Ballroom is een levensstijl"
384	Queer	19-09-2025	NRC	Heden	Performancekunst is hip: wat is het en waarom is het zo populair?
385	Queer	18-09-2025	Het Parool	Heden	Weekendtips
386	Queer	17-09-2025	Het Parool	Heden	In Carré, dat is een statement'
387	Queer	17-09-2025	NRC	Heden	Dertig jaar na 'Toy Story' kwakkelt Pixar
388	Queer	17-09-2025	NRC	Heden	Vergrijzend Brazilië zakt hallucinerend de Amazone af
389	Queer	17-09-2025	Het Parool	Heden	Dansfeest met cultureel erfgoed

390	Queer	17-09-2025	De Gelderlander	Heden	Sem schakelt van Shrek naar een SS'er
391	Queer	16-09-2025	De Volkskrant	Heden	Cabaretier Kirsten van Teijn met Club Queersten op het grote podium. 'Mensen lachen, gillen, huilen'

Bijlage 2: codeboek kwalitatieve analyse

Artikel	Beoordeling	Fragment	Kenmerk
	1 pos	... soms is hij de beste versie van een woke bae: sociaal bewust, feministisch en woest aantrekkelijk'	positieve eigenschappen, bae is positief
2a	neu	Plots is Perry woke , maatschappijbewust.'	omschrijving van identiteit
2b	pos	Niet zo woke , zou Amnesty zeggen.'	woke is hier iets dat je wil zijn, en zij is dat niet
	3 neg	De belangrijkste vijanden waren niet langer kapitalisme en het militair-industrieel complex, maar andere mensen in de beweging die, zoals we vandaag zouden zeggen, onvoldoende 'wakker' ('woke') waren.	tussen aanhalingstekens, neergezet als 'vijand'
4a	pos	Wat een woke gast', zegt jongste zoon 's avonds even naar een praatprogramma op tv kijken.	ook 'wereldwijs' genoemd
4b	meta	Woke is eigenlijk de verleden tijd van het Engelse werkwoord to wake	uitleg van het woord op neutrale wijze
4c	pos	... en met die kennis kun je 'een woke gast' parafraseren als iemand die niet zit te slapen.	ook 'wereldwijs' genoemd + iemand die niet zit te slapen
4d	neu	Woke is in Amerika een paar jaar geleden populair geworden in de antiracistische Black Lives Matter (BLM), ter aanduiding van mensen die alert zijn op mogelijke uitingen van racisme.	geschiedenis van het woord wordt toegelicht
4e	meta	De laatste tijd wordt woke echter veel breder gebruikt,	uitleg van het woord op neutrale wijze
4f	meta	Sinds 2016 is woke behalve in trendy spreektaal ook te vinden op Nederlandse websites en op Twitter	neutrale uitleg van opkomst

4g	meta	Als ik het goed gezien heb, maakte woke half juni zijn debuut in Trouw,	uitleg van het woord op neutrale wijze
4h	neu	toen zangeres Katy Perry woke genoemd werd	uitleg van het woord op neutrale wijze
4i	neu	Woke draagt er namelijk ook aan bij dat ons eigen woord wakker er meer en meer de dimensie 'bewust van wat er in de wereld gaande is' bij krijgt.	uitleg van het woord op neutrale wijze
4j	pos	Zo zorgt de woke gast ervoor dat de wakkere gast straks ook een wereldwijze persoon kan aanduiden	ook 'wereldwijs' genoemd
5a	pos	Op de site verschijnt, naast nieuwtjes over mode, entertainment en beroemdheden, wekelijks een woke letter, een politieke nieuwsbrief	Context maakt duidelijk dat het om een politiek geengageerde nieuwsbrief gaat
5b	neu	waarbij woke staat voor: wakker worden, allemaal!	uitleg van het woord op neutrale wijze
6	neu	Teen Vogue is sindsdien door de (linkse) Amerikaanse media veelvuldig onhaald als ' woke ' (slang voor 'sociaal bewust') en het betere antwoord op de regering-Trump.	uitleg van het woord op neutrale wijze
7	sat/pos	Absoluut chill. Overduidelijk woke . Mogelijk nog vele andere Engelstalige dingen.	gebruikt als karaktereigenschap, wel gevolgd door allemaal positieve eigenschappen, dus waarschijnlijk positief bedoeld
8	neu	Ze hadden het niet over wie woke is, maar merkten slechts op dat ook zij burgers waren, een ook zij rechten hadden.	Neutraal gebruikt om inzet voor gelijkheid voor zwarte Amerikanen weer te geven.
9	pos	- zonder te beseffen wat het betekent dat zijn millennialeventje, zelfbewust en voorbeeldig woke , inmiddels ver afstaat van het hare.	gecombineerd met 'zelfbewust' en 'voorbeeldig'
10	pos	ik trek me de boodschap van de black community wel aan: stay woke !	als positieve krachtige leus
11	neg	Drie tamelijk onbekende millennials, Adriaan van Dis en Lilianne Ploumen die samen eendrachtig van mening waren dat Nederland woke werd en verinnerlijkte.	neergezet als gezeur, zwaar, 'Nederland is er moe van', polariseren
12a	pej	Facebook is in opspraak geraakt omdat er data van gebruikers zijn gelekt aan malafide partijen en nu denkt elke woke millennial dat zijn MDMA-gebruik, adoratie voor de Jessias en wandelroute door	De woke millennial wordt neergezet als dom, schapengedrag vertonend

		Williamburg, Brooklyn, door de Illuminatie wordt verzameld.	
12b	neg/pej	Nu het zover is, ga je weg, woke en al.	Neergezet als schaap, maar wel 'woke', weet je echt wel zoveel als je denkt te weten?
13a	neu	Een term die vaak valt in combinatie met Vice is woke - internetslang voor een vergroot bewustzijn van maatschappelijke problemen als racisme en ongelijke behandeling van vrouwen.	uitleg van het woord op neutrale wijze
13b	pos	Daar hoef je niet woke of unwoke voor te zijn	woke is de positieve eigenschap waarin je doorhebt dat je fout zit, unwoke het tegenovergestelde
13c	neg	dat zich zo nadrukkelijk als woke profileert	Hier wordt woke neergezet als overdreven bewust
14	neu	Hij doet niet aan gendernormen, is woke , deelt zijn leven via uiteenlopende mediakanelen	gewoon als (positieve) eigenschap van een persoon
15	neu	Katy Perry wou woke zijn als Beyoncé	benoemd zonder oordeel, Katy Perry wil bepaalde uitstraling hebben en die uitstraling is woke
16	pos	De in 1996 vermoorde gangstarapper is Durants held, omdat hij woke en politiek incorrect was	woke = held
17a	pos/meta	Woke is het nieuwe cool	woke = cool
17b	neu	woke zijn betekent dat je je bewust bent van het sociale onrecht rondom je	uitleg van het woord op neutrale wijze
17c	pos/meta	Qua gebruik lijkt woke nog het meest de sociaal geengageerde versie van cool	woke = cool
17d	meta	Na 2014 raakte het gebruik van woke wijdverspreid en werd het begrip ruimer gedefinieerd	neutrale manier over woke gesproken
17e	meta	waarbij niet enkel raciale thema's maar alles wat met ras, geslacht en seksuele voorkeur te maken had onder woke viel.	uitleg van het woord op neutrale wijze
17f	pos	De videoclip van Beyoncé's Formation, waarin ze refereert aan Black Lives Matter, het zwarte erfgoed en orkaan Katrina en oproept tot een feministische slagorde, werd in 2016 tot een woke anthem gebombardeerd.	het woke anthem wordt neergezet als een positief strijdlid
17g	pos	In een bredere definitie wordt met woke twitter de kracht van sociale media bedoeld om ...	woke duidt de kracht van social media

17h	neu	om woke thema's op de kaart te zetten en te verspreiden.	thema's worden op neutrale manier woke genoemd
17i	pos	... door de kracht van woke twitter	woke twitter wordt als hulpmiddel gebruikt om racisme bespreekbaar te maken
17j	pos	... door de kracht van woke twitter	woke twitter wordt gebruikt als hulpmiddel om gendergelijkheid bespreekbaar te maken
17k	neu	De exacte oorsprong van de variatie woke twitter is onduidelijk	woke twitter is een term die neutraal ingezet wordt
17l	neu/neg	en ook cultuurproducten als films of tv-series proberen zich zo te branden dat woke twitter hen goedgezind is.	woke twitter is een term die neutraal ingezet wordt, maar wel ook als een soort boosdoener gezien
17m	neu/neg	Opmerkelijk is dat woke twitter onbedoeld voor een verschuiving in de cultuurkritiek heeft gezorgd.	woke twitter is een term die neutraal ingezet wordt
17n	neu	... dan is het woke twitter dat vandaag een groot deel van het debat bepaalt	woke twitter is een term die neutraal ingezet wordt
17o	pos	zegt iets over de kracht van woke twitter.	enthousiasme en kracht wordt in verband gebracht met woke
17p	neg	... kwam hij onder vuur te liggen door woke twitter,	woke twitter is zeurderig, te bewust, veel invloed op imagoschade
17q	neu	Waarna ze de risee van woke twitter werd	woke twitter is een neutrale term
17r	neu	Intersectionaliteit is de theorie van de woke -cultuur.	woke-cultuur wordt omschreven als term
17s	neu	op woke twitter omgedoopt tot Beychella.	woke twitter wordt als neutrale term gebruikt
17t	neu	Binnen de woke -cultuur was Black Panther geen poging om de superheldenfilm opnieuw uit te vinden	woke-cultuur wordt neutraal gebruikt
17u	neu	Verder staat stereotypering opvallend vaak centraal in woke cinema en televisie.	eigenschappen van woke televisie worden uitgelegd
18a	neu	en in grote letters het woord woke , een term voor alles wat tegenwoordig sociaal bewustzijn omhelst.	woke wordt uitgelegd
18b	pos	Smith zou je perfect kunnen labelen als woke .	maatschappijbewust
19a	neg	Die van woke Twitter meer bepaald, dat bijvoorbeeld die fan van Lamar compleet onderuit schoffelde. Zwaar overdreven, vind ik, maar blijkbaar mis ik dus iets?	woke twitter wordt neergezet als overdreven
19b	pej/sat	Waar ik heen wilde: twintigers hebben zich een dag kunnen ventileren en profileren om een inschattingfout.	Lekker woke wordt betuttelend neergezet

		Lekker woke , maar aan het eind van de dag is er toch geen kiezel in de rivier verlegd?	
20a	pos	The Cloverfield Paradox, een scifilm van Netflix, scoorde hoog op de woke -index met een zwarte regisseur, een zwarte vrouw als hoofdpersonage en een diverse cast ...	In het artikel wordt opkomen voor vrouwen eerst als positief afgeschilderd, en als vrouwen niet stereotyperend voorkomen als goed, daarnaar wordt verwezen met 'woke-index'
20b	neu/neg	Sinds Woke Twitter erop heeft gewezen dat de Sassy Black Woman teruggaat op expliciet racistische stereotypes als ...	Woke Twitter wordt enigszins zeurend neergezet
21a	neu	In het jargon van de Amerikaanse antiracismebeweging is daar een woord voor: woke , oftewel: ontwaakt	uitleg van het woord op neutrale wijze
21b	pos	Als je dat weet, ga je het toepassen op de wereld. Judith made me woke .	Het moment waarop je de wereld zag zoals hij echt is, volgens spreker, goede beeld van de wereld
21c	pos	Dat is hoe ik op een persoonlijk niveau woke werd.	Het moment waarop je de wereld zag zoals hij echt is, volgens spreker, goede beeld van de wereld
22a	neu	Ik zag deze week een filmpje van de BBC dat heet onderwerp woke behandelde.	neutraal genoemd
22b	neg/pej	woke mensen zijn zo bezig met het bestrijden van vermeende misstanden in de wereld, dat ze niet in staat zijn plezier te beleven.	Woke is geen goede eigenschap, woke mensen kunnen geen lol maken.
22c	sat	Stelt u zich voor. Een praatgroep voor mensen die te woke zijn.	Satirisch en overdreven neergezet hoe woke kan zijn.
23	pos	Chance the Rapper is een 25-jarige opkomende hiphopartiest uit Amerika, die in het echt Chancelor Bennett heet en heel erg woke is.	woke wordt hier als positieve eigenschap neergezet.
24	neg/pej	Zelfs Sacha Baron Bohem heeft schrik van woke twitter.	woke twitter is een platform waar je bang voor moet zijn om gecanceld te worden.
25	pos	Woke as fuck, die gasten van Middelheim	de gasten van Yasiin Bey worden omschreven als woke as fuck, maar ook als een reden om de tent uit te komen, als headliner
26a	neg	Veel te woke , in negatieve zin	negatief letterlijk genoemd, slecht voelen etc.
26b	neg	We leven in een knetter- woke wereld, maar je schiet geen meter op als je telkens meteen de hakbijl bovenhaalt.	door 'woke wereld' kom je niet verder, omdat je zo op je tenen moet lopen in de wereld
27	pos	In dit woke -tijdperk waarin body positivity en diversiteit centraal staan, lijkt een serie met fatsuits en een lelijk-eendjeboodschap minstens een beetje achterhaald.	woke als positief, tegen fatshaming

28	pos	Ik vind Girl heel straf, maar wil tegelijk ook tonen hoe woke ik ben	woke als positieve eigenschap, gebruikt om zichzelf uit te drukken en om het idee van zijn film uit te drukken
29	neu/sat	De hamvraag: hoe woke is Edson eigenlijk?	de voorstelling gaat over hoe woke Edson is en vertelt dat op een grappige manier
30	pos	Daar staat bijvoorbeeld een ijzersterke rap over een hip fenomeen als woke tegenover en er komen ook genoeg leuke grappen voorbij	woke wordt neergezet als hip fenomeen, neg of pos wordt niet benoemd
31a	meta	William Melvin Kelley introduceerde in 1962 het begrip woke in een artikel in de New York Times	over de introductie van het begrip
31b	meta	Woke werd de benaming voor bewustwording van rassenongelijkheid.	weergegeven wat woke is
32	pos	Ja, de podiumkunsten zijn anno 2019 ook woke .	de vrouw moet meer gerepresenteerd worden, door middel van woke podiumkunsten kan dat
33	neg	... te zien in de theatershow van Arjen Lubach (in het nummer over woke zijn)	manier van actievoeren zoals Lubach doet is doodoenend
34	pos	Niet erg woke'	de film is slecht, omdat het 'niet woke' is, wat woke dus positief maakt
35a	pos	Na Obama is de Democratische Partij steeds meer de partij van de vrouwen en de woke geworden	Harris wordt geassocieerd met woke, maar ook als kampioen, rechtvaardig
35b	meta	Woke verwijst naar mensen die zich uitspreken voor sociale, raciale en seksuele rechtvaardigheid	uitleg van het woord op neutrale wijze
36	neg	In woke jargon heet dat: R. Kelly is cancelled. En deze keer echt.	woke heeft een eigen jargon, dat overdreven is
37	pos	Terecht concludeert Zuckerberg dat de oudheid weliswaar niet echt woke was, maar dat ze daarom niet minder interessant is om te blijven bestuderen.	woke = interessant, ondanks dat iets anders niet woke is, nog steeds interessant
38a	neu	... leken niet iets waar de woke kids op zaten te wachten.	huidige kinderen worden als 'woke' omschreven zonder pos of neg oordeel.
38b	neu/neg	Maar wat de reeks zichzelf doet ontstijgen, is de complexloosheid waarmee ze met woke tijden omgaan.	er wordt geïnsinueerd dat woke complex is
38c	pos	Sex Education is woke , maar op een bijna vanzelfsprekende manier.	het is positief dat dit op zo'n manier neergezet is
38d	neg	In die zin is Sex Education een geruststelling in woke tijden.	woke is een overgevoelige periode

38e	neg	De jongste maanden was er enige angst dat de woke popcultuur dreigde te verzanden in purisme, zelfcensuur en overgevoeligheid.	woke is een overgevoelige periode
39	neu/pos	Op de linkerflanken bestaat er weliswaar ook een cultuur van woke zijn	woke wordt tegenover wakker zijn gezet, maar dan niet radicaal
40a	neu	Zo'n formulering doen we niet meer, weet nu iedereen die een beetje woke is.	woke wordt uitgelegd aan de hand van Nederlandse voorbeelden.
40b	neu	Max is woke , Alissa, nota bene een zwarte vrouw, is er niet zo mee bezig	woke is een denkwijze, een manier waarop je in het leven kan staan.
41	pos	Dat was echt mijn tijd, toen was ik het meest woke	eigenschap om zichzelf te omschrijven, 'echt mijn tijd' wijst op iets positiefs
42	neg	Vrouwen weten precies waar het misgaat bij mannen, mensen van kleur doorzien volledig de witte privileges van de heersende klassen: in het huidige debat is iedereen even woke . Tot het op henzelf aankomt tenminste.	
43a	neu	... de ijver waarmee witte mensen om hem heen zo woke (cultureel progressief en correct) mogelijk proberen te zijn.	woord wordt op neutrale wijze uitgelegd
43b	pej	naast hardcore-Trumpstemmers en hardcore woke -mensen zijn er gelukkig ook veel redelijke, bedachtzame mensen die gewoon hun leven leiden.	hardcore-Trumpstemmers en hardcore woke-mensen worden tegenover redelijke, bedachtzame mensen gezet
44	neg	Racisten en mensen die woke zijn vechten elkaar de tent uit terwijl de ematigde meerderheid nooit aan het woord komt	racisten en woke worden tegenover elkaar gezet. Racist is niet positief, woke ook niet.
45a	neg	Enmaal in de zaal moet ik besluiten of ik vanavond een enthousiaste unwoke persoon ga zijn of een ontevreden woke persoon die hier vooral is om zich beroepsmatig te ergeren aan enthousiaste unwoke personen.	de woke persoon wordt neergezet als zeurend
45b	pej/sat	Ik besluit enthousiast én woke te zijn, dus hup Michelle minus de ontkenning van droneaanvallen van Barack. Ja toch.	de zeurende woke persoon wordt genegeerd om leuk te zijn. 'Ja toch' geeft satirische toon
46	neg/meta	... en strooit met hippe termen zoals woke .	als je de aflevering gaat kijken over woke, maak je kans op dat je weekend wordt verpest, hippe termen ook niet per se pos

47		DIT IS HETZELF DE ARTIKEL ALS 046	
48	pos	en de Israëlische omroep heeft een zeer woke groepje presentatoren geselecteerd	woke als teken van diversiteit en maatschappijbewust signaal
49	neg	... liet Cannes zich de rol van gallisch haantje opdringen en zich door woke Hollywood de les lezen.	Cannes heeft zich in een hoek laten drijven door de overdreven 'woke' kant
50	pos	Long Shot is volgens enkele filmcritici de woke komedie van 2019	een film die belangrijke zaken op de agenda zet en een kloppend hard heeft
51a	neu	woke zijn is steeds meer de norm aan het worden	gaat over woke zijn en wat het is.
51b	neu	We worden allemaal steeds meer woke	woke als term om aan te geven dat er grote veranderingen in de wereld gaande zijn
51c	meta	Woke, wat is dat?	er wordt gevraagd wat woke betekent
51d	meta/pos	Laten we het eens hebben over dat woordje woke en het fenomeen dat ermee samen lijkt te hangen	het gaat over het woord woke en wat het is
51e	pos/neu	... dan scoort de cover van de jaarlijkse 'Swimsuit Edition' van het Amerikaanse tijdschrift Sports Illustrated de meeste woke -punten.	woke-punten worden in verband gebracht met gelijke rechten en dat mainstream maken
51f	pos/meta	is woke zijn in links-progressieve kringen eerder een positieve bevestiging	er wordt gezegd dat het positief is
51g	meta	... werd de uitdrukking stay woke door de Black Lives Matter-beweging gebruikt als oproep om wakker en alert te blijven	oorsprong van woke wordt gegeven
51h	pos	Meelopen met de klimaatmars? Woke.	woke als iets positiefs, inzetten voor klimaat
51i	pos	Wij vrouwen van Simone de Beauvoir lezen? Woke.	woke als je inzetten voor vrouwenrechten
51j	pos	Je boodschappenmandje volstouwen met kiloknallers? Niet echt woke.	niet woke om kiloknallers te eten
51k	pos	Wat eers nog een progressief woke standpunt was, wordt zo langzaam een algemeen aanvaard besef	inclusiviteit is woke
51l	neu	Wie is er niet woke tegenwoordig, vraag ik me wel eens af als ik door mijn timeline struin.	woke werd eerst positief neergezet, daarna ook mogelijk zeurderig en negatief, maar toch als een groep waar je bij wil horen
51m	pos	Ik heb geprobeerd in de maanden na dat interview meer woke te worden	woke = oog hebben voor de ander, niet alleen maar met jezelf bezig zijn

51n	neg	... dat jezelf als woke profileren al gauw een pose wordt, een imago in lijn met de tijdgeest waarmee erkenning te verzilveren valt	woke is een soort act die mensen ophouden, pretentieus
51o	neg	woke washing	grote bedrijven die zich woke voordoen
51p	pos	Je zou haar account woke kunnen noemen.	een goed account, die inzicht geeft op een bewuste manier
51q	neu	Dat raakt volgens haar meteen aan het probleem met het woord woke .	meta over het woord woke, probleem met het woord volgt
51r	meta	Als we alleen maar denken in termen van wel woke of niet woke doen we geen recht aan ...	woke en niet woke tegenover elkaar als discussie
51s	neg	in plaats van elkaar voortdurend af te troeven in wie de meeste woke -punten scoort.	woke-punten scoren is negatief, met echte empathie kijken is belangrijker
51t	neg	bestaat er zoiets als te woke zijn?	woke zijn wordt overdreven, gaat te ver het zeuren over irrelevante dingen
51u	neg	De hardcore Trump-stemmers, de hardcore woke -mensen	twee uitersten worden tegenover elkaar gezet
52	neg	heeft dit male chauvenist pig nog wel bestaansrecht in deze woke wereld, is een vraag die steeds vaker gesteld wordt	het antwoord op de vraag is: onzin natuurlijk
53	neu	Bijna elke discussie over beeldvorming in films en series gaat op dit moment namenlijk om de volgende vragen: hoe woke zijn ze ...	woke als neutrale term, alert op het voorkomen van raciale en sociale onrechtvaardigheid
54	DIT IS HETZELF DE ARTIKEL ALS 053		
55	pos/sat	een man zo woke als een Telegraafonderbroek	zo woke als een Telegraafonderbroek' is negatief, dus woke wordt positief gebruikt
56	neg	Volgens Rick Gervais moet stand-upcomedy zeker niet al te woke worden, want dan valt er steeds minder te lachen.	Als iets woke is, valt er niks te lachen
57	pos	The Fresh Prince of Bel-Air werd uitgezonden van 1990 tot 1996, maar is nog opvallend woke .	Tegenover Friends gezet, dat niet goed is met weinig witte mensen en seksistisch en homofoob als positief
58	neg	Mensen proberen elkaar af te troeven, zegt Ansari, willen laten zien dat ze meer woke of bewust dan de ander zijn.	Er staat dat woke zijn geen goede zaak is, overdreven, in verband gebracht met superioriteit

59	neg/sat	... wil in deze show onder meer iets zeggen over witte mensen die opeens woke zijn.	opeens' en ;nu pas ontdekken', beetje negatieve / spottende ondertoon
60	DIT IS HETZELF DE ARTIKEL ALS 058		
61	neu/neg	Zijn stuk, doorspekt met woke Bij1-jargon, was ironisch bedoeld.	het jargon in het stuk is ironisch bedoeld, maar woke zelf hier niet, het jargon is woke, en woke zelf is neutraal gebruikt
62	pos	Hoezeer een schrijver ook zijn best doet om woke te zijn, er is altijd een mogelijkheid dat verschillende lezers tot verschillende oordelen zullen komen.	woke = zijn best doen om niemand te kwetsen
63a	pos	Netflix wil graag woke zijn, maar is ook gewoon commercieel	woke = tegenover commercie, als platform dat inclusiviteit support, sociale misstanden aankaart
63b	neu/meta	De term woke staat simpel gezegd voor inclusiviteit, tegen racisme en sociaal onrecht.	de term wordt neutrale manier uitgelegd
64	neg	Iedereen lijkt vandaag zo woke dat ik nu plots de verdediger van de transformatie van een acteur ben geworden.	woke = overdreven standpunten innemen
65a	neg/sat	... de luidkeelse aanmoedigingen op Twitter door het woke deel der natie: zo doen we dat in Nederland	op satirische manier omgaan met woke, twitterhelden omschrijven als woke
65b	neg/sat	Voor een goed protest is het natuurlijk nooit te laat, maar heel erg woke zag het er dit keer niet uit.	Ik snap niet echt wat hier bedoeld wordt
66	pos	Ze was kortom woke voordat het begrip bestond	veel positieve eigenschappen opgenoemd en dingen waarvoor ze zich ingezet heeft, in verband met woke gebracht
67	neg	Het gevaar is dat dit soort ideeën doorschieten en je de krant voor woke Nederland wordt	Er wordt genoemd dat men moet oppassen niet te activistisch te worden, daarmee wordt ingestemd en dat wordt woke genoemd
68	neu	Woke marketing is een trend in reclamewereld.	Er wordt benoemd marketing een doel nodig heeft, dat wordt woke marketing genoemd
69	pos	Rechts juichte dat hij eindelijk woke was	er wordt gejuicht om woke zijn
70	DIT IS HETZELF DE ARTIKEL ALS 069		

71	pos	... maar ineens belandde ik in een klas waarin toen nog niet iedereen even woke was.	woke = activistisch, niet geconfronteerd met huidskleur, erbij kunnen horen
72	meta	Wat is woke nu eigenlijk en hoe is het om tijdens het post-#metoo-tijdperk te daten?	De vraag is wat woke is
73	pos	Gelukkig wordt de jeugd steeds meer woke	Gelukkig'
74	neg	Ik wil niet ontzettend woke doen: jullie moeten lezen!	woke = belerend
75	sat	Ben ik net populair aan het doen met jongelui, helemaal street en woke aan het wezen, krijg ik ineens 'u' naar mijn hoofd geslingerd	woke doen omdat dat voor jongeren leuk is, iets is dat speelt
76	neg	Door die discussie werd mijn moeder woke .	kinderen vonden het haat zaaien, negatief om te bewust te zijn
77	pos	Er is discussie over termen als Gouden Eeuw - wat ik echt heel goed vind, heel woke .	woke = goed
78	pos	Zichzelf noemen ze woke , maatschappijkritisch	woke tegenover gehersenspoelde massa
79	pos	We zien onszelf als ontwikkelder en humaner dan onze voorouders, meer woke .	ontwikkelder en humaner = positief
80	pos/neu	Je bent woke , ontwaakt, of je bent het niet.	Er wordt geschetst wat de wat woke zijn is, maar er wordt niet echt gezegd of dat nou positief of negatief is.
81	pos	Dat was de Trudeau die in 2015 de verkiezingen aanging. Woke , maar geen snowflake	positief beeld van Trudeau wordt geschetst
82	pos	Hij is woke , concludeerde ze tevreden.	tevreden
83	neg	De zee is vervuild, check, de pleegouders van Adrenaline zijn twee mannen, check, het hele woke lijstje wordt afgewerkt	woke wordt zeurderig neergezet en daarna worden lichtpuntjes genoemd die 'antiwoke' zijn
84	sat	Donderdag werd bij het gemeentehuis zelfs - hoe woke wil je het hebben - de Vegan-vlag gehesen	op sarcastische manier ingezet
85	neg/sat	... is volledig volgens de huidige woke principes herschreven.	woke principes worden neergezet als overdreven, het doel voorbij strevend
86	sat/pos	... maar nu voelde ik het beter, want ik ben ongelofelijk woke	op sarcastische manier ingezet om eigen houding in de wereld aan te geven
87	neu	De Utrechtse GroenLinks-afdeling is beduidend minder woke en inclusief	als neutrale term ingezet om te bespreken wat de groenlijks partij is

		dan de broeder en zusters in de hoofdstad.	
88	neu/pos	lesbisch én sexy, wit maar woke , et cetera_	verschillende eigenschappen die niet bij elkaar lijken te passen worden opgesomd, maar niet pos of neg oordeel
89	pos	Tekenaar Toon van Driel is op zijn 74ste echter opeens woke	tegen vlees eten inzetten = woke, Amen = mee eens
90	neg	- wat in een aantal gevallen leek uit te monden in een wedstrijdje woke zijn	in sommige gevallen werd het overdreven + kritisch over nagedacht
91	neu	Eenmaal terug was ze woke , zoals dat heet	uitkijken voor sociaal onrecht
92	neg	- door Musk verweten linkse woke propaganda	propaganda in verband gebracht met woke zijn
93	neg	Onder andere door bezuinigingen op de geesteswetenschappen en het wegzetten van linkse denkers als woke .	Er wordt gehaat, gestigmatiseerd en mensen worden verdacht gemaakt door extreemrechtse partijen
94	neg	Rechts kan nu heel makkelijk ageren tegen woke met grapjes over minderheden.	Woke wordt gebruikt als stok om mee te slaan door rechts
95	neg	Het is zeker niet uit een of andere woke -overweging dat we het woord kerstmarkt niet meer zouden durven uitspreken	niet uit een overdreven overweging, niet durven etc.
96a	neg	Boots, over een gay jongen in de marine, is zeker geen woke rotzooi	rotzooi
96b	neg	Woke rotzooi, zo luidde eerder deze maand de officiële reactie van het Pentagon op de Netflix-programmering	rotzooi
97	neu	Wordt onze achterban steeds rechtser of de samenleving meer woke en progressief?	woke en progressief als een tegenstelling van rechts
98	neu	De BBB'ers zijn ook tegen woke , tegen antifa, tegen Palestinademonstranten en pro Israël.	opgesomds als lijst waar politieke partij tegen is.
99	neg	De eiwithype past in een reactionaire trend die plantaardig eten bestempelt als woke .	Eiwithype wordt als onzin gepresenteerd en plantaardig staat daar ook negatief tegenover
100	neg	Ze moeten niets hebben van woke .	Woke = ergernis, betuttelen, gezeik, gepamper
101	neg	... de strijd tegen immigranten en andersdenkenden (van Democratisch bestuurde steden tot woke) voortdurend neer als een eindstrijd	woke = dreiging, radicaal-links, vijand

102	neg	Er zijn allerlei sociologische verklaringen voor het succes van de partij, maar de afkeer van links en woke maakt daar zeker een deel van uit.	woke = afkeer, regelzucht
103	DIT IS HETZELF DE ARTIKEL ALS 102		
104	neu	We zouden graag stemmen op een christelijke politicus die de discussie aankan met woke en linkse politici.	woke = tegenover christelijke politicus, niet met oordeel
105	neg	De Lega blokkeert woke genderideologie op school	kraait in victorie dat iets wokes verboden is
106	DIT IS HETZELF DE ARTIKEL ALS 99		
107	neu	Is het niet wennen dat u nu voortdurend over zulke onderwerpen moet spreken en u zich even niet kunt mengen in relletjes over woke en migratie?	woke en migratie wel relletjes, maar eigenlijk gewoon als een onderwerp gepresenteerd
108	neg	Meteen daarna is in Republikeinse kringen geopperd dat links en woke moeten worden uitgeroeid.	woke = iets dat uitgeroeid moet worden.
109	neg	In plaats van Trump kwam toen het gevaar van woke .	woke is een gevaar
110a	neu/neg	Op hun beurt vinden de partijen Aan de IJzer te links, zelfs te woke .	zelfs' te woke, radicaal
110b	neg	Maar om de IJzertoren af te doen als woke is veel stappen te ver.	het is wel historisch correct, maar niet woke, dus woke = overdreven, te ver
111	neg/pej	We slaan met woke soms zo door.	woke gaat te ver, zo overdreven
112	neg	Die loopt in zijn optiek gevaar door de oprukkende islam, waar link-progressieve krachten (woke) in zijn ogen dienstbaar aan zijn.	woke = gevaar, kwaad
113a	neg	linkse woke propaganda'	woke = propaganda, staat tussen facebookhaat
113b	neg	Tegenstanders bestempelen het symbool als links of woke , terwijl het juist gaat om zichtbaarheid en gelijke rechten	woke = gepolitiseerd, haatreacties

114	neg/pej	Ze schilderen de demonstranten af als mensen die Amerika haten, die gehersenspoeld zijn en woke	woke in 1 zin met hersenspoelen, haat
115	neg/pej	Dubbele paspoort moet weg. Ontwikkelingshulp moet weg. Het klimaat moet weg. Woke moet weg.	Woke in een rijtje allemaal negatieve dingen, moeten weg
116a	neg	Hij betoogde dat 'radicaal woke gedachtengoed' de 'academische vrijheid bedreigt	woke = bedreiging, radicaal
116b	neu	Woke, non-binair, daar slaat iedereen op aan.	woke in een lijstje van populaire onderwerpen in de maatschappij
117	neg	Die naam ging, op de golven van woke in de ban, omdat het als een belediging voor inheemse Amerikanen werd beschouwd.	woke zorgt ervoor dat dingen in de ban gaan
118	neg	Betekenisvol werk, vond hij zelf, maar onder een aanzienlijk deel van de Republikeinse kiezers bestaat argwaan over de intenties van het ministerie - dat is woke , vinden zij, en dat zou het kinderebrein negatief beïnvloeden	woke = argwaan, negatieve beïnvloeding
119	neg	Rechtse politici en influencers, die jaren geageerd hebben tegen woke Democraten die andersdenkenden cancelen,	woke = iets waartegen gesteden moet worden, mensen die cancelen
120	neg	Ja, er gebeuren dingen die niet door de beugel kunnen, maar om nu altijd moord en brand te schreeuwen, om toch maar woke gevonden te worden, dat vind ik belachelijk	woke = overdreven, schijnheilig
121	neg/pej	Die luidt ongeveer zo: als we nu niet hard ingrijpen, dan verliezen we Nederland en onze nationale identiteit aan woke links, transgenderisme, immigratie en islam.	woke = een gevaar voor ons land, waartegen gewaarschuwd moet worden
122	neg	Volgens het artikel zijn ze bang om als boos, humorloos of woke te boek te staan.	woke is niet iets dat je wil zijn, zo wil je niet bekend zijn
123	neu	In Amerika schijnt frituren in plantaardig vet inmiddels als links en woke te boek te staan.	neutrale manier van aanduiden wat frituren is
124	DIT IS HETZELF DE ARTIKEL ALS 118		

125	DIT IS HETZELF DE ARTIKEL ALS 123		
126	neu	D66 lijkt een stuk pragmatischer. Zijn ze opgeschoven? Minder links, minder woke ?	woke als een term dat een partij wel of niet kan zijn
127a	neu	Walmart, de belangrijkste winkelketen van het land, stopte met het subsidiëren van activiteiten die door velen als woke worden beschouwd	woke is het bevorderen van emancipatie en het steunen van lhbtq-beweging
127b	neg	Politieke partijen en influencers spreken zich steeds vaker uit tegen wat zij woke noemen.	woke is iets waartegen je uit moet spreken
128	meta	Het begrip woke is voor mij natuurlijk niks nieuws, al hou ik helemaal niet van dat soort termen. Je hoeft maar met je vingers te knippen of de verkeerde mensen kapen zo'n woord, dat vervolgens als scheldwoord gebruikt wordt.	
129	DIT IS HETZELF DE ARTIKEL ALS 126		
130	neg	ontmanteling van wat hij de 'woekerende federale bureaucratie' noemt, die 'het land haar eigen radicale, woke plannen en voorkeuren oplegt'	woke = radicaal
131	neg/sat	Drink ook rauwe melk. Verzoen nooit met woke . Verhuis naar Rusland. Koop een bivakmuts.	satirisch overdreven beeld wordt neergezet over wat rechts wil
132a	meta	zodra iets door de dialyse van het publiek debat gaat, worden memes, frames, feiten, meningen en beladen woorden als woke of cancelcultuur door elkaar gebruikt tot ze hun gedeelde betekenis verliezen	gaat over wat het woord is
132b	meta	Neem nu het bekendste frame: woke	gaat over wat het woord is
132c	meta	Want woke wordt bijna nooit gedefinieerd	gaat over wat het woord is
132d	meta	niemand identificeert zichzelf nog als woke , dus er is ook niemand die zich echt in dat debat wil verdedigen	gaat over wat het woord is

133a	neg	Zie alleen al de jacht op zogenaamde woke -boeken	woke-boeken zijn boeken die een censuur nodig hebben
133b	meta	woke werd voor rechts een scheldwoord voor alles wat de dominante norm aanvalt,	gaat over wat het woord is
134	neg	Terwijl het zorgeloos eten van een gehaktbal, druipend van de vette jus, zich de laatste jaren zo ongeveer heeft ontwikkeld tot een ware protestdaad, tegen woke	moet tegenwoke protest gevoerd worden, tegen betweters en betuttelaars
135	pej	De uitslaper mag ook niks meer van woke!	uitroep over wat niet mag van woke, de zeurders
136	neu/meta	En woke zijn betekent dat je bewust bent van racisme en sociaal onrecht richting minderheden in de samenleving	gaat over wat het woord is
137	DIT IS HETZELF DE ARTIKEL ALS 135		
138	neg/neu	Zo worden onzekerheden over werk, dalende lonen, duurdere boodschappen en verlies van status vervangen door een concreter mikpunt voor geweld: asielzoekers, statushouders, migranten, lhbt'ers, transgender mensen, ' woke ', vrouwen.	lijstje van groepen die veel geweld ontvangen
139	neg	Want juist die onderwerpen staan in de VS opnieuw onder druk met een regering die kunst die te woke zou zijn actief wil censureren	woke is iets dat gecensureerd moet worden
140	DIT IS HETZELF DE ARTIKEL ALS 139		
141	neu	... groeien de groepen van woke linkse jongeren en rechtse complottheoretici die geloven in MAGA-onzin ...	een groep mensen, woke linkse jongeren
142	neg/pej	... waarin je kunt kiezen in welke bubbel je wilt verkeren: links, woke , klimaatontkenner, rechts, extreemrechts	allemaal negatieve bubbels genoemd

143	neg	Honderden hoge officieren van de landmacht, luchtmacht en de marine moesten daar komen opdraven om te luisteren naar hun betogen over een leger dat minder woke moet worden en ook tegen ...	woke moet minder worden, afgestraft worden
144	pos	De jongeren zijn woke en zeggen te geven om de levens van zwarte Amerikanen	woke = geven om levens van zwarte Amerikanen
145	neg	Hij kent het onderwijs goed en staat steviger in wat ik de woke discussies binnen het onderwijs noem.	woke discussies zijn gezeik
146	meta	Natuurlijk, woke is een misbruikte term	gaat over wat woke is als term
147a	neg	Natuurlijk zou Thierry Baudet dan meteen gaan jammeren over de invloed van woke .	Baudet vindt woke negatief, gaat daarover jammeren
147b	neu/neg	Er is nou eenmaal niks ' woke ' aan deze Kinderboekenweek	De aanhalingstekens suggereren dat het over woke in overdreven zin gaat
147c	neg/sat	zonder angst voor indoctrinatie door woke kinderboekschrijvers met gevaarlijke ideeën over gelijke rechten	overdreven idee geschetst over wat woke is, 'met gevaarlijke ideeën over gelijke rechten' maakt satire
148	neg	Miguel Wels volgt voorbeeld van huidige K3 niet en past geen teksten aan bij K3 Originals wegens niet woke	woke discussie is aanstellerig en stom
149	neg	Niet alle woke is onzin	suggereert dat veel woke wel onzin is
150	neg	Volgens Eppink werd de Nederland-Indische cultuur en geschiedenis steeds vaker herzien door woke .	woke is gevaarlijk
151a	neu	Ook verbiedt hij de Amerikaanse overheid woke AI te gebruiken	neutrale term voor AI die verwijst naar onderwerpen als racisme en sociaal onrecht.
151b	neg	De anti- woke -clausule is volgens de hoogleraar het zoveelste voorbeeld van het verdraaien van de betekenis van woorden door de Amerikaanse president	woke gebruikt als negatief, verdraaid
151c	neg	Net zoals hij hem onwelgevallige informatie fake news noemt, zet hij elke meningsuiting die hem te links voorkomt weg als woke	woke = alles te links
152	neg	... ouders die niet meer goed met kinderen of met jongere collega's kunnen bonden omdat ze vinden dat zij te woke zijn	woke = reden om geen contact met iemand te hebben

153	DIT IS HETZELF DE ARTIKEL ALS 144		
154	neg	Hij beschuldigde generaals en vlagofficieren ervan dat ze verantwoordelijk zijn voor het injecteren van woke politiek in het leger.	politiek is te woke geworden, veel kritiek, beschuldigingen omdat het niet goed is dat het dan woke is
155	neg/pej	woke gaat nu echt te ver, moet ik eerst naar gender vragen voordat ik een drenkeling mag redden	woke = overdreven
156	neg	Trump zegt woke en lhbti-rechten bij het grof vuil	woke moet bij het grof vuil
157	neg/pej	Woke wil alles vernietigen, alles wat mooi is	woke = vernietigend
158	neg/pej	We weten ook wel dat dit soort dingen gaande zijn, maar als woke ons door de strot wordt gedrukt, dan werkt dat averechts.	woke = iets dat door de strot gedrukt wordt
159	neg	Prachtig, al pakt Donald Trump inmiddels met succes Amerikaanse musea aan omdat ze te woke zijn	woke tegenover truth en sanity
160	neu	Niet alles hoeft woke , radicaal of vernieuwend te zijn	neutrale benoeming van rechte waarden
161	neg	Veel zal het naar verwachting niet zijn, zeker niet voor programma's die Trump te woke vindt	Trump vindt woke iets negatiefs, hier uit zijn mond
162	neg	... is het woke gedoe van de Hogeschool Utrecht heus boosmakend	woke = gedoe, woke = boosmakend
163	neu	Dat is niet alleen iets voor woke , linkse mensen, maar voor iedereen	woke als neutrale term voor mensen die zich inzetten voor sociaal onrecht
164	neg	In zijn strijd tegen diversiteit, inclusie en alles wat verder als woke kan worden bestempeld, heeft Trump zonder veel verzet de klok voor jaren teruggezet	Trump vindt woke iets negatiefs, hier gebruikt
165	neu	... zit vol hedendaagse thema's van woke tot mediakritiek	woke als een actueel thema genoemd
166a	neg	Onwelgevallend, want niet-patriottische kunst moet uit de musea verwijderd worden: woke bestuurders het veld ruimen	woke bestuurders moeten weg, het veld ruimen
166b	neg/pej	Woke is broke	uitspraak van trump om woke negatief neer te zetten

167a	neg	... gaan werken in Oklahoma eerst moesten gaan bewijzen dat ze niet te links ofwel te woke zijn	woke zijn is een reden om geen baan te krijgen
167b	neu	Zij zijn bang dat zo'n woke -test veel nieuwe leraren zal tegenhouden om voor dit mooie vak te kiezen	woke-test = test om niet te links te zijn
167c	meta	Woke betekent in letterlijke zin wakker worden of ontwaken	uitleg over wat woke is
167d	neu	waarbij het zogenaamde woke -zijn gerelateerd wordt aan het hebben van een linkse mening en levenshouding	meer uitleg overwoke
168	pos	... dan zie je waarschijnlijk iets anders: een schreeuwende gek misschien, of iemand die je niet woke vindt	iemand die je niet woke vindt, is een persoon die je niet leuk vindt
169	neu	... met woorden die het verschil benadrukken, zoals te veel of te weinig links, wel of niet woke , meer of minder klimaat	vergelijkingen worden gegeven
170	neu	... was een utigesproken Maga-voorvechter en sprak zich fel uit tegen de islam, woke en andere progressieve ideeën	gewoon een lijstje met dingen waar Kirk zich tegen uitspreekt
171a	neu	voor wie goed kijkt, en wakker (woke) is	vertaling
171b	pos	De discussie over ons taalgebruik en aanspreekvormen en het protest tegen de oorlog in Gaza zijn onderdeel van een agenda en een beweging, gedragen door mensen die het door hebben en gericht tegen mensen die zo woke nog niet zijn.	woke is iemand die zicht bewust is van bepaalde zaken, tegen racisme, tegen discriminatie
172	neg	en een afkeer hebben van alles wat woke genoemd wordt	alles wat woke is moet negatief gevonden worden
173	neu	Hij trok langs universiteiten om in discussie te gaan met woke studenten over hun meningsverschillen	woke is tegenovergestelde van standpunten van Kirk, Kirk was vaak onacceptabel en respectloos, maar over woke geen waardeoordeel
174	neu	Ja er is een ietwat opmerkelijke gemeente naaste universiteit, die we tegenwoordig als woke zouden omschrijven	daarna woke als normaal omschreven, weinig extremisme, weinig gelukigheden, gewoon normaal
175	neg	In Amerika hindert de administratie-Trump universiteiten en de als woke beschouwde wetenschap.	neutraal weergegeven, door 'beschouwde', wordt eigen mening buiten beschouwing geplaatst
176	neu/sat	Een klassiek liberaal hoort geen angst te zaaien voor woke jongeren,	neutraal, satirisch omdat tussen aanhalingstekens het gevaar satirisch maakt, het zegt 'zogenaamd woke'

		klimaatactivisten of minderheden die hun stem verheffen	
177	neg	Hij organiseerde zogeheten campus tours, liet lijstjes maken van woke professoren en verzamelde met Turning Point volgens hun website 250.000 studerende leden.	professoren die niet les mogen geven, uitgesloten moeten worden
178	neu/neg	Door mensen aan de rechterkant van het politieke spectrum, zoals Donald Trump, wordt na de dood van Charlie Kirk de focus gelijk naar links en woke gebracht, terwijl er nog niks was bewezen.	woke wordt tegenover rechts gezet, verdacht van moord op Kirk
179a	neu	Daarnaast verwoordde hij conservatieve opinies over economie, positieve discriminatie, homoseksualiteit, woke , en de waardigheid van America.	neutrale benoeming van onderwerpen waar Kirk zich mee bezig hield
179b	neg	Nu blijken de onderliggende ideeën uit de woke -wereld niet zo onschuldig en chique te zijn.	De ideeën uit de woke-wereld zijn radicaliserend
179c	neu	Eindigt woke -links in geweld?	vraag op neutrale manier woke gepresenteerd, maar in het artikel wel insinuatie dat NOS 'links' verzwijgt bij radicalisering
180	neu	Met het voelbare verlangen naar vroeger, naar een Nederland zonder woke en wolven, zou het programma ook Gisteren Inside kunnen heten	verlangens van VI naar een bepaald soort NL
181	neg	weg met woke moralisme en verplicht moskeebezoek	JA21 vindt dat woke moralisme in de ban moet
182	neu	... een zo klein mogelijke overheid een felle tegensstand tegen alles wat woke is	Erika Kirk is tegen alles dat woke is
183a	pej/meta	De andere bubbel heeft het over extreemlinks, gevaarlijk woke en ga zo maar door	mensen worden gevaarlijk links genoemd, gaat over terminologie die mensen tegen elkaar gebruiken
183b	pej/meta	Mensen 'nazi' noemen opent wankele geesten die menen dat je deze 'nazi's', 'racisten', 'extreemlinksen' en ' woke -idioten' wel uit het leven mag schieten	gaat over terminologie, maar woke-idioten is wel pej
184a	neg	Stiekem is er rondom het einde van de woke -beweging sprake van een enorme opluchting, ook onder progressieven	woke = overdreven, te veel reflectie, nu opluchting door einde van tijdperk
184b	neu	Woke blijkt dus per saldo een zeer uitgebreide formaliteit	neutraal benoemd wat woke is

185	neu	Een nijpend woningtekort, klimaat, woke , stikstof, maar dus vooral: asielzoekers.	neutrale lijst met uitdagingen
186	neg	Waarom zo woke de vlucht vooruit nemen, terwijl je anders zo graag naar Europa kijkt als omroep?	Esther Voet is ontevreden, ze noemt het 'totaal losgezongen van ht volk'
187a	neu/neg	... die fel van leer trekken tegen woke , genderideologie en cultuurmarxisme	lijst dingen waar TPUSA tegen was, maar TPUSA vindt woke negatief
187b	neg	Volgens hem vormt alles van woke tot marxisme en van links tot de islam een bedreiging voor de Amerikaanse manier van leven.	woke = bedreiging
188	neu	... was een uitgesproken Maga-voorvechter en sprak zich fel uit tegen de islam, woke en andere progressieve ideeën	lijst van progressieve dingen waar Kirk tegen was
189	neu	Het zijn altijd controversiële onderwerpen die hij bespreekt: van woke en criminaliteit, tot of de grenzen wel of niet dicht moeten.	lijst van onderwerpen waar Kirk zich mee bezig hield
190a	neu	Inflatie en illegale immigratie bestrijden, de staatsschuld verkleinen en afrekenen met woke en criminaliteit	lijst dingen die Trump wil in tweede termijn
190b	neu	Trump heeft zijn verkiezingsbelofte om alles wat woke is uit te bannen meer dan waargemaakt	woke = maar twee sekses, geen diversiteit en inclusie, maar hier niet negatief gebruikt
191	sat	En misschien is het woke , zoals extreemrechts tegenwoordig roept, om kritiek te hebben op mannen die vrouwen gezellig zoenen. Je mag niet eens meer genieten van een blondje.	satirisch gebruik van woke om aan te geven dat woke wél belangrijk is, te herkennen aan de zinen er na
192	meta	Ik heb het gevoel dat het discours in Amerika zich veel beter leent voor dit soort discussies dan in Nederland. Intersectionality, white supremacy, queer , het zijn allemaal Engelse termen	gaat over discours dat beschikbaarheid is om woorden aan problemen te geven
193a	neu	Meer dan de helft was LGBTQ (lesbian, gay, bisexual, transgender and queer).	synoniem voor LGBTQ
193b	neu	Ik besepte plots dat ik geen enkele coming of age-film kende over een zwarte queer uit een verarmd milieu	neutrale benaming voor persoon in LGBTQ-scene
194	neu	Goed vond ik The Horizon, over de queer community van Sydney,	neutrale benaming voor de LGBTQ-scene in Sydney

195a	neu	Webcomics zijn gevuld met queer content, door queer makers, voor queer lezers.	neutrale benaming van het publiek dat wordt aangesproken
195b	neu	Webcomics zijn gevuld met queer content, door queer makers, voor queer lezers.	neutrale benaming van het publiek dat wordt aangesproken
195c	neu	Webcomics zijn gevuld met queer content, door queer makers, voor queer lezers.	neutrale benaming van het publiek dat wordt aangesproken
196	neu	De resultaten zijn even verrassend als vanzelfsprekend: wetenschapper, ambigu, nerd, mens, wereldburger, moslimfeminist, queer , of gewoon hun naam.	manieren waarop mensen zichzelf omschrijven
197	meta	Dat is immers de correcte term: lesbische, homoseksuele en biseksuele mensen, transgenders, queers (tegen hokjes-denken), mensen met een intersekse-conditie en aseksuelen	uitleg van wat LHBTI is
198	meta	Als LGBT+'er (Engelstalige afkorting voor groepen die niet hetero zijn maar lesbian, gay, bisexual, transgender, queer , asexual etc.)	neutrale bewoording van wat LGBT+ is
199	neu	Voor queer moslims is het dubbel zo erg, ze hebben last van discriminatie omdat ze homo zijn én omdat ze moslim zijn.	neutrale benaming voor moslim die ook LHBTIQ+ is
200a	neu	Het geeft een inkijk in de geheime levens van de queer kunstenaars	neutrale benaming voor kunstenaar die LHBTIQ+ is
200b	neu	De tentoonstelling geeft een beeld van een ruime eeuw waarin queer kunstenaars hun plek in de samenleving proberen te vinden	neutrale benaming voor kunstenaar die LHBTIQ+ is
200c	meta	De betekenis van queer is daarbij breder dan alleen homoseksueel: de identiteit van veel getoonde kunstenaars is lastig met moderne termen te beschrijven	beschrijving van wat queer inhoudt
200d	neu	Bij andere kunstenaars ligt de queer -heid minder dicht aan de oppervlakte	neutrale bewoording van hoe de kunst van kunstenaars eruit ziet en in hoeverre de kunstwerken de queer-thema's laten zien
201	neu	Ze hebben relaties met elkaar, want ze zijn biseksueel, lesbisch of queer .	neutrale bewoording van hoe de schrijfsters met elkaar omgaan.
202	neu	Daarbij is de site, vol gratis content over queer culture, vooral een	queer culture zegt iets over de content die gepost wordt, op neutrale manier

		marketingcampagne naar hun klanten toe	
203	neu	Verder zijn aan het programma toegevoegd de Griekse dj Larry Gus, de Kondi Band uit Sierra Leone, queer rapper Zebra Katz, Alsarah & The Nubatones uit Soedan, troubadour Kevin Devine ...	neutrale manier om de eigenschap van rapper weer te geven
204	pos	Liever noemt ze zichzelf een queer feminist.	positieve benadering van trots hoe ze zichzelf noemt
205	meta	We hebben nog queers (LHBTI'ers die zich afzetten tegen hokjesdenken'	uitleg wat queer is
206	pej	De kinderen op school noemden me fucking queer of fag.	Mitch werd in elkaar geslagen en 'fag' is ook scheldwoord
207	neu	Cultuurwetenschappers in black studies and queer studies hebben aan Baldwins werk een fijne kluit.	benaming van studierichting
208	meta	Het feministische weblog Vileine.com legt uit wat queer betekent: niet-hetero	uitleg van wat queer is
209	neu	... een theatervoorstelling over Bet van Beeren en een bijeenkomst over queer de bijbel lezen.	lijst met activiteiten van COC Deventer
210	pos/neu	Maar in mijn documentaire identificeert Lashawn zich als gender queer .	manier van zichzelf identificeren door Lashawn
211a	meta	Het bekt lekker, maar queer is niet hetzelfde als lhbt	gaat over wat queer betekent
211b	meta	Queer is veel breder	gaat over wat queer betekent
211c	meta	Queer is een maier van leven en denken die alle hokjes bevraagt	gaat over wat queer betekent
211d	neu	Voor queers is lhbt te determinerend.	neutrale manier van groep aanduiden
211e	meta	Queer is, in de woorden van de Amerikaanse schrijver Maggie Nelson	gaat over wat queer betekent
211f	neu	Wat maakt de poëzie lhbt of queer ?	neutrale aanduiding van de poëzie
211g	neu	Een queer -esthetiek komt niet uit de verzameling naar voren.	neutrale aanduiding van de esthetiek die bij queer past
212	neu	Hij weet dat hij opvalt als queer , zeker sinds hij twee jaar geleden zijn jurken ook op straat begon te dragen.	queer neutraal gebruikt
213	neu	De deelnemers vroegen met de walk aandacht voor discriminati van lesbiennes, homo's, biseksuelen, transgenders, queers en interseksuelen (LHBTQI)	LHBTQI uitgeschreven

214	neu	Als je hier iets programmeert voor queer migrants, zit De Balie dagenlang vol.	neutrale manier eigenschap van migranten weergegeven
215a	neu	Een heel weekend queer , met lezingen en korte films	een heel weekend met queer activiteiten, neutraal weergegeven
215b	pos	Binnen hangt de open, veilige sfeer die queer voorstaat.	queer = veilig, open, zonder vooroordelen
216a	neu	Ik beschouw mezelf als queer .	neutrale aanduiding van zichzelf
216b	meta	Queers laten zich niet in een hokje man of vrouw, homo of hetero duwen.	gaat over wat queer betekent
217	neu	Er werd ook gepraat over queers en transgenders in een cisgender-samenleving	neutrale bewording van waarover gepraat werd
218a	meta	De reeks letters, die begon met LHB, wordt met het jaar langer. Vaak staat er nu ook Q bij, van queer	gaat over wat afkorting betekent
218b	neu	Minder duidelijk is in hoeverre interseksuelen en queers dergelijke wc's wensen.	neutrale aanduiding van groep mensen
218c	neu	En lesbiennes die niets hebben met queers .	twee groepen worden op neutrale manier met elkaar vergeleken
219	meta	LGBTQIAP, omdat ook queers , aseksuelen en panseksuelen een letter wilden.	gaat over wat de afkorting betekent
220	neu	Hetzelfde gebeurt nu met interseksuelen, queers en transseksuelen	opsomming van groepen op neutrale wijze
221	neu	Eigenlijk zijn er zoveel verhalen te vertellen over ouderschap bij queers , dat een tv-serie een geschikter format zou zijn.	neutrale manier van eigenschap bij ouders aanduiden
222	neu	of beter gezegd: van niet-heteroseksuelen, want ook transgenders, inter- en panseksuelen en queers scharen zich erachter.	neutrale manier van aanduiden van de groep
223a	neu	Daarmee, concludeert Samuel, is de meerderheid van de Amerikaanse kinderen nu officieel queer .	neutrale manier van aanduiden van de groep
223b	meta	Net als velen anderen hanteert Samuel queer als een verzamelterm voor iedereen die zich niet aan de heteroseksuele en/of geslachtsnormen conformeert.	gaat over wat queer is
223c	neu	Mounir Samuel schreef in een opiniëartikel in deze krant dat uit	neutrale manier van groep aanduiden

		onderzoek zou blijken dat de meerderheid van de Amerikaanse kinderen queer is.	
224	neu	In jargon: mensen met gender queer , fluïde, non-binaire of gender non-conforming identiteiten moeten zich ook welkom weten.	neutrale benaming van groep
225	meta	De toevoeging van identiteiten die vooral over gender gaan (T voor trans, Q voor queer , I voor intersekse) aan de oudere groep is vanuit dat oogpunt logisch	gaat over de afkorting LHBTI
226	meta/sat	Nieuwer zijn de woorden queer (als ik het goed begrijp: zonder een vaststaande seks- en/of sekse-identiteit), intersekse (niet helemaal man, niet helemaal vrouw) en aseksueel (geen seksuele aantrekkingskracht voelen).	gaat over wat queer is, maar context laat weten dat schrijver er de draak mee steekt
227	neu	Bodies we Fail (over de manier waarop media. lichamen afbeelden, onder meer die van queers), is een van de meest prikkelende titels.	neutrale manier van groep aanduiden
228	meta	Een van de langere varianten is LGBTQIA+, waarin ook is inbegrepen queer (twijfelend), intersekse-conditie, aseksueel	gaat over waar LGBTQIA+ voor staat
229	neu	De queer community is goed gerepresenteerd op het festival.	neutrale benaming van welk thema veel aan bod komt op het festival
230	meta	Het voorstel is gericht op de doelgroep LHBT+: lesbische vrouwen, homoseksuele mannen, biseksuelen, transgenders, interseksuelen, queers en a-seksuelen	gaat over waar LHBT+ voor staat
231	neu	Sommige mensen zijn immers trans, hebben een interseksevariatie, zijn genderfluïde, queer of gendernon-conform, of hebben anderszins niks op met stereotypen	neutrale benaming van groep
232	neu	Centraal staat de vraag wat het betekent om queer te zijn in het Afrika van nu.	neutrale manier van eigenschap aanduiden
233	neg	Dat zanger Hamed Sinno openlijk queer is, leidt geregeld tot controverses	queer = controverses
234a	neu	Soms bestaat bij queer -moslims niet eens de hoop dat ouders of	neutrale manier van groep aanduiden

		familieleden hun geaardheid zullen accepteren.	
234b	neu	Als een queer -moslimjongere wel uit de kast durft te komen, is dat natuurlijk mooi.	neutrale manier van groep aanduiden
234c	neu	Veel queer -moslimjongeren hebben het gevoel dat ze moeten kiezen tussen hun geloof en hun seksuele aardheid	neutrale manier van groep aanduiden
234d	neu	Duran besloot enkele jaren geleden zijn kennis en ervaring in te gaan zetten om andere queer -moslimjongeren te helpen.	neutrale manier van groep aanduiden
234e	neu	Ook kunnen jonge queer -moslims zich inschrijven voor het Queer Muslim Empowerment Program	neutrale manier van groep aanduiden
235	neg	In het licht van het eerdergenoemde is er echter slechts één winnaar. Niet wie homoseksueel, transseksueel of asexueel is, maar de queer , degene die de politieke visie wil uitdragen dat het geslacht van mensen er volstrekt niet toe doet.	de houding van de queer is overdreven en maakt slachtoffers
236	pos	Het zijn niet langer de feministen maar wel de holebi's, transseksuelen en queers die het gender- en rechtendebat op de agenda zetten.	queers zorgen voor vooruitgang, dat is een goede zaak
237	meta	Queer - ofwel, ze identificeert zich liever niet met jongen/meisje, hetero/homo	gaat over wat queer is / neutraal weergegeven eigenschap
238	pos	Verhelderend is jullie vergelijking van een feestje in het Gentse danscafé Charlatan met een queer feestje, waarop seksualiteit een nogal fluïde begrip is.	op het queer feestje kan je jezelf zijn, is bevrijdend, hoef je niet bang te zijn om betast te worden
239	neu	Thuis is er veel geweld tegen queers , in Amsterdam was ik juist heel ontspannen	neutrale manier om groep aan te duiden
240	neu	De twee studenten aan Wageningen Universiteit zijn lid van SHOUT, de Wageningse vereniging die de belangen behartigt van mensen die lesbisch, homo, bi, transgender of queer zijn.	neutrale opsomming van verschillende groepen.
241a	meta	Queer is een naam die in de jaren '80 voor het eerst werd gebruikt voor iemand die zich niet wilde conformeren aan het confessionele	het gaat over wat queer is

241b	meta	Het was in die tijd echt een levensstijl, een politieke overtuiging, queer was een soort geuzennaam.	gaat over wat queer betekent
242	neu	Hassan noemt zichzelf queer , maar dat is niet illegaal	neutrale manier van eigenschap aanduiden
243a	neu	... vindt Non van Driel, queer activist, ondernemer en party organisator.	neutrale manier om eigenschap aan te duiden
243b	neu	... een avond die zich richt op de queer gemeenschap	neutrale manier om groep aan te duiden
243c	neu	Nadat ze een queer feest bezocht in Berlijn, wist ze het zeker, dit móest ze naar Nederland halen.	neutrale manier om eigenschap van het feest aan te geven.
243d	neu	Hier komen mensen die zich net als ik als queer identificeren ...	neutrale manier om eigenschap van personen aan te geven
243e	neu	... of deel uit maken van de queer community.	neutrale manier om eigenschap van community aan te duiden
243f	neu	Het liefst zou ik een plek willen waar de queer gemeenschap altijd heen kan.	neutrale manier om eigenschap aan te geven van de gemeenschap
243g	neu	Het moest echt een veilige plek worden voor queers en	neutrale manier om groep aan te duiden
243h	neu	de queer community.	neutrale manier om groep aan te duiden
244a	neg/pej	Egoïstische vrouwen, marginale vrouwen, ontaarde moeders, queers , heksen, moordenaresses.	lijstje van unlikeable personages
244b	neu/pos	... haar boeken zijn queer as folk	eigenschap van de boeken zonder waardeoordeel
245	neu	Ik vind het belangrijk om veel queer seksscenes te schrijven	neutrale benaming van inhoud van de scenes
246	neu	Moderne genderstudies hebben daar een prima term voor: queer	benaming van eigenschap, zonder waardeoordeel
247a	neu	In deze context waagde Peter-Ben Smit in Trouw een poging om de mannelijkheid van Jezus met twee toetsaanslagen af te schaffen en hem in een queer , een hybride creatie van genderstudies, te laten muteren.	hokje waarin Jezus geplaatst is op neutrale manier benoemd
247b	neu	Maar toch: Smit heeft gepoogd de figuur Jezus te deconstrueren totdat hij een queer werd.	manier om Jezus te omschrijven, geen waardeoordeel
248a	neu	Verschillende drag- en queer -artiesten en Rotterdamse sprekers maken de avond compleet.	neutrale manier om groep te benoemen
248b	neu	De avond is bedoeld voor queers ...	neutrale manier om groep aan te duiden
248c	neu	... en queer -lovers	neutrale manier om groep aan te duiden

248d	pos	Queer is sex-positief en verzet zich niet alleen tegen homo-/lesbo-/bi-/transfobie	queer = positief, wordt gevierd
249a	neu	Veel van de artiesten die Progress Bar boekt zijn transgender, zwart, gay en/of queer .	neutrale manier om groep aan te geven
249b	neu	Net als Beyoncé maakte de Braziliaanse multimedia-artiest Linn Da Quebrada een visueel album, een soort Lemonade voor queer vrouwen in Brazilië	neutrale manier om album aan te duiden
250a	neu	Frank Ocean verbreekt echt grenzen in de hiphop door puur zichzelf te zijn als queer persoon.	neutrale manier om persoon aan te duiden
250b	neu	Het album is zo belangrijk voor donkere queer artiesten.	neutrale manier om artiesten aan te duiden
251	neg	... maar na wat gemor kwamen biseksuelen en transgenders erbij en daarna queers	queers moeten erbij toegevoegd worden, maar dat is gemor
252	neu	... dus niet alleen de witte, heteroseksuele vrouw, maar ook de gekleurde, queer , homo- en biseksuele vrouw.	neutrale manier van groep vrouwen aanduiden
253	neu	Zoals je vandaag op Facebook al uit 71 genders kunt kiezen: van man, vrouw en anders tot queer en genderflux.	neutrale manier van gender aanduiden
254	pos	UltraSexi pakt uit met haar tiende verjaardag en gaat terug naar de plek waar het queer dansfeest werd geboren: Paradiso	het queer dansfeest is fabuleus, teatraal, vrolijk en chaotisch
255	neu	... voor een bepaalde groep: voor Afro-Amerikanen of Afro-Europeanen, voor migranten en hun achterban, voor latino's of homo's en queers .	neutrale manier van opsommen van groepen
256	neu	Het zijn portretten van androgynen mensen, transvrouwen, transmannen, crossdressers, travestieten, mannen op hakken, female impersonators, drag kings, dragqueens, gender queers , en alle variaties onder de brede paraplu van genderdiversiteit	neutrale manier van groep mensen aanduiden
257	neu	De queer rapper kroop in een minirok met ontblote bast over het podium en dook grommend het publiek in, pruikt tussen haar tanden	neutrale manier om eigenschap van rapper aan te geven

258a	neu	Al is de artistieke muziekvideo gewoon intense queerkunst , vanwege expliciete homo-erotiek moeten kijkers op Youtube toch eerst hun leeftijd aangeven.	neutrale manier om eigenschap van kunst aan te geven
258b	neu/pos	Zijn kwetsbaarheid is zijn kracht, hij is een queer artiest met een missie.	queer = krachtig
259	meta	De algemene definitie van queer is veelzijdig	gaat over wat queer is
260	neg	In de straten van het verpauperde East Harlem tussen de skaters, queers en andere misfits begonnen met rappen.	queer = misfit
261a	neu	Gessen dacht dat haar dochter vreesde dat ze weer moesten verhuizen, zoals ze uit Moskou moesten vluchten omdat het voor een queer gezin niet langer veilig was.	neutrale manier om eigenschap van gezin te benoemen
261b	neu	In de Verenigde Staten had Gessen een veel spannender leven: ze liep weg van huis, kraakte en ervoer een thuisgevoel in de queer gemeenschap.	neutrale manier om gemeenschap te omschrijven
262	neu	Ze omschrijft zichzelf als zwart, veganist, non-binaire trans femme, queer , feminist, geldarm en verbeten romanticus	neutrale manier om eigenschap van jezelf te omschrijven
263	neu	Alleen delen we jongens en meisjes nooit in aparte groepen op en verkiezen we bijvoorbeeld geen bierkoning en -koningin, maar een beer queerB .	neutrale term waarin wordt aangegeven dat het om man of vrouw gaat
264	neu	De schrijfster verwijst volop naar de feministische literatuurtheorie en heeft personages bewust voorzien van queer relaties	neutrale manier van eigenschap van relatie aangeven
265	neu	Overtuigend, krachtig en met humor dicht bij over zijn ervaringen als Amerikaan in een queer , zwart lichaam over racisme, identiteit, sociale ongelijkheid en seksualiteit	neutrale manier om zichzelf te omschrijven
266	neu	De club als speeltuin is de insteek van queer technofeest Spielraum	neutrale manier om eigenschap van technofeest aan te geven
267	neu	Glover vervult de zwarte nerd, zwarte queer en zwarte weirdo met trots	neutrale manier om eigenschap van personage te omschrijven

268	neu	Dat is de enige datingsite waar je de opties queer , transgender en man noch vrouw kunt aankruisen	neutrale manier van categorie benoemen
269a	neg	De focus op het vreemde (queer) is de norm geworden	queer = vreemd
269b	pos	Deze queer theologie verschilt op een belangrijke punt van oudere bevrijdingstheologie	queer theologie sluit niemand uit, eerdere bevrijdingstheologie wel
269c	neu	... die een afterparty met die queer -Jezus wel zien zitten	eigenschap van Jezus neutraal weergegeven
269d	neu	De formulieren voor het zegenen van levensverbintenissen nemen een aantal van deze queer teksten gretig over.	omschrijving van eigenschap van de teksten op neutrale wijze
269e	neu	Queer theologen zouden een onbetamelijke of ondeugende uitleg van de bijbel hebben	queer als eigenschap van theologen
269f	neu	Betog in de lokale moskee eens dat Mohammed eigenlijk queer is.	queer als neutrale term voor bepaalde eigenschap
270	neu	De ramadan staat voor bezinning en in die weken sprak hij met mensen die steun bij hem zochten, met politici en ondernemers, met columnisten, opinion leaders en een clubje queer moslims die stiekmpjes bijeenkomen in een Algerijns restaurant	queer als eigenschap van moslims
271	neu	Dus is het genoeg om een paar nietwitte/vrouwelijk/ queer -journalisten in dienst te hebben.	neutrale manier om eigenschap van journalist te benoemen
272a	neu	... die zichzelf op sociale media omschrijft als zwart, veganist, non-binaire trans femme, queer , feminist en verbeten romanticus	neutrale manier van zichzelf omschrijven
272b	neu	... een gender queer -student die in huilen uitbarstte tijdens een college over de nobele wilde van Rousseau omdat they zich gekwetst voelde ...	neutrale manier om eigenschap van student aan te geven
272c	neu	Waarbij they geen meervoudsvorm is, maar het genderneutrale voornaamwoord voor gender- queers	neutrale manier om groep aan te duiden
272d	meta	In feministische kringen wordt de laatste jaren de afkorting 'lhbtqiap+' gebruikt voor lesbische, homoseksuele, biseksuele, transgender, queer , interseksuele, aseksuele en panseksuele mensen	uitleg wat lhbtqiap+ betekent

		plus alle seksualiteiten en genders die daarbuiten vallen	
273	pos	Als je daartegen iets wilt ondernemen, moet je je in 'tussenposities' bewegen: queer , lesbisch, et cetera.	queer = een positie waar vanuit vrijgemaakt kan worden, iets kan worden ondernemen
274	neu	Het is een laagdrempelige plek voor mensen die zich identificeren als biseksueel, polyseksueel, panseksueel, seksueel fluïde, queer of die op andere manieren niet in de hokjes hetero en homo passen.	opsomming van groepen op neutrale wijze
275	meta	verder zijn in de stijlgids opgenomen: ..., queer , ras, roots, stam ...	lijst van woorden die in stijlgids zijn opgenomen
276	neu	Met vijf queer -vrouwen stonden we twee keer met een toneelstuk in het Amsterdamse Compagnietheater	neutrale manier om eigenschap van de vrouwen aan te geven
277	neu	... gevolgd door een paneldiscussie onder leiding van Stichting Maruf, hét platform voor queer moslims	neutrale manier om eigenschap van moslims aan te geven
278	neu	De discotheken, gerund door lesbiennes, zijn eveneens populair bij homomannen en queers .	neutrale manier om publiek in discotheek aan te duiden
279a	neu	... experimentele, feministische of queer porno staat even ver van de doorsnee milfclipjes als een prent van Ingmar Bergman van een Hollywoodfilm vol gespieerde actiehelden.	neutrale manier om eigenschap van porno aan te duiden
279b	neu	Queer porno, porna of vrouwenporno, feministische porno, kunstige porno, films die de acteurs voor en na het filmen laten praten over hun ervaringen, zodat je weet dat ze het met volle overtuiging deden: het bestaat allemaal.	neutrale manier om eigenschap van porno aan te duiden
280a	neu	Maar ik? Queer ? Durfde ik mezelf überhaupt zo te noemen?	eigenschap die voor zichzelf wordt gebruikt zonder waardeoordeel
280b	pos	Er is geen theoretisch begrip dat me zoveel praktische wijsheid heeft bijgebracht als het begrip queer	queer = vol praktische wijsheid
280c	pos/meta	Queer, laat ze zien, is veel meer dan alleen seksuele identiteit.	gaat over wat queer is, maar ook als iets positiefs neergezet, vanwege verder durven gaan dan de bovenste laag
280d	neu	... dat me er steeds weer aan herinnert dat queer voor iedereen is.	neutrale manier om de term aan te duiden

281a	neu	Meer dan een half miljoen mensen reizen vandaag af naar Amsterdam voor hét queer - en trans-evenement van Europa	neutrale manier om eigenschap van evenement aan te geven
281b	neg	Queer- en transmensen zijn anders, maar bij uitzondering van Pride komen we met z'n allen bij elkaar.	gedachte van werkgever, queer = anders
281c	neu	Hoewel sommige heteromensen ter ondersteuning van queer - en transmensen komen, wil het merendeel waarschijnlijk bootjes kijken, wat drinken en selfies nemen met prachtige mensen.	neutrale manier. van groep aanduiden
281d	neg	Dit terwijl sommige queer moslima's bewust op de achtergrond blijven om niet te worden herkend, of niet gaan.	queer moslima's = gemarginaliseerd
281e	neu	Queer- en transplekken hoeven niet inclusiever te worden voor cis-heteromensen.	neutrale manier om plekken aan te duiden
281f	neu	Stemmen op partijen die voor alle queer - en transmensen opkomen	neutrale manier om groep aan te duiden
281g	neu/neg	Nederland is nog steeds een heteronormatief land dat queer - en transmensen benadeelt vanwege seksualiteit en genderidentiteit	queer = reden om te benadelen, maar hier neutraal gebruikt
282	neu	Ik heb net met zes anderen het pand naast ons overgenomen, daar gaan we een queer space openen voor lezingen en tentoonstellingen.	neutrale manier om eigenschap van 'space' aan te geven
283	pos	Ik wil zwaaien naar de mensen om wie het vandaag écht gaat: gespierde beren, geföhnde nichten, dansende potten, mietjes, zoenende lesbo's, queers , huishomo's, tops, bottoms, travestieten, transgenders.	positief inzetten van pejoratieven te herkennen aan context
284	neu	Ian Buruma schreef een boek over zijn jaren als zoekende queer in Tokio	neutrale manier van zichzelf omschrijven
285	neu	Sommige transgenders en queers in de VS verwerpen het gebruik van he/his en she/her	neutrale manier om groep aan te duiden
286	neu	Ik was queer , uiterlijk en seksueel	manier om zichzelf aan te duiden
287	neu	Ook in de buitenlucht worden (gratis) feesten georganiseerd: <u>van de leukste feesten in Amsterdam tijdens koningsnacht 2024 op de Nieuwmarkt tot het queer de leukste feesten in</u>	neutrale manier om feest aan te duiden

		Amsterdam tijdens koningsnacht 2024 op de Westermarkt	
288	neg	53 procent van de lhbt-respondenten gaf aan dat regisseurs en producenten vooroordelen koesteren jegens queer acteurs	queer neutraal gebruikt, maar wel queer = neit geschikt voor rol, vooroordelen
289	NIET BRUIKBAR IVM ALLEEN ENGELSE TERM		
290a	neu	Uit interviews blijkt duidelijk dat je queer bent en christen.	neutrale manier om groep aan te duiden
290b	neg	Volgens media in de VS en volgens de gangbare kerkelijke leer zou God homoseksualiteit en het queer -zijn niet accepteren	queer=niet acceptabel
290c	neu	Tot ik mijn vader vertelde dat ik queer ben.	neutrale manier om zichzelf te omschrijven
291	neu	Elke zaterdagavond worden in de Now zaal, Kiss My Ass en Disco L'amour techno, house, disco, queer hop en alle varianten van de dance gedraaid voor zo'n 1000 tot 1600 vrije geesten.	neutrale manier om eigenschap van muziek te omschrijven
292	neu	BredaPhoto en Pride Photo slaan de handen ineen om een ode te brengen aan de levensverhalen van queer personen die tegen de stroom in kiezen voor hun eigen weg, ook al is dat soms pas op latere leeftijd.	neutrale manier om eigenschap van personen te omschrijven
293	neu/pos	Met veel queer hits op de soundtrack wordt in Boots overtuigend gekozen voor het roze, zachtaardige perspectief van Cameron	neutrale manier van eigenschap van hits benoemen, maar ook queer = zachtaardig
294	neu	Stop dan ook maar met het dragen van een speciale aanvoedersband in de kleuren van de regenboog, om de queer gemeenschap te steunen	neutrale manier om eigenschap van de gemeente te benoemen
295	neu	Ik ben een vrij zachte queer man	neutrale manier om eigenschap van zichzelf aan te geven
296a	pos	De film National anthem bewijst dat westerns ook mooie queer -liefdesverhalen kunnen zijn.	queer = mooi verhaal
296b	neu	De jonge cowboy Dylan moet wat klusjes doen op de ranch House of	neutrale manier om eigenschap van mensen te benoemen

		Splendor, waar meerdere queer mensen samenwonen.	
297	neu	Het toont de rol van textiel in queer kunstenaarschap, identiteit en activisme.	neutrale manier om eigenschap van kunstenaarschap weer te geven
298	neg/sat	We bedoelen: een vrijzinnige jonge vrouw, queer en polyamoreus	queer = helleveeg, verschoning
299	DIT IS HETZELF DE ARTIKEL ALS 294		
300	neg/neu	... omdat ze geld heeft gegeven aan organisaties als Art+Feminism en Whose Knowledge, die respectievelijk feministische en queer onderwerpen aan Wikipedia willen toevoegen.	queer in verband gebracht met antisemitische inhoud, 'wokepedia' etc., maar in deze zin neutraal gebruik van queer
301	NIET BRUIKBAR IVM ALLEEN ENGELSE TERM		
302	neu	RAUM is van en voor de underground, van de queer scene	neutrale manier om de scene te omschrijven
303	neu	Mensen zoeken een zondebok in de migranten en de queers .	queer = zondebok, maar spreker zegt dat ze dat heel naar vindt
304a	pos	Van Nederland dacht ik dat het een ideale samenleving was voor queer mensen.	queer = ideaal, fijn, volwassen
304b	neg/neu	Nederland bleek bovendien niet de queer -hemel die Macrooy gehoopt had aan te treffen	het is geen queer-hemel, het is nonveilig, gedemoniseerd, ontmenselijkt
305	neu/pos	Je zou zeggen: ze is hartstikke grootstedelijk, kosmopolitisch, queer . Wat een wokevogel!	eigenschappen van Alice worden breed uitgemeten om vervolgens verschil groot te laten zien
306	neu	En als er in een onbewaakt moment wat makkelijk over het welzijn van queer kinderen op onderdrukkende religieuze scholen heen wordt gestapt.	neutrale manier om eigenschap van kinderen te omschrijven
307	neu	Echt mooi is het gesprek van Bonjasky met Romy, die een speciale gym voor queer personen runt.	neutrale manier om eigenschap van persoon te omschrijven
308	neg	Volgens medeorganisator Soek 'laten deze werken iets zien van queer leven waar men blijkbaar niet aan wil.	men wil queer werk niet zien, is expliciet, ongeschikt werk

309	neu	Maar voor een tocht op de boot van De Lesbische Liga, een podcast voor lesbische, biseksuele en queer vrouwen, staat ze wel open.	neutrale manier om eigenschap van vrouw aan te geven
310	neu	Pas na meer dan veertig meldingen besloot de locatiemanager de hele groep queer bewoners te verplaatsen	neutrale manier om eigenschap van bewoners te omschrijven
311a	neu	Het COC verzorgt trainingen over de begeleiding van queer asielzoekers en er zijn contactpersonen aangesteld.	neutrale manier om eigenschap van asielzoekers weer te geven
311b	neu	Het COC adviseert verder om queer personen op te vangen in aparte units.	neutrale manier om eigenschap van personen weer te geven
312a	neu	... zoals gehoorbescherming bij de Utrechtse Milena Doudou, een Zuid-Afrikaanse headliner met het Metropole Orkest en een queer ochtend bovenin de A'dam-toren	neutrale manier om eigenschap van 'ochtend' aan te duiden
312b	neu	... zijn in de jaren zeventig en tachtig ontstaan in zwarte en queer gemeenschappen in steden als Detroit, New York en Chicago	neutrale manier om eigenschap van gemeenschappen aan te geven
312c	pos	Vooral die laatste is een hoogtepunt: dj, curator en mede-oprichter van MARICAS, het queer -platform en label dat uitgroeide tot een internationaal netwerk rond Barcelona's clubscene	queer-platform is hoogtepunt
312d	neu	De dj's komen alle vier uit queer - en community care gedreven scenes	neutrale manier om scenes te omschrijven
313	neg	Omdat ik ben wie ik ben, een queer persoon.	queer = reden om te pesten en bedreigen
314	neu	Mouhamou stelt haar voor als laatstejaarsstudent bestuurskunde, mantelzorger, volleyballer, queer en polyamoreus	neutrale manier om eigenschap weer te geven
315	pos	In het sensuele nummer Girlie-Pop bijvoorbeeld, dat door sommige luisteraars wordt omarmd als een queer anthem, zingt ze: ...	queer wordt omarmd
316	neu	Iedereen is welkom: jong en oud, queer en ally, ervaren danser of beginner	neutrale manier om groep te omschrijven
317	pos	Inclusie en diversiteit spelen in mijn werk een grote rol en ik zou vroeger ook baat hebben gehad bij meer dikke, queer en gender-inclusieve voorbeelden.	queer = diversiteit, een voorbeeld, positief

318	neu	Dijon verwelkomt vervolgens het publiek in de zwarte queer kerk.	neutrale manier om eigenschap van kerk te benoemen
319a	neu	... nadat het in de jaren 20 ontstond als een verstandshuwelijk tussen een man en een vrouw van wie een (of allebei) queer was.	neutrale manier om eigenschap van persoon weergegeven
319b	neg	Nu duikt dat lavendelhuwelijk dus weer op - in landen waar queer zijn nog steeds een misdaad is, maar ook in westerse samenlevingen waar discriminatie en geweld nooit ver weg zijn.	queer = misdaad, reden tot discriminatie en geweld
320	pos	... die met Dressed Like Boys net als Perfume Genius zijn eigen queer identiteit bezingt.	queer = strijdvaardig
321a	neu	Hij wordt lid van het Werkverband Katholieke Homo Pastores en spreekt zich openlijk uit voor de queer gemeenschap in de katholieke kerk.	neutrale manier om eigenschap van gemeenschappen aan te geven
321b	neu	Vorige maand organiseerde hij de allereerste Nederlandse queer bedevaart.	neutrale manier om eigenschap van bedevaart aan te geven
321c	neg	Er zijn fellere reacties op queer -mensen. En mensen reageren negatief op regenboogvlaggen.	queer = felle reacties en negativiteit
322a	neu	Onder wie veel jonge queers die hun ouders en familie meenemen naar de voorstelling	neutrale manier om groep te omschrijven
322b	neu	... mensen die nieuwsgierig zijn, mensen die zelf queer zijn en mensen die een geheim hebben.	neutrale manier om groep te omschrijven
322c	pos	Dat het mag gaan over queer zijn, of over vrije liefde of welk woord je er ook aan wil geven.	queer = vrij
323	neu	Cultuurtheoloog Frank Bosman van de Universiteit van Tilburg ziet twee stromingen in de kerk als het gaat om queers : een conservatieve hoek die homoseksualiteit tegennatuurlijk vindt en een progressieve hoek die geaardheid niet relevant vindt in geloof en kerk	neutrale manier om groep te omschrijven
324	neu	In een rake monoloog legt Laurens uit hoe ouders voor queer kinderen symbool staan voor hun eenzaamheid.	neutrale manier om eigenschap van kinderen weer te geven
325	neu	We zijn alle drie queer .	neutrale manier om zichzelf te beschrijven

326	DIT IS HETZELF DE ARTIKEL ALS 325		
327	neu	Roze vrijdag is een toegankelijke borrelavond bij Cafeetje Heeeurlijk voor iedereen, of je nou queer , een ally of buurtgenoot bent	neutrale manier om groep te omschrijven
328	neg	Er is toenemend racisme, er zijn nieuwe, onmogelijke schoonheidsidealen en queer en trans mensen worden uitgesloten en bedreigd.	queer is reden voor uitsluiting en bedreiging
329a	neu	Energzijds hoor je mensen zeggen dat queer zijn volkomen geaccepteerd wordt.	neutrale manier om eigenschap te omschrijven
329b	neu	Queers voelen zich niet altijd veilig in Woerden	neutrale manier om groep te omschrijven
330	meta	De afkorting staat voor lesbisch, gay, biseksueel, transgender en queer .	gaat over wat afkorting lgbtq betekent
331a	pos	Zoals in Indepent Girls & Nasty Evil Gays, een satirische protestsong tegen seksistische en homofobe mensen die queer anthem	queer anthem is positief suupportive nummer
331b	neu	Hij wil queer mensen aanmoedigen om nog meer zichzelf te zijn.	neutrale manier om eigenschap van mensen te omschrijven
332	neu/sat	Waarom kan een queer diva niet gewoon leven naast een strenggelovige SGP'er?	twee groepen op neutrale manier tegenover elkaar gezet, beetje overdreven om verschillen weer te geven
333	meta	Dat is dus lesbisch, homoseksueel, bi-plus, transgender, queer , intersekse, asexueel	gaat over wat afkorting LHBTQIA betekent
334	pos	Een onverschrokken queer dandy, onweerstaanbaar charmant, eloquent, geestig, provocatief	lijst positieve eigenschappen
335	neu	Een parlement zonder vrouwen in al hun diversiteit, zonder mensen van kleur, zonder queer personen, geeft de boodschap af dat sommige mensen er minder toe doen.	neutrale manier om eigenschap van personen weer te geven
336	pos	... de foto's van de uitbundige feesten waar gays, lesbo's, queers en dragqueens hun eigenheid vierden	queer is iets om te vieren, paradijselijk, uitbundig
337a	neu	En het liefste wil ik een drieluk maken over historische figuren die queer zijn.	neutrale manier om eigenschap van historische figuren weer te geven

337b	neu	Ik ben echt op zoek naar een oud Drents verhaal over een queer persoon	neutrale manier om eigenschap van persoon weer te geven
338	neu	... maar ook over zijn activisme voor homorechten en queer rights	neutrale term voor rechten van queer personen
339	neu	Beiden waren queer en onderhielden met wederzijdse toestemming liefdesrelaties met anderen	neutrale manier om eigenschap van personen weer te geven
340	neu	De afgelopen anderhalf jaar zijn drie geweldsdelicten tegen queer personen in Haarlem gepleegd	neutrale manier om eigenschap van personen weer te geven
341	K	ONBRUIK BAAR IVM ALLEEN QUEER IN TITEL VAN NETWER	
342	neu	Na afloop barst het queer festival Noxelesta los	neutrale manier om eigenschap van festival weer te geven
343a	meta	Queer is geen genre of marketinglabel	gaat over wat queer voor een festival is
343b	neu	De geprogrammeerde acts gaan niet over queer , ze belichamen het.	neutrale manier om acts te omschrijven
343c	neu	... ook mensen die misschien niet dagelijks in aanraking komen met de queer gemeenschap	neutrale manier om eigenschap van gemeenschap weer te geven
343d	neu	... waarin je wordt meegenomen in de geschiedenis van de queer gemeenschap	neutrale manier om eigenschap van gemeenschap weer te geven
344	neg	Die vraag krijg je neit als witte Nederlander, tenzij je bijvoorbeeld queer bent of een fysieke beperking hebt: ook dan doen mensen soms een beroep op jou om aan hen uit te leggen hoe het zit.	queer = ongelijkheid
345	neu	Maker Tim Schouten koost bewust voor een queer liefdesverhaal om kinderen diversiteit te tonen.	neutrale manier om eigenschap van liefdesverhaal weer te geven
346a	neu	Het is een samenwerking tussen BredePhoto en Pride Photo met tentoonstellingen en activiteiten rond queer levensverhalen.	neutrale manier om eigenschap van levensverhale weer te geven
346b	neu	Zij hebben samengewerkt met queer personen uit Breda om persoonlijke verhalen vast te leggen.	neutrale manier om eigenschap van personen weer te geven

347	neu	Troya onderzoekt queer identiteit met tien matrassen als levend decor.	neutrale manier om eigenschap van identiteit weer te geven
348a	neu	Zo kan je vulva's kleien, naar een queer circusvoorstelling ...	neutrale manier om eigenschap van circusvoorstelling weer te geven
348b	neu	Het is de eerste editie van dit gloednieuwe evenement, ontstaan uit het queer nachtleven.	neutrale manier om eigenschap van het nachtleven weer te geven
348c	neu	Je wandelt door een huis van textiel, geïnspireerd op hoe queer mensen vaak hun eigen plek en familie creëren.	neutrale manier om eigenschap van mensen weer te geven
348d	neu	De tentoonstelling kwam tot stand na een open call van het museum, waarna queer kunstenaars werk maakten en cureerden	neutrale manier om eigenschap van kunstenaars weer te geven
348e	neu	VFest en queer kunstcollectief Assmaoynaise houden samen diy-workshop	neutrale manier om eigenschap van kunstcollectief weer te geven
349a	pos	Ze groeide uit tot queer icoon, genderbender, doorbreekster van rollen en conventies	queer = icoon
349b	neu	Zelf is ze niet queer , maar haar werk en verschijning hebben haar tot een baken gemaakt binnen die gemeenschap	neutrale manier van eigenschap aangeven
350	neu	... waarin de interviewer benadrukte hoe bijzonder het is om een ceo te spreken die openlijk queer is.	neutrale manier om eigenschap weer te geven
351a	neu	Afgelopen week opende hier de zogeheten queer hub	neutrale term om hub weer te geven
351b	neu	een huiskamer waar queer personen uit het stadsdeel veilig kunnen samenkomen	neutrale term om eigenschap van personen weer te geven
351c	neu	... heeft niet de beste reputatie wat betreft de veiligheid van queer mensen	neutrale term om eigenschap van mensen weer te geven
351d	neu	Tegelijkertijd vinden incidenten, zoals mishandelingen van queer personen, ook op veel andere plekken in de stad plaats	neutrale term om eigenschap van personen weer te geven
351e	neu	We hebben bijvoorbeeld veel hulp gehad van queer bewoners van het asielzoekerscentrum	neutrale term om eigenschap van bewoners weer te geven
352	pos	... voor een bewerking die je rigoureuus mag noemen, geëngageerd en queer	lijst positieve eigenschappen van toneelstuk

353	neu	Ik ging vaak naar GMF in Berlijn, een queer popfeest op een toffe locatie hoog boven de stad.	neutrale manier om eigenschap van popfeest weer te geven
354	neu	Ik denk dat Sam en veel andere queer mensen de komende jaren nog vaak zullen moeten opboksen tegen andere meningen.	neutrale manier om eigenschap van mensen weer te geven
355	neu	De Georgisch-Duitse auteur Nino Haatischwili herschreef de klassieke mythe van Phaedra tot een hedendaagse queer versie voor het toneel.	neutrale manier om versie van toneelstuk weer te geven
356a	neg	De leefomstandigheden in Hongarije zijn heel ongezond en uitzichtloos: als queer persoon is het er heel lastig.	queer = lastig, uitzichtloos
356b	pos	Dit is een stad vol mogelijkheden en levenslust, ook als queer .	queer = mogelijkheden en levenslust
357	neu	Wat het betekent een queer programmeur te zijn	neutrale manier om eigenschap van programmeur weer te geven
358	neu	Een recent queer young adult-boek, maar ook Andreas Burnier	neutrale manier om eigenschap van young adult-boek weer te geven
359	neu	Ik kan niet genoeg benadrukken hoe belangrijk het was voor een jonge queer om zichzelf in de jaren nul ineens gerepresenteerd te zien	neutrale manier om groep mensen uit te drukken
360	neu	Weet jij eigenlijk wie jouw boeken leest? Man, vrouw, jong, oud, queer , straight?	neutrale opsomming van verschillende groepen
361	neu	Je kunt er de film This is ballroom zien en je komt ook zelf in beweging tijdens een workshop queer gym	neutrale manier van eigenschap van gym aangeven
362	DIT IS HETZELF DE ARTIKEL ALS 360		
363	neu	De film werd geprezen om zijn genuanceerde en authentieke weergave van een zoektocht naar queer identiteit	neutrale manier om eigenschap van identiteit weer te geven
364	neu	Het betreft een fotoproject van Ilvy Majien, waarin queer jongeren hun verhaal en kracht delen.	neutrale manier om eigenschap van jongeren weer te geven
365	neg	... als migrant en queer is hij immers een dubbele schietschijf voor de Trumpisten.	queer = schietschijf

366	neu	Van sommige dingen in onze muziek wordt aangenomen dat het politiek is, omdat ik het zeg als queer vrouw.	neutrale manier om eigenschap van vrouw aan te geven
367	neu	De prijs van het enige Nederlandse queer magazine werd haar vrijdagavond uitgereikt in Amsterdam	neutrale manier om eigenschap van magazine aan te geven
368	neu	Ook ambassadeurs van ZaanPride, queer vluchtelingen, buurtbewoners en jongerenwerkers hebben in het verleden plaatsgenomen op het bankje.	neutrale manier om eigenschap van vluchtelingen weer te geven
369	neu	Ik ken het meer van queer relaties dan van heteroseksuele relaties: het op elkaar lijken.	neutrale manier van eigenschap van relatie aangeven
370a	neu	Frank heeft de weg vrijgemaakt voor de lokale queer gemeenschap, daarvoor zijn we hem dankbaar.	neutrale manier om eigenschap van gemeenschap te benoemen.n
370b	neu	Want voor lokale queers valt nog een hoop te verbeteren.	neutrale manier om groep aan te duiden
370c	neg	Maar huiselijk geweld tegen queer jongeren is een probleem	queer = reden voor huiselijk geweld en discriminatie
370d	neu	Inmiddels doen meer queers en sympathisanten van kleur mee	neutrale manier om groep aan te duiden
370e	neu	Curaçaose queer activisten krijgen vaak het verwijt dat hun strijd een privilege zou zijn	neutrale manier om eigenschap van activisten aan te duiden
370f	neu	Veel queers dragen ook zelf hun identiteit niet uit	neutrale manier om groep aan te duiden
370g	neu	Iedereen weet wie queer zijn, niemand benoemt het.	neutrale manier om groep aan te duiden
371a	neu	In de stad worden onder andere een museumbingo, queer rondleiding en fluorfeestje gevierd.	neutrale manier om eigenschap van rondleiding aan te duiden
371b	neu	Zo biedt het Dordrechts Museum een queer thema rondleiding	neutrale manier om eigenschap van rondleiding aan te duiden
372	meta	De term queer mag tegenwoordig een praktisch en hip alternatief zijn voor de lettersliert lhbtq+, maar is onnodig verwarrend	gaat over wat de term is
373	neu	Jarman, een queer avant-garde filmer in het Londen van de jaren tachtig, maakte geen klassieke biopic over de roemruchte zeventiende-eeuwse schilder...	neutrale manier om eigenschap van filmer aan te geven
374	DIT IS HETZELF		

	DE ARTIKEL ALS 372		
	DIT IS HETZELF DE ARTIKEL 375 ALS 369		
376	neu	Liefde is universeel: man, vrouw, non-binair, queer , iedereen mag stralen	neutrale opsomming van verschillende groepen
377a	neu	Aansluitend is er muziek van queer artiesten.	neutrale manier om eigenschap van artiesten te benoemen
377b	neu	Afsluiten gebeurt met een rijk muzikaal programma van queer artiesten	neutrale manier om eigenschap van artiesten te benoemen
378a	neu	Als je een queer persoon in elkaar slaat	illustratie van een haatmisdrijf, maar queer als eigenschap van persoon
378b	neu	omdat jij haat voelt tegen queer mensen	illustratie van een haatmisdrijf, maar queer als eigenschap van persoon
379	pos	Chris als beminnelijke, creatieve queer persoon	queer = beminnelijk, creatief
380	neu	Zij vroegen ook om queer boeken en romance	neutrale manier om eigenschap van boeken te benoemen
381	neu	Leuk om te weten: deze queer Aziatisch-Amerikaanse artiest maakt haar murals helemaal vanuit de losse pols	neutrale manier om eigenschap van artiest te benoemen
382a	neu	Zelfs nu, in 2025, moeten vrouwen en queer personen nog altijd alrt zijn en elk moment van de dag beslissingen nemen of ze wel veilig kunnen doen wat ze willen	neutrale manier van eigenschap van personen aangeven
382b	neu	De tijd is voorbij dat we wegstappen of nog erger: dat we vrouwen en queer personen vertellen hoe zij zich wel of juist niet moeten kleden.	neutrale manier van eigenschap van personen aangeven
383a	pos	... maar aan een uitbundig feest waarbij queers elkaar met de meest extravagante outfits en expressieve, gestileerde danspassen aftroeven op een catwalk	queer = uitbundig, extravaganti, expressief
383b	neu	... door queers uit de zwarte en latinogemeenschap	neutrale manier om groep weer te geven
383c	neu	Omdat het in die tijd in New ork niet makkelijk was om openlijk queer te zijn, vormden leden uit de	neutrale manier om groep weer te geven

		gemeenschap eigen families, ook wel 'huizen' genoemd.	
383d	neu	We waren gewoon een groepje zwarte, queer kinderen en raakten geïnspireerd ...	neutrale manier om eigenschap van kinderen weer te geven
383e	neu	En de queer -uitgaansplekken die er wel waren, waren voor 99 procent wit	neutrale manier om eigenschap van uitgaansplekken weer te geven
383f	neu	... zodat het nog steeds een beschermde en afgebakende plek blijft voor queers die het nodig hebben.	neutrale manier om groep weer te geven
383g	neu	Ik ben queer en zwart, dus ik was op zoek naar een community.	neutrale manier om eigenschap van zichzelf aan te geven
384	neu	... een collectief dat werkt op het snijvlak van (queer) nachtleven en kunst	neutrale manier om eigenschap van nachtleven aan te geven
385	neu	Het programma bestaat uit internationale speelfilms, documentaires en shorts van ondervertegenwoordigde makers, onder wie queer filmmakers en makers van kleur.	neutrale manier om eigenschap van filmmakers aan te geven
386a	neu	Tien jaar geleden kon Kirsten van Teijn niet vermoeden dat ze ooit het uithangbord zou worden van een avond vol queer artiesten.	neutrale manier om eigenschap van artiesten aan te geven
386b	neu	Zo groeide ze uit tot een bekend gezicht in de queer gemeenschap	neutrale manier om eigenschap van gemeenschap aan te geven
386c	neu	Vrijdag neemt ze met zo'n honderd performers bezit van Carré om met Club Queersten de diversiteit van queer art te laten zien	neutrale manier om eigenschap van art weer te geven
386d	neu	The Space Choir treedt op, een queer koor dat prachtige samenhang laat horen.	neutrale manier om eigenschap van koor aan te geven
386e	neu	Dat was ook mijn doel: de grootsheid en diversiteit van queer art laten zien op een podium als Carré.	neutrale manier om eigenschap van art weer te geven
386f	neu	Dan kun je bovendien een stapje verder gaan, want ik vind het ook leuk om juist wat minder toegankelijke queer vormen neer te zetten.	neutrale manier om eigenschap van kunstvormen weer te geven
387	neg	Regisseur Adrian Molina wilde het jochie Elio expliciet queer maken, met een passie voor ecologie en mode: trash fashion	queer zorgt voor clashes, viel slecht, controverser

388a	neu	The Blue Trail is queer , zonder dat mijn personages ...	neutrale manier om eigenschap van film aan te geven
388b	neu	... een queer identiteit hebben	neutrale manier om eigenschap van identiteit aan te geven
389	neu	Ik ben als zwarte queer man in de hedendaagse dans altijd een rebel geweest, soms tegen wil en dank	neutrale manier om eigenschap van zichzelf aan te geven
390	neu	Die musical gaat over twee queer verzetshelden die in de Tweede Wereldoorlog deelnamen aan de aanslag op het Amsterdamse bevolkingsregister.	neutrale manier om eigenschap van verzetshelden weer te geven
391a	neu	Dan organiseert cabaretier Kirsten van Teijn 'Club Queersten', een avond met zo'n honderd queer artiesten waarop het 'anders zijn' wordt gevierd	neutrale manier om eigenschap van artiesten aan te geven
391b	neu	... deze avond verruilen deze queer artiesten de undergroundscene voor een koninklijk podium	neutrale manier om eigenschap van artiesten aan te geven
391c	neu	En dat is volgens Van Teijn, die zich onvermoeibaar inzet om queer artiesten de theaters in te krijgen, heel belangrijk	neutrale manier om eigenschap van artiesten aan te geven
391d	neu	Dit keer vertelt ze haar verhaal op het podium niet alleen, maar met zo'n honderd andere queer artiesten.	neutrale manier om eigenschap van artiesten aan te geven
391e	neu	Er is een queer koor, The Space Choir, van ruim vijftig zangers.	neutrale manier om eigenschap van koor aan te geven
391f	neu	Toen Van Teijn met haar solovoorstelling Jaloezie is een bitch op tournee was, organiseerde ze tegelijk queer kunstfestivals in Nederland en Vlaanderen.	neutrale manier om eigenschap van kunstfestivals aan te geven
391g	neu	Zelf speelde ze in steeds grotere zalen en voelde ze een toenemende noodzaak om haar podium te delen met andere queer kunstenaars.	neutrale manier om eigenschap van kunstenaars aan te geven
391h	neu	Ze ziet al langer dat er bij een groot publiek behoefte bestaat aan meer queer kunst	neutrale manier om eigenschap van kunst aan te geven
391i	neu	Van de term polyamorie had ze nooit gehoord en kunst over queer -zijn was er nauwelijks	neutrale manier om het hebben van andere seksuele voorkeur aan te geven
391j	neu	In Carré hoopt Van Teijn dat het publiek een mix wordt van allerlei soorten mensen, jong en oud, queer of niet	neutrale manier van opsomming van groepen

391k	neu	Mijn droom is om met een gigantische roze bus, met steeds meer verschillende queer artiesten, door het land te trekken	neutrale manier om eigenschap van artiesten aan te geven
391l	neu	Want juist ook buiten de Randstad is de zichtbaarheid van queer artiesten belangrijk.	neutrale manier om eigenschap van artiesten aan te geven